

কালামুল ইচ্ছাম-৫

# মুহাম্মদ ফারেজ আব্দুল্লাহ নূরি

pdf By Syed Mostafa Sakib



তব্লীগ জামাআত

# তব্লীগ জামাআত

## تبليغی جماعت

১। মৌঃ ইলিয়াছ চাহেবে কৈছে — “হ্যবত মৌঃ থানৰীয়ে বহুত ডাঙৰ কাম কৰিছে, এই কাৰণে মোৰ হেঁপাহ, শিক্ষা তেওঁৰ হওঁক আৰু তব্লীগ কৰা নিয়ম মোৰ হওঁক। এই ধৰণে তেওঁৰ শিক্ষা প্ৰচাৰ হৈ যাব।” (মল্ফুজাতে ইলিয়াছ, পৃঃ ৫৬, ৫৭)

২। ইলিয়াছ চাহেবে আৰু কৈছে — “হ্যবত থানৰীৰ সৈতে সম্পর্ক গাঢ় কৰিলে তেওঁৰ বৰ্কতৰ পৰা উপকাৰ ল'লৈ, তেওঁৰ আঘাৰ সন্তুষ্টি বৃদ্ধি কৰিবৰ বাবে সকলোতকৈ ডাঙৰ আৰু মজবুত মাধ্যম এয়াই যে তেওঁৰ শিক্ষা আৰু নিৰ্দেশৰ ওপৰত দৃঢ়তাৰ সৈতে থকা আৰু এই বিলাক ব্যাপকভাৱে প্ৰচাৰ কৰাৰ চেষ্টা কৰা।” (মল্ফুজাতে ইলিয়াছ, পৃঃ ৬৭)

৩। মৌঃ ইলিয়াছ চাহেবে কৈছে —

اس تبلیغ کا طریقہ ہے میں ہم خواب میں ہندش فہروا

“এই তব্লীগৰ নিয়মো মোৰ ওপৰত সপোনত প্ৰদান কৰা হৈছে।”

(মল্ফুজাতে ইলিয়াছ, পৃঃ ৫০)

pdf By Syed Mostafa Sakib

মুহাম্মদ ফাৰুক আবুল্লাহ নূৰী  
محمد فاروق عبدالله نوری

'Tableege Jamaa't': A book written by Muhd. Faruque Abdullah Noori following the advice of Hazarat A'llama Alhaj Mufti Golam Samdani Rezvee Saheb, Islamic Scholar, Islampur, Mursidabad (W.B) and published by 'Raza Foundation', Muslimghopa, Sipajhar, Darrang, (Assam), Price : Rs 40.00 (Forty) only.



- লেখক : খাঁকপায়ে বাজা মুহাম্মদ ফারুক আব্দুল্লাহ নূরী  
মুছলিমঘোপা, ছিপাখাৰ, দৰং (অসম)  
ম'বাইল নং— ৯৮৫৪৮০৭০৮১  
E-mail: Farukabdullahnoori@gmail.com
- প্রথম প্রকাশ : ৭ ফেব্ৰুৱাৰী, ২০১৪ খ্রীঃ  
নগৰবাহী উৰছ মুবাৰক, দৰং
- উন্মোচক : হ্যৰত আল্লামা আলহাজ আবু চুফীয়ান খাঁন আবেদী  
আল কাদৰী চাহেব, আন্তঃবাস্তুৰ খ্যাতিসম্পন্ন  
আলীমে দ্বীন, চাঁদপুৰ (বাংলাদেশ)
- প্রকাশক : 'বাজা ফাউণ্ডেশ্বন' (গৱেষণা আৰু প্রকাশন কেন্দ্ৰ)  
মুছলিমঘোপা, ছিপাখাৰ, দৰং (অসম)  
পিন নং- ৭৮৪১৪৫, স্থাপিত- ইং ২০০৬ চন
- মুখ্য নির্বাচক : হ্যৰত মাওলানা মুহাম্মদ ছৰফবাজ আলী কাদৰী  
চাহেব, যোৰহাট (অসম)
- অবিহণ : ৪০.০০(চল্লিশ) টকা মাত্ৰ
- মুদ্রণ : পাৰামাউন্ট অফ্ছেট, বৰদৌলতগুৰি, দৰং(অসম)  
আম্যভাষ- ৯৮৫৪০৮৬৩৮৩

## অভিমত

বিচ্ছিন্নাহিব বাস্মানিৰ বাসীম

নাস্মাদুহ ওৱা নুস্বা঳ী আলা বাচুলিহিল কাৰীম

আস্মা বাঅদ,

আল্লাহৰ ওচৰত বহত শুল্কবিয়া এই যে কিছুমান বিতৰ্কিত  
বিষয় নিষ্পত্তি নোহোৱাৰ ফলত সমাজ দোধোৰ মোধোৰত  
থাকিবলগীয়া অৱস্থাটোক আঁতৰ কৰিবলৈ এই গ্রন্থখনি বহত কষ্ট  
কৰি বিশিষ্ট প্ৰবন্ধকাৰ, লেখক মুহাম্মদ ফারুক আব্দুল্লাহ নূরী চাহেবে  
প্ৰস্তুত কৰি উলিয়াহৈছে। 'ত্বলীগ জামাআত' সম্পর্কত থাকিব পৰা  
দোষ- ত্ৰুটি আৰু ইয়াৰ আৱিষ্কাৰক সকলৰ গোপন উদ্দেশ্য কিছুমান  
সন্দৰ্ভত কিতাপলৰ্বা তথ্য কিছুমান ইয়াত সমিৱিষ্ট কৰা হৈছে। কিন্তু  
এটা কথা ঠিক ইছলাম জীয়াই থাকিবলৈ ত্বলীগ জৰুৰী। এই  
ত্বলীগ মৌলানা সকলে নশ্বিহতৰ দ্বাৰা, কিতাপ পত্ৰ লিখাৰ দ্বাৰা,  
নিজৰ আদৰ্শৰ দ্বাৰা সাধাৰণ মানুহক সংস্পৰ্শত বাধি কৰা হয়।  
কিতাপখনিত উদ্ধৃত বিষয়বস্তুৰ বিপৰীতে থকা দলিল সমূহ  
গ্ৰহণযোগ্য হোৱা বুলি ক'ব পাৰি। ইন্থা-আল্লাহ প্ৰত্যেকজন দ্বীন  
দৰদী ৰাইজে এই গ্রন্থন পঢ়লৈ নিশ্চয় কোনো নহয় কোনো প্ৰকাৰে  
উপকৃত হ'ব। নূৰী চাহেবৰ ইতিমধ্যে 'অসমীয়া খবৰ', 'দৈনিক  
অগ্ৰদুত', 'নিয়মীয়া বার্তা' 'দৈনিক গণ অধিকাৰ', 'মুক্তকৰ্ত' আদি  
কাকতৰ লগতে বিভিন্ন আলোচনীত তত্ত্বগুৰুৰ লেখা প্ৰকাশ হৈছে।  
আশা বাধিছো আল্লাহ পাকে লেখকক বিশুদ্ধ ইছলামৰ প্ৰচাৰ আৰু  
প্ৰসাৰত ন্যস্ত থাকিবলৈ তোফিক দান কৰক। আ-মীন।

(আল্লামা) মুহাম্মদ চামচুল আলম নক্কাবন্দী

উত্তৰ লখিমপুৰ, অসম

তাৎ ২৪-০১-২০১৪ ইং

ত্বলীগ জমাতে

# ত্বলীগ

বিহুমিল্লাহির বাস্মানির বাসীম

‘আল্লাহ বাবু মুসাম্মাদিন স্বাল্লা আ’লাইহি রা ছাল্লামা, নাস্নু ই’বাদু মুসাম্মাদিন স্বাল্লা  
আ’লাইহি রা ছাল্লামা।’

প্রিয়নবী হজুব পাক স্বাল্লাহাহ আ’লাইহি রা ছাল্লাম পবিত্র যুগৰ পৰা ইচ্লাম  
যিমানে আংতবি আহি আছে সিমানে ইচ্লাম মৌলিক কথাবোৰ বিভিন্নজন ব্যাখ্যাকাৰীৰ  
হাতত পৰি বিভিন্ন প্ৰকাৰে গতি লৈছে। ফলত তাৰ আধাৰত সমাজখন বিভিন্ন ভাগত  
বিভক্ত হৈ পৰিছে। মূল খুটি এৰিছে। কোনোৰা দেওবন্দী, কোনোৰা আহলে হাদীচ,  
কোনোৰা আহলে কুব্তান, কোনোৰা কাদিয়ানী, কোনোৰা খাবিজী ইত্যাদি নিজা নিজা  
বিশ্লেষণ অনুসৰি হোৱা কিছুমান বিভাগ। কিন্তু উক্ত বিভাগবোৰে নিজৰ সম্পূৰ্ণতাক  
কেতিয়াও দাবী কৰিব নোৱাৰে। কুব্তান, হাদীচ, ইজ্মা, কিয়াছ এই আটাইবোৰৰ  
সমন্বয়তহে ইচ্লামে পৰিপূৰ্ণ কৃপ পায়। আগন্তক সময়ত কি ধৰিব লাগিব, কি এৰিব  
লাগিব এই সম্পৰ্কত আমি সম্পূৰ্ণ সচেতন হ’ব লাগিব আৰু কুব্তান, হাদীচ, ইজ্মা,  
কিয়াছক গুৰুত্ব সহকাৰে অধ্যয়ন কৰি তাৰ ভিত্তিত আগবাঢ়িব লাগিব।

এই কিতাপৰ বিষয়বস্তু ইচ্লাম বিভিন্ন বিতৰ্কিত বিষয় সমূহৰ এটি। বিষয়টি  
সম্পৰ্কত থাকিব পৰা আপত্তি সমূহ সকলো দিশৰ পৰা চালি জাৰি চাই ইয়াত লিপিৱদ্ধ  
কৰি অনুসন্ধিৎসু পাঠক সমাজৰ হাতত অৰ্পন কৰা হ’ল। ইয়াত কোৱা কথাবোৰ আমাৰ  
ব্যক্তিগত কথা নহয়। কুব্তান পাক, হাদীচ শ্বৰীফ আৰু বিভিন্নজন পশ্চিত ব্যক্তিয়ে  
কোৱা কথাৰ কিছুমান উদ্ধৃতিহে। ইচ্লাম প্ৰচাৰ আৰু প্ৰসাৰৰ কামত একমাত্ৰ আল্লাহ  
আৰু আল্লাহৰ বচ্চুল (স্বাঃ)ৰ সন্তুষ্টিৰ উদ্দেশ্যে লাগি থকা কোনো ব্যক্তি তথা কোনো  
সংগঠনৰ আমি বিৰোধী নহয়। ভুলবশতঃ এনে আল্লাহৰ ওচৰীয়া সকলৰ বিৰোধিতা  
অজানিতভাৱে হৈ গ’লে আল্লাহে আমাৰ মাফ কৰক। গ্ৰহণনিত অনিচ্ছাকৃতভাৱে হ’ব  
পৰা ভুল- গ্ৰটিৰ বাবে আল্লাহৰ ওচৰত ক্ষমা বিচাৰিষ্যে। পাঠক বৃন্দলৈ অনুৰোধ থাকিল  
যে কোনো ভুল- গ্ৰটি দৃষ্টিগোচৰ হ’লে আঙুলিয়াহি দিয়ে যেন। পৰৱৰ্তী সংক্ৰণত শুধৰাই  
দিয়াৰ চেষ্টা কৰা হ’ব। আল্লাহ তা’লাই আমাৰ প্ৰচেষ্টাক কৰুল কৰক। আ-মীন।

—খাদিমে দ্বীন

মুহাম্মদ ফাবৰ্ক আবুল্লাহ নূবী, মুহুলিমঘোপা

২০-০১-২০১৪ ইং

ত্বলীগ জমাতে

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ  
نَحْمَدُهُ وَنَصْلُوْلُ عَلٰى رَسُولِهِ الْكَرِيمِ  
وَاللّٰهُ وَصَحْبُهُ اجْمَعِينَ.

সমগ্ৰ বিশ্বৰ সৃষ্টিকৰ্তা আৰু পালনকৰ্তা মহান আল্লাহ পাকবেই সমস্ত  
প্ৰশংসা। মানৱজাতিৰ হিদায়তৰ উদ্দেশ্যে প্ৰেৰিত সৰ্বশেষ আৰু সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ বচ্চুল  
হ্যবত মুসাম্মদ মুস্তাফা স্বাল্লাহাহ আ’লাইহি রা ছাল্লাম, তেওঁ (স্বাঃ)ৰ আল-  
আওলাদ, চাহাৰা কিবাম বাদিয়াল্লাহ আ’নহম সকলৰ প্ৰতি দৰদ আৰু ছালাম।  
যুগে যুগে আল্লাহ পাকে মানৱজাতিৰ ইহকালৰ কল্যাণময় জীৱন আৰু পৰকালৰ  
মুক্তিৰ চন্দৰকপে বাণী আৰু কিতাপ প্ৰেৰণ কৰিছে। প্ৰেৰিত সেই সকলোবোৰ  
প্ৰত্যাদেশৰ সৰ্বশেষ আৰু চূড়ান্ত কৃপ আখেৰী নবী হ্যবত মুসাম্মদ মুস্তাফা  
স্বাল্লাহাহ আ’লাইহি রা ছাল্লামৰ ওপৰত প্ৰেৰিত ‘আল কুব্তানুল কাৰীম’।

‘ত্বলীগ’ শব্দৰ অৰ্থ জনা দৰকাৰ। ইয়াৰ অৰ্থ হ’ল — ‘আল্লাহৰ বাণী  
আল্লাহৰ বান্দাৰ ওচৰত পৌছাই দিয়া।’ কুব্তানত ইশ্বৰ্দি আছে —

يَا يٰ مَرْسُولَ بَلَغَ مَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ مِنْ رِبِّكَ  
وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ ذَمًا بِمُلْكِتِ رَسَالَتِكَ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ كَمْ  
مِنَ النَّاسِ أَنَّ اللّٰهَ لَا يَعْلَمُ إِلَّا قَوْمٌ أَكْفَارٍ

“হে বচ্চুল আপুনি আপোনাৰ প্ৰতিপালকৰ ফালৰ পৰা যি অৱতীৰ্ণ হৈছে  
তাক পৌছাই (জনাই) দিয়ক আৰু যদি আপুনি এইটো নকৰে তেতিয়াহ’লে আপুনি  
তাৰ পয়গাম একোৱেই নজনালে (অৰ্থাৎ- তেতিয়াহ’লে আপোনাৰ পৌছাই দিয়াৰ  
দায়িত্ব পালন নহ’ল)। আল্লাহে আপোনাক মানুহৰ পৰা বক্ষা কৰিব। নিশ্চয় আল্লাহ  
তা’লাই কাফিৰ সকলক সু-পথ প্ৰদৰ্শন নকৰে।” (ছুৰা মাইদা, আঃ নং ৬৭)

এইবাৰ আমাৰ দেশৰ মৌঃ ইলিয়াছ চাহেৰ প্ৰচলিত ত্বলীগৰ ওপৰত  
দৃষ্টিপাত কৰা হওঁক। ‘মল্ফুজাতে ইলিয়াছ’ কিতাপত আছে—‘সপোনৰ মাধ্যমত  
প্ৰচলিত ত্বলীগৰ কাম আৰম্ভ কৰা হৈছে।’ এই কথাটি সম্পূৰ্ণ কুব্তান হাদীচৰ  
পৰিপন্থী। ‘নূৰুল আন্বাৰ’ কিতাপত আছে—‘আল কাশ্ফু লাইছা বি হুজ্জাতিন  
কন্তুন।’ অৰ্থাৎ- সপোনৰ দ্বাৰা দলিল প্ৰমাণিত নহয়। মৌঃ ইলিয়াছে ত্বলীগৰ  
ছয়টি উচ্চুল পেশ কৰিষ্যে য’ত হজু আৰু যাকাতৰ নিচিনা ফৰজ হুকুমক তেওঁৰ  
উচ্চুলৰ অন্তৰ্ভূত কৰা হোৱা নাই। ভিত্তিহীন দলিলৰ দ্বাৰা নেকীৰ কথা উল্লেখ  
কৰা হৈছে য’ত ‘হুদুদিয়্যাত’ (সীমা, Boundary), কিয়াছ, তাজীৰ আদি বিষয়ত

বাজা ফাউণেশন

কোনো আলোচনা করা হোৱা নাই। কুব্রানৰ ১ম পাৰাত আছে—“তোমালোকে সুবিধানুযায়ী কিছু কথা মান্য কৰিবা আৰু কিছু অমান্য কৰিবানে?” এওঁলোকে আল্লাহ আৰু বছুল (স্বাঃ)এ দিয়া অন্যান্য আহকাম বিলাক অহৰহ খিলাফ কৰিছে আৰু পূৰ্ণ দ্বীনক সম্পূৰ্ণ পৰিৱৰ্তন কৰি দিছে। এয়া কি কুব্রান হাদীচৰ পৰিপন্থী নহয়? মৌঃ ইলিয়াছচাহেৰ ‘মলফুজাত’ৰ কথা সমূহ শ্বৰীত’ত সন্মতনে? আহক আমি কুব্রান-হাদীচৰ আলোকত প্ৰকৃত ত্বলীগৰ প্ৰতি সঁহাৰি দি দুনীয়া তথা আখিবাতত সফল হওঁ।

হ্যৰত আবু ছায়িদ খুদৰী (বাঃ)ৰ পৰা বৰ্ণিত আছে— হজুৰ পাক (স্বাঃ)এ ইশ্বাদ ফৰ্মাইছে—“মোৰ জাহিৰী জীৱনৰ পিছত শেষ জামানাত মোৰ উন্মতৰ ভিতৰৰ পৰা পূৰৱ কোনো এখন দেশৰ পৰা এটি জামাআত দ্বীনৰ ত্বলীগৰ উদ্দেশ্যে গঠিত হ'ব, সিহঁতে কুব্রান পঢ়িব, তোমালোকৰ কুব্রান পাঠৰ তুলনাত খুব সুন্দৰ হ'ব, কুব্রানৰ প্ৰতি বাহ্যিকভাৱে তেওঁলোকৰ ভঙ্গি, শৃঙ্খা আৰু আন্তৰিকতা দেখি ধাৰণা হ'ব কুব্রান এওঁলোকৰ বাবে আৰু এওঁলোক কুব্রানৰ বাবে। কিন্তু প্ৰকৃতপক্ষে ইহাঁতে কুব্রানৰ প্ৰতিটো আয়াতৰ ওপৰত ঈমান নাৰাখিব আৰু কুব্রানৰ কঠিন নিৰ্দেশৰ ওপৰত আঁমল নকৰিব। যি সকলৰ নামাজ বোজা আৰু অন্যান্য আঁমল দেখিলে তোমালোকৰ কোনোবাই তুচ্ছ জ্ঞান কৰিব। সিহঁতে কুব্রান পঢ়িব কিন্তু কঠনলীৰ অন্তৰ ভাগত প্ৰৱেশ নকৰিব। এইবোৰ বাহ্যিক সৌন্দৰ্য থকা স্বত্ত্বেও ইহাঁতবোৰ দ্বীনৰ পৰা এনেভাৱে বাহিৰ হৈ যাব যিদৰে ধনুৰ পৰা কাঁড় বাহিৰ হৈ যায়।”

এই জামাআতৰ লোকসকলৰ মৌ বৰষা ব্যৱহাৰে সাধাৰণ মানুহক ক্ষণেকতে মুঝে কৰি পেলায়। কিন্তু ইয়াৰ অন্তৰালত লুকাই থাকে ঈমান ধৰ্সকাৰী মাৰাত্মক বিষ বাস্প। সিহঁতে পৰিকল্পনামূলকভাৱে মানুহৰ অন্তৰৰ পৰা আল্লাহ আৰু বছুল (স্বাঃ)ৰ আনুগত্য নোহোৱা কৰি পেলায়। বৰৎ ইয়াৰ পৰিৱৰ্তে এই জামাআতৰ আমীৰ সকলৰ প্ৰতি আনুগত্য প্ৰকাশ কৰিবলৈ শিকায়। আমীৰসকলে যি কয় তাকেই নতশ্বিবে কুব্রান-হাদীচতকৈয়ো দৃঢ়ভাৱে আঁকোৱালি লয়। লাগিলে ই কুব্রান-হাদীচৰ বিৰোধীয়োই হওঁক। ইহাঁত অন্তৰবোৰ শ্ৰয়তানৰ লেখিয়া। তেওঁলোকে তফ্হীিসহ কুব্রান-হাদীচ কেতিয়াও নপঢ়ে। এই জামাআতৰ অধিকাংশ লোকেই কুব্রান-হাদীচৰ ক্ষেত্ৰত অশিক্ষিত আৰু অজ্ঞ (dull)।

জামাআতত যোগদানকাৰীসকল যদিও শিক্ষিত হয় কিন্তু বেছিভাগ ক্ষেত্ৰতেই অজ্ঞ আমীৰসকলক স্বীকাৰ কৰি থাকে। এই জামাআতৰ বয়ান তথা বক্তৃতাত থাকে মাথোন ফজীলতৰ কথা। ভিন্ন আঁমলৰ সৰ্বোচ্চ ফজীলতৰ দলিল বিহীন বৰ্ণনা তেওঁলোকৰ বয়ানৰ বিষয়বস্তু। তেওঁলোকৰ রাজ-বয়ান মৌৰ দৰে, ব্যৱহাৰ মধুৰ, ভাষা হ'ব মিষ্টিতকৈও মিঠা। তেওঁলোকৰ পোছাক-পৰিচ্ছদ অতি আকৰণীয়। হৰিণৰ দৰে আকৃষ্ট কৰা। এইদৰে অজ্ঞ মানুহে আকৃষ্ট হৈ এই জামাআতত যোগদান কৰে। তেওঁলোক বাঘৰ দৰে হিংস্র। কুব্রান-হাদীচৰ বাণী যিমানেই মধুৰ নহওঁক কিয় তেওঁলোকৰ অন্তৰত প্ৰৱেশ নকৰে। তেওঁলোকৰ কথা-বতৰা, আঁমল, আচৰণ, বয়ান যিবিলাক এই দলে নিৰ্দৰ্শিণ কৰিছে সেইবিলাকৰ ভিতৰত কুব্রান-ছুন্নাহ বিৰোধী কৰ্ম বিলাক বাদ দি কুব্রান-হাদীচ মুতাবিক আঁমল কৰাৰ বাবে যিমানেই নকওঁক কিয় বাঘৰ অন্তৰত যেনেদৰে কোনো দয়া-মমতা প্ৰৱেশ নকৰে ঠিক তেনেদৰে তেওঁলোকৰ অন্তৰত কুব্রান-ছুন্নাহ প্ৰৱেশ নকৰিব।

এই জামাআতটিয়ে ইছলামৰ ত্বলীগ কৰাৰ কথা যিমানেই নকওঁক কিয়, কুব্রান পাক যিমানেই সুন্দৰকৈ পাঠ নকৰক কিয়, নামাজ-বোজা যিমান চমৎকাৰ নহওঁক কিয় মূলতঃ এই জামাআতটি ইছলামৰ পৰা বহিৰ্ভূত হ'ব। কিয়নো চাহাৰা কিৰাম (বাঃ) সকলে আৰজ কৰিলে — “হে আল্লাহৰ বছুল(স্বাঃ), এই দলটিৰ পৰিচয় কি?” বছুলুল্লাহ(স্বাঃ)এ ইশ্বাদ ফৰ্মালৈ— “তেওঁলোকে যেতিয়া তা’লীমত বহিব গোল (ঘূৰণীয়া) হৈ বহিৰ, অলপ সময়ৰ ভিতৰতে এই জামাআতৰ লোকৰ সংখ্যা বেছি হ'ব, এই জামাআতৰ আমীৰ, মুৰৰী সকলৰ মৃত চুলি নাথাকিব অৰ্থাৎ- অনাহকতে মূৰৰ চুলি খুৰাই ল'ব, এই জামাআতত অজ্ঞানী আৰু কম বয়সীয়া লোক অধিক থাকিব, ইহাঁতবোৰ দ্বীনৰ পৰা এনেকৈ বাহিৰ হৈ যাব যিদৰে ধনুৰ পৰা কাঁড় বাহিৰ হৈ যায়। দ্বীনৰ ফালে ঘূৰি অহা সিহঁতৰ ভাগ্যত নঘটিব, যদিওবা পুনৰাই কাঁড় ধনুৰ ফালে ঘূৰি আহিৰ পাৰে, সিহঁতৰ সৈতে তোমালোকৰ য'তেই সাক্ষাৎ নহওঁক কিয়, সংগ্রাম হোৱা অনিবার্য। এই সংগ্রাম যদি কেতিয়াৰা যুদ্ধত পৰিণত হয় তেনেহ'লে পিছুৱাই নাহিব। এই সংগ্রামত যিয়ে মৃত্যুবৰণ কৰিব তেওঁলোকক আল্লাহ পাকে পুৰুষ্কাৰ দান কৰিব আৰু আল্লাহৰ প্ৰিয়পাত্ৰ হ'ব।” (বুখারী, ২য় ভাগ, পৃঃ ১১২৮, ১১২৪, মুৱাতা ইমাম মালিক, ১ম ভাগ, পৃঃ ১৩৮, আবু দাউদ, ২য় ভাগ, পৃঃ ৬৫৬, (তিৰ্মিজী) মিশ্কাত, পৃঃ ৩৫৫, (মুছলিম)

ত্বলীগ জমাত

মিশকাত, ২য় ভাগ, পৃঃ ৮৫৫, ৮৬২ (মুছলিম), বুখারী বাংলা অনুবাদ, ৬ষ্ঠ খণ্ড,  
হাঃ নং- ৬৪৪৯, ৬৪৫০, ৬৪৫২, ৭০৮১ (আধুনিক প্রকাশনী), বাংলা অনুবাদ  
মুরাব্বা মালিক (ইচ্ছামীক ফাউণ্ডেশন), ১ম খণ্ড, হাঃ নং- ৫৭৮।) উপরোক্ত  
হাদীচ শ্বৰীফ সমূহৰ বৰ্ণনাকাৰী সকল হ'ল ক্ৰমে— হ্যবত আবু ছায়িদ খুদৰী,  
হ্যবত আলী, হ্যবত আবু হুহাইবাহ, হ্যবত আবু মুল্লাহ বিন উমৰ বাদিয়াল্লাহ আনহম।  
উপরোক্ত হাদীচ শ্বৰীফ সমূহৰ আৰবী প্ৰতিলিপি তলত দিয়া হ'ল—

عَنْ أَبِي سَعِيدِ الْخُدْرِيِّ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ يَخْرُجُ نَاسٌ مِّنْ قَبْلِ الْمَشْرِقِ  
وَيَقْرُونَ الْقَرْنَ لَا يَجْعَلُونَ تِرْاثَهُمْ يَمْرَثُونَ مِنَ الْدِينِ  
كَمَا يَمْرَثُونَ السَّهْمَ مِنَ الرِّمَيَةِ ثُمَّ لَا يَعْوِدُونَ ذِيَّهُ  
حَتَّى يَعُودَ السَّهْمُ إِلَى فَرْقَةِ قَبْلِ يَارَسُولِ اللَّهِ بِسِيمَا  
هُمْ قَالُ شِيمَا هُمُ التَّحْلِيقُ أَوِ التَّسْعِيدُ ؟ بِخَارِي  
كِتَابِ الرَّدِّ عَلَى الْجَهَمَيَّةِ بَابُ قَرَأَةِ الْفَاجِرِ وَالْمَنَا

فَنِّ من ۱۱۲۸ جلد ۲ وشیدۃ  
صَفَنْ عَلَى رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ أَنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ سَيَخْرُجُ قَوْمٌ فِي أَخْرَى الزَّ  
مَانِ حَدَادَتِ الْأَسْنَانِ سَفَهَاءِ الْحَلَلِمِ يَقُولُونَ مِنْ  
خَيْرِ قَوْلِ الْبَرِّيَّةِ لَا يَجْعَلُونَ لِيَمَّا نَهُمْ حَذَاجِرَهُمْ بِخَارِي  
كِتَابِ اسْتِنَابَةِ الْمَعَاذِيْنِ وَالْمَرْتَبِيْنِ جَلْدُ ۲ ص

### ۱۰۲۳ بাবُ الْخُوارِج

عَنْ أَبِي سَعِيدِ قَالَ سَمِعْتَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ  
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ يَخْرُجُ فِي كُمْ قَوْمٌ تَحْقِرُونَ مِلَاتِكُمْ  
مِّنْ صَلَاتِهِمْ وَصَبِيَا مِنْهُمْ مِّمَّا دَاعُمَا لَكُمْ مَعَ  
أَعْمَالَهُمْ مَوْطَأً أَمَامَ مَالِكَ بْنَ أَنَسَ جَلْدُ ۱ ص ۱۳۸

### تَهْزِيبُ الْقُرْآنِ

عَنْ عَلَى قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ  
سَلَّمَ يَخْرُجُ قَوْمٌ مِّنْ أَمْقَى يَقْرَئُونَ الْقُرْآنَ لِيَسْتَ  
قَرَأْتُمُ الْقِرْآنَ شَيْئًا يَقْرَئُونَ الْقُرْآنَ يَتَسْبِيُونَ

ত্বলীগ জমাত

إِذَا لَمْ وَقَوْ عَلَيْهِمْ لَا تَجْعَلُونَ صَلَاتِهِمْ تَرْأَقِيَّهُمْ  
أَبُو دَاوُدْ جَلْدُ ۲ ص ۶۵۶

عَنْ أَبِي سَعِيدِ الدَّخْدَرِيِّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ  
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَدْعُونَ إِلَى كِتَابِ اللَّهِ وَلَيَسْوُ  
مَذْهَبَهُ فِي شَيْءٍ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا سَيِّمَهُمْ ؟ قَالَ  
الْتَّحْلِيقُنَّ قَالَ أَبُو دَاوُدَ التَّسْمِيَّهُدُ أَسْبِيَعُ الْشِّعْرَ—  
أَبُو دَاوُدْ جَلْدُ ۲ ص ۶۵۶

عَنْ أَنَسِ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ  
سَيِّمَهُمُ التَّحْلِيقُ وَالتَّسْمِيَّهُدُ أَبُو دَاوُدَ كِتَابُ السَّنَةِ  
بَابُ فِي قَتْلِ الْخُوارِجِ جَلْدُ ۲ ص ۶۵۶

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ  
وَسَلَّمَ يَخْرُجُ فِي أَخْرَى الزَّمَانِ وَجَاهُ يَخْتَالُونَ دُفِيَّهَا  
بِلَدِيْنِ يَلْبِسُونَ لِلنَّاسِ جَلْدُ الْفَانِ مِنَ الْلَّاهِيْنِ  
السَّنَنُهُمْ أَحْلَى مِنَ السَّكِرِ قَلُوبُهُمْ قَلُوبُ الْذِيَابِ  
رَوَاهُ التَّرْمِذِيُّ بَابُ الرَّوَابِعِ مَشْكُوَّةُ ص ۵۵۴

عَنْ أَبْنَى عَمْرِ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ  
الْبَسْنَتُهُمْ أَحْلَى مِنَ السَّكِيرِ قَلُوبُهُمْ أَمْرُ مِنَ الْأَصْبَرِ  
تَرْمِذِيُّ مَشْكُوَّةُ — ص ۵۵۴ جَلْدُ ۲

عَنْ حَذِيفَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ  
وَسَلَّمَ قَلُوبُهُمْ قَلُوبُ الْمُشَيْطِيْنِ فِي جَهَنَّمِ أَنَسِ  
مَشْكُوَّةُ — ج ۸۶۲ جَلْدُ ۲ مَسْلِم

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرِ وَذِكْرِ الْكَوْرِيَّةِ شَغَال  
قَالَ أَنَّ النَّبِيِّ [ص] يَهْرُقُونَ مِنَ الْإِسْلَامِ صَرْقَ السَّهْمِ  
مِنَ الرِّمَيَّةِ

ত্বলীগ জামাআ'ত

১৯৪০ (১৯৩০ বুলিও কয়) চনত ভাৰতৰ দিল্লীৰ বস্তী নিজামুদ্দীনত ত্বলীগ জামাআ'ত প্ৰতিষ্ঠা কৰে মৌঃ ইলিয়াছ দেহলৱী চাহেবে। হাদীচৰ প্ৰতি লক্ষ্য কৰক স্পষ্ট হৈ যাব যে বছুল (স্বাঃ)ৰ হাদীচ মুতাবিক এই জামাআ'তটিয়েই হৈছে ইছলাম বহিঃভূত জামাআ'ত।

১। মদীনা শ্বৰীফৰ পৰা পূৰ্ব দিশত ভাৰতবৰ্ষত ত্বলীগ জামাআ'তৰ জন্ম হৈছে ১৯৪০ চনত, ২। এই জামাআ'তৰ প্ৰতিষ্ঠাপক মৌঃ ইলিয়াছ দেহলৱী, ৩। ত্বলীগৰ ত্বৰীকা কুৰ্বান হাদীচৰ নহয়, সপোনত প্ৰাপ্ত (মল্ফুজাত ৫০ নং বাণী), ৪। এই জামাআ'তৰ অধিকাংশ লোকে কুৰ্বান-হাদীচ নাজানে, ৫। তেওঁলোকৰ বয়ান কেৱল ফজীলতৰ আৰু ফজীলতৰ বয়ানৰ অধিকাংশ কথা মিথ্যা, ৬। তেওঁলোকৰ আহান দীন ইছলামৰ ফালে, কিন্তু কুৰ্বানৰ আয়াত, স্বসীস হাদীচ দেখালেও নামানিব নিজৰ দলৰ আ'লীমক অনুসৰণ কৰিব, ৭। তেওঁলোকৰ ব্যৱহাৰ মধুৰ, পোছাক চমক লগোৱা কিন্তু অন্তৰ কুৰ্বান আৰু স্বসীস হাদীচৰ প্ৰতি বিৰোধী। তেওঁলোকে কুৰ্বান হাদীচৰ পৰা তা'লীম গ্ৰহণ নকৰে তেওঁলোকৰ কিতাপ বেলেগ যাব নাম 'ফাজাইলে আ'মল' বা 'ত্বলীগী নিছাব', ৮। এওঁলোকে আমীৰ, মুৰৰী সকলৰ কথা মানি চলে। মুৰৰী, আমীৰৰ কথা কুৰ্বান আৰু স্বসীস হাদীচৰ খিলাফ হ'লেও তেওঁলোকে মুৰৰী আৰু আমীৰকেই মানি চলে। যোৱা ৮ মাৰ্চ, ২০১৩ তাৰিখৰ 'অসমীয়া খবৰ' কাকতত মৌঃ ফজলুল কৰীম কাছিমীয়ে 'ত্বলীগ জামাআ'ত আৰু ত্বলীগী নেচাৰ' নামৰ লেখাত বিনাদিধায় স্বীকাৰ কৰিছে যে 'ত্বলীগী নিছাব' কিতাপখনত বহুতো জন্ম হাদীচ আছে আৰু কৈছে যিগৰাকী ব্যক্তিয়ে কিতাপখন তর্জমা কৰিছে তেওঁ নিৰ্ভুলভাৱে ইয়াক কৰিব পৰা নাই, ৯। এই দলত মানুহ ভৰ্তি কৰিবলৈ মিথ্যা কাহিনী, মিথ্যা হাদীচ বৰ্ণনা কৰে, উলেখ্য যে তেওঁলোকে কয়- 'যিজন ব্যক্তিয়ে ত্বলীগত যোৱাৰ কাৰণে নিয়ত কৰে তেওঁৰ প্ৰত্যেক খোজত জীৱনৰ ৭০ বছৰৰ গুণাহ মাফ হৈয়ায়।' অথচ এই ক্ষেত্ৰত কোনো হাদীচৰ বৰাত উল্লেখ নকৰে। ত্বলীগী সকলে জিহাদৰ স্বারাবতেই চিল্লা সীমাবদ্ধ কৰি হৈছে। অথচ শত শত স্বসীস হাদীচ আছে যি নবী (স্বাঃ)ৰ প্ৰকৃত আদৰ্শ কৰ্ম হিচাপে বিবেচিত। যেনেং এতিম, দবিদ্ৰ, পঙ্গ, পোহনীয়া জীৱ-জন্মৰ প্ৰতি মৰম-চেনেহ কৰি, চদকা খায়ৰাত কৰিও হাজাৰ হাজাৰ জিহাদৰ স্বারাব পোৱা যায়, ১০। তেওঁলোক যে ইছলামৰ পৰা খাবিজ, তেওঁলোকৰ

ত্বলীগ জামাআ'ত

কৰ্মকাণ্ড কুৰ্বানত নাই, স্বসীস হাদীচতো উল্লেখ নাই, সেই সম্পর্কে যদি কোনোৱে কয় তেওঁলোকে মানিবলৈ বাধ্য নহয়। এই কথাই প্ৰমাণ কৰে যে তেওঁলোক কুৰ্বান-হাদীচৰ এটা বাহিৰ জামাআ'ত, ১১। তেওঁলোকৰ আমীৰ, মুৰৰী সকলে মূৰৰ চুলি খুৰোৱা দেখিব। তেওঁলোকক সুধিলে ক'ব চুলি খুৰোৱা ছুন্মত এয়া সম্পূৰ্ণ মিথ্যা। প্ৰিয় বছুল (স্বাঃ)এ হজু আৰু উমৰাব বাহিৰে চুলি খুৰোৱা নাই। তেওঁলোকে কয় হ্যৰত আ'লী (বাঃ)এ মূৰৰ চুলি খুৰাইছে এয়াও সম্পূৰ্ণ মিথ্যা।

হ্যৰত আ'বু নয়ীম (বাঃ)এ হ্যৰত আ'বু উমামা (বাঃ)ৰ পৰা 'হলিয়া শ্বৰীফ'ত বৰ্ণনা কৰিছে — হজুৰ পাকু (স্বাঃ)এ কৈছে— “অচিবেই আখেৰী জামানাত কিছুমান মানুহ পোক-পৰুৱাৰ দৰে চাবিওফালে বিয়পি পৰিব। তোমালোকৰ ভিতৰত যিয়ে সেই যুগ পাবা তেওঁ যেন সিহঁতৰ হাতৰ পৰা বক্ষা পাবলৈ আল্লাহৰ সহায় কামনা কৰা।” (হলিয়া, ত্বলীগী জামাআ'ত, পৃঃ ১৯৪) মিশ্বকাত শ্বৰীফৰ এটি বৰ্ণনাত আছে— হজুৰ পাক (স্বাঃ)এ কৈছে— “এনেকুৱা এটি সময় আহিৰ যি সময়ত মানুহে সিহঁতৰ মছজিদ সমূহৰ ভিতৰত পাৰ্থিৰ কথা বতৰা পাতিব। যেতিয়া সেই সময় আহিৰ তোমালোকে ইহঁতৰ লগত নবহিবা। ইহঁতৰ আল্লাহৰ কোনো প্ৰয়োজন নাই।”

হ্যৰত আ'বু ছায়িদ খুদৰী (বাঃ)ৰ পৰা বৰ্ণিত— “আমি সকলো বছুলুলাহ (স্বাঃ)ৰ ওচৰত উপস্থিত আছিলো আৰু তেখেত(স্বাঃ)এ গণিমতৰ সম্পদ বিলাই আছিল। সেই সময়ত বলী তামীম গোত্ৰৰ 'জলখুৱাইচাৰা' নামৰ এজন লোক আহি ক'লে, ‘হে আল্লাহৰ বছুল (স্বাঃ), ইনচাফ কৰক।’ বছুলুলাহ (স্বাঃ)এ ক'লে— “ধিক তোমাৰ বীৰত্ব! মই যদি ন্যায় নকৰোঁ, তেতিয়াহ'লৈ আন কোনো ন্যায় বিচাৰ কৰিব? যদি ইনচাফ (ন্যায় বিচাৰ) নকৰিলোহেঁতেন তেন্তে ধৰ্স হৈগ'লাহেঁতেন।” হ্যৰত উমৰ ফাৰক (বাঃ)এ আৰজ কৰিলে, ‘মোক আদেশ কৰক মই তাৰ ডিঙি কৰ্তন কৰি দিওঁ।’ হজুৰ পাক (স্বাঃ)এ ক'লে— “তাক এৰি দিয়া, সি অকলে নহয় তাৰ অনেক সঙ্গী আছে, যিসকলৰ নামাজ, ৰোজা দেখিলে তোমালোকৰ কোনোবাই তেওঁৰ নিজৰ নামাজ-ৰোজাক তুচ্ছ বুলি গণ্য কৰিব। সিহঁতে কুৰ্বান পঢ়িব কিন্তু কঠনলীৰ অন্তৰ ভাগত প্ৰৱেশ নকৰিব (অৰ্থাৎ- হৃদয়াঙ্গম কৰিব নোৱাৰিব) এইবোৰ বাহিৰ সৌন্দৰ্য থকা স্বত্বেও ইহঁতৰোৰ দীনৰ পৰা এনেভাৱে বাহিৰ হৈ যাব যিদৰে ধনুৰ পৰা কাঁড় বাহিৰ হৈ যায়।” (মিশ্বকাত

## ত্বরণীগ জামাআত

শ্বৰীফ, পৃঃ ৫৩৫, বুখাৰী শ্বৰীফ, খণ্ড- ২, পৃঃ ২২৪)

হযবত আলী (বাঃ)এ কৈছে— ‘আল্লাহৰ শপত, মোৰ বাবে আকাশৰ পৰা মাটিত পৰি যোৱা অতি সহজ। কিন্তু বছলুল্লাহ (স্বাঃ)ক উদ্দেশ্য বণাই কোৱা মোৰ পক্ষে অসম্ভৱ।’ তেখেতে মূল হাদীচটি এইদৰে বৰ্ণনা কৰে— ‘মই বছলুল্লাহ (স্বাঃ)ক কোৱা শুনিছো যে শেষ যুগত অল্ল বয়সীয়া (তৰণ) আৰু একেবাৰে অজ্ঞানী (মূৰ্খ) (dull)বিলাকৰ এদল লোক বাহিৰ হ'ব আৰু সিহঁতে বাহ্যিকভাৱে ভাল কথা-বতৰা পাতিব। কিন্তু সিহঁতৰ ঈমান (believe, faith) কঠনলীৰ ভিতৰলৈ নাযাব। সেইসকল মানুহ দ্বীনৰ পৰা এনেভাৱে খাৰিজ হৈ যাব, যিদৰে ধনুৰ পৰা কাঁড় বাহিৰ হৈ যায়।’ (বুখাৰী-শ্বৰীফ, খণ্ড- ২, পৃঃ ২২৪ )

মিশ্বকাত শ্বৰীফৰ ৩০৮ পৃঃত হযবত আবু ছায়িদ খুদ্ৰী (বাঃ) আৰু হযবত আনাচ বিন মালিক (বাঃ)ৰ পৰা বৰ্ণিত আছে যে এই জামাআতৰ এটি চিন হ'ব ‘তাহ্লীক’ অৰ্থাৎ মূৰ খুৰোৱা। ওৱাহাবী ফিৰকাহৰ মাজত ইয়াক পোৱা যায়। কাৰণ এই দলৰ লোকসকলে অনুগামী সকলক মূৰ খুৰাবলৈ আদেশ কৰে। (আল-ফুত্হাতুল ইছলামীয়া, খণ্ড-২, পৃঃ ২৬৮) মুহাম্মদ ইবনে আব্দুল ওৱাহাব নজীয়ে তেওঁলোকৰ মতবাদ অনুসৰি তিৰোতা এজনীক চুলি খুৰাবলৈ আদেশ দিছিল। তেতিয়া তিৰোতাজনীয়ে কৈছিল- ‘মূৰৰ চুলি হ'ল তিৰোতাৰ আটাইতকৈ সৌন্দৰ্যময় অলংকাৰ, যেনেদৰে পুৰুষৰ দাঢ়ি।’ তাৰ পিছত তিৰোতাজনীয়ে কৈছিল-‘আপোনাৰ দাঢ়ি খুৰাই দিয়ক, কিয়নো ইও শিৰ্ক যুগৰ দাঢ়ি।’ তেতিয়া ইবনে আব্দুল ওৱাহাবে কোনো ধৰণৰ উত্তৰ দিব পৰা নাছিল। (Advice For The Muslim, Page- 285) ‘তাহ্লীক’ শব্দৰ এটি অৰ্থ হৈছে মূৰ মুণ্ডন কৰা। আৰবী ভাষাত ‘তাহ্লীক’ শব্দৰ মূল আখৰ তিনিটা। যেনে- হে, লাম আৰু কাফ। এই মূল আখৰৰ দ্বাৰা গঠিত ‘হাল্লাকা’ শব্দৰ অৰ্থ ঘূৰণীয়া হৈ বহা। (উলামা এ দেওবন্দৰ নির্ভৰযোগ্য অভিধান মিছবাহল লোগাঃ, পৃঃ ১৭২) তাহ্লীক শব্দৰ ব্যাখ্যাত তিনিটা অৰ্থ পোৱা গৈছে। ১। ‘মূৰ খুৰোৱা’(hair-shaving)যি আৰবৰ ওৱাহাবী সকলৰ মাজত সম্পূৰ্ণভাৱে পোৱা গৈছে, ২। ‘চক্র দিয়া’ আৰু ৩। ‘ঘূৰণীয়া হৈ বহা’। যি ভাবতীয় ত্বৰণীগী জামাআতৰ মাজত পোৱা যায়। কাৰণ ত্বৰণীগ জামাআতৰ কাম হ'ল চক্র দিয়া। এওঁলোকে স্থিৰভাৱে কোনো ঠাইতে থিয় হৈ নাথাকে। য'ত অৱস্থান কৰে গোল অৰ্থাৎ ঘূৰণীয়া হৈ বহে। আপুনিয়েই

## ত্বৰণীগ জামাআত

কওঁক বৰ্ণিত হাদীচ অনুযায়ী ত্বৰণীগী জামাআত গোমৰাহ জামাআতৰ অন্তৰ্ভূত নহ'বনে? হাদীচ পাকত আৰু কোৱা হৈছে- এওঁলোকে বাহ্যিকভাৱে একাথতা (খুশু-খুজু) (great attention)ৰ সৈতে নামাজ পঢ়িব আৰু নামাজত ঈমান গুৰুত্ব দিব যে অন্য মানুহে এওঁলোকৰ তুলনাত নিজৰ নামাজক তুচ্ছ গণ্য কৰিব। এই লোকক দেখুওৱা ভাৱটি ত্বৰণীগ জামাআতৰ ভিতৰত এনেভাৱে প্ৰকাশ হৈছে যি কোৱা বাহল্য। এনে ধৰণৰ শত শত মানুহ আছে যিসকলে ৪০/৫০ বছৰ ধৰি নামাজ পঢ়ি আছে অথচ তেওঁলোকৰ কপালত দাগ নাই। কিন্তু ত্বৰণীগৰ সৈতে দুই চাৰি চিঙ্গা দি অহা মানুহৰ কপালত (forehead) বিৰাট দাগ দেখিবলৈ পোৱা যায়। মিশ্বকাত শ্বৰীফৰ এটি বৰ্ণনাত আছে হজুৰ পাক (স্বাঃ)এ কৈছে— ‘মানুহৰ মাজলৈ এনেকুৱা এটি সময় আহিব, কিছুমান লোকে মছজিদত দুনীয়াদাৰী কথা পাতিব। যেতিয়া এই সময় উপস্থিত হ'ব তেতিয়া তোমালোকে সেইসকলৰ পৰা সম্পূৰ্ণভাৱে আঁতৰি থাকিবা।’ হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ এই ভৱিষ্যতবাণী ত্বৰণীগ জামাআতৰ ক্ষেত্ৰত আখৰে আখৰে মিল গৈছে। এই জামাআতৈ মছজিদক বৈঠকখানা, বান্ধনীঘৰত পৰিণত কৰিবে। খোৱা-শোৱাৰ পৰা আবস্ত কৰি সমস্ত প্ৰকাৰ দুনীয়াবী কামৰ বাবে মছজিদক ব্যৱহাৰ কৰিবে। হাদীচ পাকত এই জামাআতৰ চিনৰ বিষয়ে এইদৰে কোৱা হৈছে যে— ‘হক পথৰ পৰা ওলাই যোৱাৰ পিছত দ্বিতীয়বাৰ পুনৰ হকৰ ফালে ঘূৰি নাহে।’ আপুনি লক্ষ্য কৰক যিসকলৰ ত্বৰণীগী জামাআতৰ লগত ঘনিষ্ঠতা গঢ়িছে সেইসকলক হাজাৰ চেষ্টা কৰিলেও হক পথৰ ফালে ঘূৰাই আনিব নোৱাৰে। এয়া প্ৰিয়নবী হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ বাণী।

উল্লেখিত অন্তিম হাদীচত বৰ্ণিত হৈছে যে, জনৈক যুৱকে বছলুল্লাহ (স্বাঃ)ক ছালাম দিয়াৰ পিছত মছজিদত প্ৰৱেশ কৰিলে আৰু আল্লাহৰ বছল (স্বাঃ)এ তাক শিৰচ্ছেদ কৰিবলৈ আদেশ কৰিলে। ইয়াৰ কাৰণ হিচাপে এইদৰে উল্লেখ কৰা হৈছে যে বছল (স্বাঃ)এ তাৰ মাজত ইবাদতক লৈ অহংকাৰ দেখিবলৈ পাইছে (তাৰ চেহেৰাত শ্বয়তানী দাগ দেখিবলৈ পাইছে)। হযবত আবুবকৰ স্বিন্দীক(বাঃ), হযবত ওচমান গণি(বাঃ), হযবত উমৰ ফাৰক(বাঃ), হযবত আলী (বাঃ)এ হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ আদেশ আখৰে আখৰে পালন কৰাৰ পিছতো যুৱকজনৰ বাহ্যিক আঁমলত বিভাস্ত (puzzle) হৈ শিৰচ্ছেদ কৰাতো দূৰৰে কথা মছজিদৰ পৰা বাহিৰ

কবি দিবলৈও সক্ষম হোৱা নাছিল। পিছত যেতিয়া হ্যবত আ'লী (বাঃ) গৈছিল যুৱকজন তাৰ পৰা অন্তৰ্দৰ্শন হৈছিল। তেতিয়া প্ৰিয়নবী হজুৰ পাক (স্বাঃ)এ এইদৰে কৈছিল— “আল্লাহৰ কচম (swear), যদি তুমি তাক শিবচ্ছেদ কৰিব পাৰিলাহেঁতেন তেনেহ'লে আমাৰ উন্মতৰ মাজৰ ফিত্না সৃষ্টিকাৰী বীজটো ধৰ্স হ'লহেঁতেন।” (ইব্রীজ, পৃঃ ২৭৭) বৰ্তমান দেখা গৈছে যে কিছু সংখ্যক ছুন্নী লোক এই জামাআতৰ বাহ্যিক আ'মল দেখি বিভান্ত হৈছে আৰু মছজিদ সমূহৰ পৰা খেদি পঠিয়াবলৈ সক্ষম হোৱা নাই। কাৰণ ইহাঁতে কলিমা, নামাজৰ কথা কয়। যেতিয়া হ্যবত আ'লী (বাঃ) প্ৰতিজ্ঞাবদ্ধ হৈতাক (যুৱকজনক) শিবচ্ছেদ কৰিবলৈ মছজিদত প্ৰৱেশ কৰিছিল সি তাৰ পূৰ্বেই তাৰ পৰা অন্তৰ্দৰ্শন হৈছিল আৰু তেতিয়াই ইয়াৰ বহস্য ওলাই পৰিছিল যে ই কোনো মানুহ নাছিল বৰং উন্মতৰ মাজত ফিত্না (quarrel) সৃষ্টিকাৰী ইব্লিছ আছিল। আপুনি মানুহৰ বাহ্যিক আ'মলৰ ওপৰত গুৰুত্ব নিদিব কাৰণ এই সকলৰ সম্পর্কে হাদীচত যিবিলাক নিৰ্দৰ্শন বৰ্ণনা কৰা হৈছে সেইবিলাক লক্ষ্য কৰাটো একান্ত বাঞ্ছনীয় কিয়নো হজুৰ পাক (স্বাঃ)এ বহু সময়ত বহুতো নামাজীক মছজিদৰ পৰা বাহিব কৰি দিছিল। হ্যবত আব্দুল্লাহ বিন মচউদ (বাঃ)ৰ পৰা বৰ্ণিত আছে— হজুৰ পাক (স্বাঃ)এ খুৰ্বা পাঠ কৰা অৱস্থাত ক'লৈ— “তোমালোকৰ মাজত মুনাফিক আছে, মই যাৰ নাম উল্লেখ কৰিম সেইসকল যেন মছজিদৰ পৰা উঠি যায়।” অৱশেষত তেওঁ (স্বাঃ) ক'লৈ— “হে অমুক উঠি যোৱা, হে অমুক উঠি যোৱা।” এইদৰে মুঠ ৩৬ (ছয়ত্ৰিশ)জন মানুহক মছজিদৰ পৰা বাহিব কৰি দিছিল। (খাচায়িছে কুব্বা, খণ্ড- ২, পৃঃ ১০২)

উল্লেখিত হাদীচৰ দ্বাৰা এইটো প্ৰমাণিত হৈছে যে মুনাফিক মুস্মালী বিলাকক মছজিদৰ পৰা বাহিব কৰি দিয়াটো ছুন্নত। হজুৰ পাক (স্বাঃ)এ কৈছে— “মোৰ উন্মতে ফিত্নাৰ সময়ত যেন মোৰ ছুন্নতৰ প্ৰতি আ'মল কৰে। যিসকলে কৰিব সেইসকলে ‘এশ’ শ্বহীদৰ স্বারাব প্ৰাপ্তি হ'ব।” (মিশ্বকাত শ্বৰীফ, পৃঃ ৩০)

হাদীচৰ আলোকৰ পৰা প্ৰমাণিত হয় যে ‘ত্বলীগী জামাআত’ গোমৰাহ, বাহিল ফিৰকাহ। ইহাঁতে ধৰ্মত কলংক আনিছে। এই বাহ্যিক আ'মলকাৰী দলক মছজিদৰ পৰা বাহিব কৰি দিয়াটো ছুন্নত। বৰ্তমান এই ছুন্নতটি ঠাই বিশেষে মৃতপ্ৰায় অৱস্থাত আছে আৰু যিসকলে এই ‘ত্বলীগী জামাআত’ক মছজিদৰ পৰা উলিয়াই পঠাৰ তেওঁলোকে ১০০ শ্বহীদৰ স্বারাব লাভ কৰিব। আল্লাহ পাকে আমাক এই

ছুন্নতটি আদায় কৰাৰ তোফিক দান কৰক।

পাঠক সকল লক্ষ্য কৰক। ১০ম হিজ্ৰীৰ ৯ জিলহজৰ বিদায় হজুৰ দিনা আল্লাহ পাকে বছুলুমাহ (স্বাঃ)ক জনাই দিলে যে— “আজি তোমালোকৰ কাৰণে তোমালোকৰ ধৰ্ম পৰিপূৰ্ণ কৰি দিলো আৰু তোমালোকৰ ওপৰত (আল্লাহৰ) মোৰ সকলো কৰণা, অনুগ্ৰহবাজি ন্যস্ত কৰি ইচ্ছামক তোমালোকৰ ধৰ্ম হিচাপে মনোনীত (establish) কৰিলোঁ।” (ছুৰা মাইদা, আয়াত- ৩) অৰ্থাৎ ১৯৪০ চনত প্ৰতিষ্ঠিত ত্বলীগ জামাআতৰ প্ৰতিষ্ঠাপক মৌঃ ইলিয়াছ দেহলৰীয়ে ‘মলফুজাতে ইলিয়াছ’ কিতাপৰ ৫০ নং বাণীত কৈছে— “এই প্ৰচলিত ত্বলীগৰ নিয়মো মোৰ ওপৰত সম্পোনত প্ৰদান কৰা হৈছে।” ইলিয়াছী ত্বলীগ জামাআতৰ উন্নট আকাদেদৰ মাত্ৰ এটা উল্লেখ কৰা হৈছে। তেওঁলোকৰ কিতাপ ‘ফাজাই’লৈ আ'মল’ (উরু), মক্তবায়ে রাহিদিয়া দিল্লীৰ ভূমিকাৰ ১০পঃত লিখিছে— “আল্লাহ আউৰ বাছুল ভি এ'তেবাজ ছে খালি নেহী।” অৰ্থাৎ- আল্লাহ আৰু বছুল (স্বাঃ) বিতৰ্কৰ উন্দৰ্ত নহয়। (নাউ'জুবিল্লাহ) অৰ্থাৎ মুছলমান সকলে বিশ্বাস কৰে যে আল্লাহ আৰু তেওঁৰ বছুল (স্বাঃ) সকলো ধৰণৰ বিতৰ্কৰ উন্দৰ্ত।

‘ত্বলীগ জামাআত’ কি, ই যাৰ লক্ষ্য, উদ্দেশ্য, (Aims & objective) কাৰ্যৱলী আদি এই জামাআতৰ প্ৰতিষ্ঠাপক তথা গুৰুসকলে নিৰ্দৰ্শণ কৰা সংবিধানৰ আলমত বিস্তাৰিতভাৱে আলোচনা আগবঢ়োৱা হৈছে।

‘ত্বলীগ জামাআত’ৰ প্ৰতিষ্ঠাপক মৌলৰী ইলিয়াছ চাহেবে আজিৰ পৰা ১৩২ বছৰ পূৰ্বে ১৩০৩ হিজ্ৰীত জন্মগ্ৰহণ কৰিছিল। তেওঁ ১১ বছৰ বয়সত মৌঃ বচিদি আহমদ গংগুহীৰ হাতত বয়াত হৈছিল। ১৩২৩ হিজ্ৰীত গংগুহী চাহেবে ইন্তেকালৰ পিছত দ্বিতীয়বাৰ মৌঃ খলিল আহমদ এস্বুটয়ীৰ হাতত বয়াত (being a desciple) হৈছিল। উল্লেখ্য যে মৌঃ ইলিয়াছ চাহেবেৰ এই দুই আধ্যাত্মিক গুৰু, পীৰ মুশ্বিদ মৌঃ বচিদি আহমদ গংগুহী আৰু মৌঃ খলিল আহমদ এস্বুটয়ীক উলামা ইচ্ছামে কাফিৰ ফতৰা (verdict) প্ৰদান কৰিছে।

১৩৩৪ত মৌঃ ইলিয়াছ চাহেবে এটি সংগঠনৰ জন্ম দিছিল। এই সংগঠনৰ মাধ্যমত সৰ্বপ্ৰথম ‘ত্বলীগ জামাআত’ৰ ভেঁটি স্থাপন হয় আৰু ছয় উচুল বা ধাৰাৰ মাধ্যমত জামাআত পৰিচালিত হ'ব বুলি সিদ্ধান্তগ্ৰহণ কৰা হৈছিল। সেইবোৰ হ'ল— ১। কলিমা শুন্দ কৰি পাঠ কৰা, ২। নামাজ শুন্দভাৱে আদায় কৰা,

## ত্বলীগ জামাআত

৩। ইলম আক জিক্ব হাস্তিল করা, ৪। মুছলমানক সন্মান করা, ৫। নিয়ত শুন্দি করা, ৬। সময় ব্যয় করা। মৌঃ জাকারিয়া কান্দলৱী (ত্বলীগী নিষ্ঠাবৰ লিখক) চাহেবে আক এটি উচুল বৃদ্ধি কবি দিছে যে উল্লেখিত ছয়টি উচুল বা ধারাব বাহিবে কোনো কথা নোকোরা। (ত্বলীগী জামাআত পৰ ইতেবাজাত, পৃঃ ৪৬)

১৩৫১ হিজ্ৰীৰ পৰা ত্বলীগৰ কাম আঞ্চলিকভাৱে আৰম্ভ হয় আৰু ১৩৫৬ হিজ্ৰীৰ পৰা বিভিন্ন স্থানত জামাআত পঠোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰা হয়। ১৩৬০ হিজ্ৰীত এটি ডাঙৰ ইজতেমা হৈছিল। ইয়াৰ পিছৰ পৰা এই জামাআতে ব্যাপক প্ৰসাৱ লাভ কৰে। ১৩৬৩ হিজ্ৰীত মৌঃ ইলিয়াছ দেহলৱীৰ মৃত্যু হয়। (ছৱানিহে মৌলানা ইউচুফ, ১৩২৮ পৰা ১৫২ পৃঃ দ্রঃ)

মৌঃ ইলিয়াছৰ ইন্দোকালৰ পিছত যেতিয়া তেওঁৰ মৃতদেহ ময়দান (field)ত অনা হয় তেতিয়া মৌঃ জাকারিয়া কান্দলৱী আৰু মৌঃ ইউচুফ চাহেবানে সমবেত মানুহক সম্বোধন কৰি কুৰ্বান শ্বৰীফৰ নিম্ন আয়াতটি পাঠ কৰি শোনাইছিল—“রামা মুসাম্মাদুন ইল্লা বাছুলুন কাদ খালাত মিন কাবলি হিব বাছুল।” (দ্বিনী দাতাৰাত, ১৮৬ পৃঃ) এইখনিতে মনত ৰখা উচিত যে হজুৰ নবী কাৰীম স্বাল্লাল্লাহু আলাইহি রা ছাল্লাম পৰ্দা হোৱাৰ পিছত হ্যৰত আবুৰকৰ স্বিন্দীক বাদ্বিয়াল্লাহু আনন্দে চাহাবা কিবাম সকল (ৰাঃ)ৰ সন্মুখত উক্ত আয়াতটি পাঠ কৰিছিল। আয়াতটিৰ অৰ্থ—“হ্যৰত মুসাম্মদ স্বাল্লাল্লাহু আলাইহি রা ছাল্লাম আল্লাহৰ বছুল, তেওঁৰ পূৰ্বেও বহু বছুল গুছি গৈছে।” উল্লেখ্য যে ইলিয়াছ চাহেবে মৃত্যুৰ সময়ত বাৰে বাৰে এই আয়াত পাঠ কৰা হৈছিল। উক্ত আয়াতটিত মৃত্যু সম্পর্কত কোনো উল্লেখ নাই। কুৰ্বান পাকৰ একাধিক আয়াতত মৃত্যু সম্পর্কে আলোচনা কৰা হৈছে সেই সমস্ত আয়াত পাঠ নকৰি এই আয়াতটি কিয় পাঠ কৰা হৈছিল? হজুৰ পাক স্বাল্লাল্লাহু আলাইহি রা ছাল্লামৰ পৰা আজি পৰ্যন্ত হাজাৰ হাজাৰ চাহাবা কিবাম (ৰাঃ), বলী, গৌছ, কুতুব, পীৰ, দৰৱেশে ইন্দোকাল কৰিছে কিন্তু কাৰো ওফাতৰ সময়ত এই আয়াতটি পাঠ কৰা হোৱা নাই। যি আয়াত বছুলুল্লাহু স্বাল্লাল্লাহু আলাইহি রা ছাল্লাম সম্পর্কে অৱতীৰ্ণ হৈছিল আৰু চাহাবা এ কিবাম (ৰাঃ) এ হজুৰ পাক স্বাল্লাল্লাহু আলাইহি রা ছাল্লামৰ পৰ্দা (passing away from earthly life) হোৱাৰ সময়ত তিলারাত কৰিছিল। সেই আয়াত ইলিয়াছ চাহেবে মৃত্যুৰ সময়ত পাঠ কৰাৰ উদ্দেশ্য ইলিয়াছ চাহেবক নবী বনোৱাৰ পৰিকল্পনা

## ত্বলীগ জামাআত

নহয়নে? কাৰণ দেওবন্দী ত্বলীগী সকলে ইলিয়াছ চাহেবক এজন নবী হিচাপে গণ্য কৰে। ইলিয়াছ চাহেবে কৈছে—“ত্বলীগৰ হৰুম মোৰ প্রতি ইলহাম হৈছে।” তেওঁক নবীসকলৰ দৰে পঠোৱা হৈছে। (মল্ফুজাতে ইলিয়াছ, ৫০, ৫১ পৃঃ) সমস্ত ত্বলীগী লোক নবীসকলৰ দৰে। (বঙালী মল্ফুজাত, পৃঃ ৫০)

‘ত্বলীগ জামাআত’ৰ প্ৰকৃত উদ্দেশ্য কি সেই সম্পর্কে জানিবলৈ হ'লৈ এই জামাআতৰ প্ৰতিষ্ঠাপকৰ পৰা মতামত সংগ্ৰহ কৰিব লাগিব। অন্যথা আচল উদ্দেশ্য সম্পর্কে জনা নাযাব। ত্বলীগ জামাআত প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ ক্ষেত্ৰত মৌঃ ইলিয়াছ চাহেবেৰ উদ্দেশ্য কি আছিল সেই বিষয়ে জনাব একান্ত প্ৰয়োজন।

মৌঃ ইলিয়াছ চাহেবে কৈছে—“হ্যৰত মৌঃ থানৱীএ বহুত ডাঙৰ কাম কৰিছে, এই কাৰণে মোৰ হেঁপাহ, শিক্ষা তেওঁৰ হওঁক আৰু ত্বলীগ কৰা নিয়ম মোৰ হওঁক। এই ধৰণে তেওঁৰ শিক্ষা প্ৰচাৰ হৈযাব।” (মল্ফুজাতে ইলিয়াছ, পৃঃ ৫৬, ৫৭) ইলিয়াছ চাহেবে উক্তিৰ পৰা প্ৰমাণ হয় যে ত্বলীগ জামাআতৰ প্ৰতিষ্ঠাতা স্বয়ং ইলিয়াছ। এতস্বত্তেও সমস্ত দেওবন্দী আলীম আৰু ত্বলীগী জামাআতৰ মানুহে কৈ থাকে যে এয়া নবী সকলৰ কাম আৰু চাহাবা সকলৰ ত্ৰীকৰ। এয়া গোকাট মিছা কথা। যদি নবী আৰু চাহাবা সকলৰ কাম হ'লহেঁতেন তেনেহ'লে ইলিয়াছ চাহেবে ‘মোৰ নিয়ম’ (my way) বুলি নক'লেহেঁতেন। মৌঃ ইলিয়াছে ‘ত্বলীগ জামাআত’ৰ অগ্ৰগতিৰ বাবে যিবিলাক কথা ‘মল্ফুজাতে ইলিয়াছ’ত লিপিবৰ্ক কৰিছে ইয়াৰ ওপৰত ভিত্তি কৰিয়েই বৰ্তমান ত্বলীগ জামাআত চলিছে। ১১১ নং মল্ফুজাতত তেখেতে ত্বলীগী সকলক ইবাদতত উৎসাহিত কৰাৰ মানসেৰে কৈছে—‘হজুৰ পাক (স্বাঃ) এ ত্বলীগৰ কাৰণে সাধাৰণ মানুহৰ লগত যেতিয়া মিলামিছা কৰে। তেতিয়া তেখেত (স্বাঃ)ৰ নূৰানী অন্তৰত সাধাৰণ মানুহৰ গুণাহ আহি পৰে। সেয়ে তেখেত (স্বাঃ) এ নিৰ্জনত বহি জিক্ব-আজকাৰৰ দ্বাৰা সেই গুণাহ ধুই পেলায়।’ মৌঃ ইলিয়াছৰ এই মন্তব্য অত্যন্ত মাৰাঞ্চক। ইয়াৰ দ্বাৰা হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ উচ্চ মৰ্যাদাক বিনষ্ট কৰা হৈছে আৰু তেখেত (স্বাঃ)ক কলংকিত কৰা হৈছে। কাৰণ হজুৰ পাক (স্বাঃ) সকলো প্ৰকাৰ গুণাহৰ পৰা মুক্ত আৰু পৰিত্র। অৱশ্যে তেখেত (স্বাঃ) এ আল্লাহৰ শুক্ৰিয়াৰ কাৰণে নফল ইবাদত কৰে। আল্লাহ পাকে ফমাইছে—‘হজুৰ পাক(স্বাঃ) এ মানুহৰ নফ্ৰ (বিপু)ক পৰিত্র কৰি দিয়ে।’ সেয়ে কুৰ্বানৰ মতে তেখেত (স্বাঃ) এ মানুহক

অপবিত্র পৰা পবিত্র কৰে। কিন্তু ইলিয়াছ চাহেবৰ মতে মানুহক পবিত্র কৰিবলৈ গৈ হজুৰ পাক (স্বাঃ) নিজে অপবিত্র হৈ যায় (নাউ'জুবিল্লাহ)। আনহাতে সাধাৰণ মানুহে ভাবে যে কলিমা আৰু নামাজৰ শিক্ষা দিয়াই ত্বলীগ জামাআতৰ শেষ কাম। এই ধাৰণাটি সম্পূৰ্ণ ভুল। বৰং কলিমা আৰু নামাজৰ দাঅ'রাত তেওঁলোকৰ প্ৰাথমিক (primary) কাম। মৌঃ ইলিয়াছে কৈছে—“কলিমা আৰু নামাজৰ শিক্ষা দিয়া আমাৰ সম্পূৰ্ণ ছিলেবাছৰ আলিফ, বে, তে।” (মল্ফুজাতে ইলিয়াছ, পৃঃ ৩১) ত্বলীগ জামাআতৰ মুবাল্লিগ সকলে নামাজৰ প্ৰতি অত্যন্ত গুৰুত্ব দি থাকে। তেওঁলোকে অন্য কোনো মতভেদী মাছআলা-মাছাইল সম্পর্কে আলোচনা নকৰে। অৱশ্যে এওঁলোকৰ ওচৰত প্ৰকৃতপক্ষে নামাজৰ কোনো মূল্যই নাই। চাওঁক মৌঃ ইলিয়াছে কৈছে—‘দীনৰ দাঅ'রাত আমাৰ ওচৰত এই সময়ত ইমান জৰুৰী যে যদি কোনো ব্যক্তি নামাজ পঢ়ি থাকে, নতুন মানুহ আহি গুছি যায় আৰু পিছত তেওঁৰ সৈতে সাক্ষাৎৰ সম্ভাৱনা নাথাকে তেনেহ'লে নামাজ ভঙ্গ কৰি তেওঁৰ সৈতে দীনৰ কথা ক'বা। নামাজ পুনৰাই পঢ়িবা।’ (মল্ফুজাতে ইলিয়াছ, পৃঃ ১৭১) ইলিয়াছ চাহেবৰ উক্তি অনুযায়ী ত্বলীগ জামাআতৰ মানুহে কোনো সময়তে একাথৰাব সৈতে নামাজ পঢ়িব নোৱাৰে। কাৰণ নামাজ আবস্তু কৰাৰ পিছত সকলো সময়তে লক্ষ্য বাখিব লাগিব যে কোন আহিছে আৰু কোন গুছি গৈছে। ইয়াতেই সমাপ্ত নহয়। বৰং যি নামাজৰ বাবে ইমান মেহনত সেই নামাজক চিকাৰ ধৰিবৰ বাবে ভঙ্গ কৰিব লাগিব। এয়াই হ'ল ত্বলীগ জামাআতৰ নামাজৰ গুৰুত্ব। হ্যবত আলী (বাঃ)ৰ দেহৰ পৰা তীব বাহিৰ কৰা যেতিয়া অসম্ভৱ আছিল তেতিয়া তেওঁ (বাঃ) নামাজ আবস্তু কৰিছিল। লগে লগে তীব বাহিৰ কৰা সম্ভৱ হৈছিল। তেওঁ গমেই পোৱা নাছিল। ইয়াত ওৱাহাবী আৰু চাহাবীৰ নামাজৰ মাজত আকাশ পাতাল পাৰ্থক্য দেখা ঘায়। মৌঃ আশ্রফ আলী থানৱীৰ প্ৰিয় খলিফা মৌঃ আব্দুল মজিদ দৰিয়াবাদীয়ে থানৱী চাহেক সুবিলে—‘নামাজত যেতিয়ালৈকে আপোনাৰ ধ্যান কৰো তেতিয়ালৈকে নামাজত মোৰ মন বহে, এই কামটো ভাল নে বেয়া? যদি বেয়া তেনেহ'লে মই নকৰো?’ থানৱী চাহেবে ইয়াৰ উক্তৰ দিলে—‘ভাল হয় যেতিয়ালৈকে আনে গম নাপায়।’ (হাকিমূল উন্নত) আনহাতে হজুৰ পাক (স্বাঃ) সম্পর্কে এওঁলোকৰ আকীদাহ—‘নামাজত হজুৰ পাক স্বাল্লাহু আলাইহি রা ছালামৰ খেয়াল অহাতকৈ গাধ আৰু বলধৰ খেয়াল অহাই ভাল।’ (ছীৰাত-

ই- মুছ্তাকিম’, পৃঃ ৮৬, লিখক- মৌঃ ইহমাইল দেহলৱী)

ইলিয়াছ চাহেবৰ উক্তিৰ পৰা আৰু প্ৰমাণ হয় যে আশ্রফ আলী থানৱীৰ শিক্ষাক ব্যাপকভাৱে প্ৰচাৰ কৰাই হ'ল তেওঁৰ মুখ্য উদ্দেশ্য। এইবাৰ কওঁক যিসকলে ত্বলীগ জামাআত সম্পর্কে কৈ থাকে — ‘এয়া একমাত্ৰ দীনৰ কাম’ তেওঁলোক কিমান ডাঙৰ প্ৰৱৰ্থক। প্ৰত্যেক মানুহে নিজৰ উদ্দেশ্য নিজেই নিদ্বাৰিত কৰে। সেয়ে ইলিয়াছ চাহেবেও তেওঁৰ উদ্দেশ্য নিদ্বাৰিত কৰিছে। ইয়াত কাৰো আপত্তি থাকিব নোৱাৰে। কিন্তু আপত্তি ইয়াতেই ত্বলীগৰ আমীৰ সকলে ইলিয়াছ চাহেবৰ উদ্দেশ্য গোপন কৰে কিয়? তেওঁলোকে কিয় নকয় আমি থানৱী চাহেবৰ শিক্ষা আৰু মতবাদ (Thanawism) প্ৰচাৰ কৰিবৰ বাবে আহিছো, যি সকল থানৱী চাহেবৰ ভক্ত হ'ব ইচ্ছা কৰে আমাৰ স'তে আহক। এনে আহানৰ জৰিয়তে যি সকল থানৱী চাহেবৰ প্ৰৱৰ্থনা সম্পর্কে অৱগত তেওঁলোক এই জামাআতৰ পৰা দূৰত থাকিব আৰু ইমানখিনি জনাৰ পিছতো যিসকলে এই আহানত সঁহাৰি দিয়ে তেন্তে আমাৰ ক'বলগীয়া নাই। যি জামাআতে প্ৰথম অৱস্থাতে মানুহক প্ৰৱৰ্থনা কৰে সেই জামাআতে মানুহক কি শিক্ষা দিব? পাঠক সকলে নিশ্চয় বুজিব পাৰিছে যে বৰ্তমান ত্বলীগ জামাআত আল্লাহ পাক নে, তেওঁৰ বছুল (স্বাঃ)ৰ, নে কুব্তান-হাদীচৰ? ইলিয়াছ চাহেবে আৰু কৈছে—‘হ্যবত থানৱীৰ সৈতে সম্পর্ক গাঢ় কৰিলে, তেওঁৰ বৰ্কতৰ পৰা উপকাৰ ল'লে আৰু তেওঁৰ আজ্ঞাৰ সন্তুষ্টি বৃদ্ধি কৰিবৰ বাবে সকলোতকৈ ডাঙৰ আৰু মজুত মাধ্যম এয়াই যে তেওঁৰ শিক্ষা আৰু নিৰ্দেশৰ ওপৰত দৃঢ়তাৰ সৈতে থকা আৰু এই বিলাক ব্যাপকভাৱে প্ৰচাৰ কৰাৰ চেষ্টা কৰা।’ (মল্ফুজাতে ইলিয়াছ, ৬৭ পৃঃ) উপৰোক্ত উদ্বৃত্তি ইলিয়াছ চাহেবে স্পষ্টভাৱে কৈছে—ত্বলীগ জামাআতৰ মেহনত আল্লাহ পাক আৰু তেওঁৰ বছুল (স্বাঃ)ৰ সন্তুষ্টি লাভ কৰাৰ বাবে নহয় বৰং থানৱী চাহেবৰ কৰহক সন্তুষ্ট কৰিবৰ বাবে তেওঁৰ শিক্ষা আৰু নিৰ্দেশক ব্যাপকভাৱে প্ৰচাৰ কৰা। ইয়াত আল্লাহ আৰু বছুল (স্বাঃ)ৰ শিক্ষা বুলি নকৈ থানৱী চাহেবৰ শিক্ষাৰ কথা কোৱা হৈছে। থানৱী চাহেবেটো ব্যক্তিগত কোনো শিক্ষা নাই আৰু যদি ব্যক্তিগত কোনো শিক্ষা থাকেও তেতিয়া হ'লে সেয়া কুব্তান-হাদীচৰ শিক্ষা হ'ব নোৱাৰে। অৱশ্যে থানৱী চাহেবৰ এটি শিক্ষা আছে সেইটোৰ নাম হ'ল ওৱাহাবী শিক্ষা (Wahabism)। এই ওৱাহাবী শিক্ষাৰ প্ৰচাৰেই তেওঁৰ সমস্ত জীৱনৰ কামনা

আছিল। এই বাবেই থানৰী চাহেবে আক্ষেপ কৰি কৈছিল — “যদি মোৰ হাতত ১০,০০০ (দহ হজাৰ) টকা থাকিলহেঁতেন তেন্তে উপটোকন দিমানুহক ওৱাহৰী বনালোহেঁতেন।” (আল ইফাদাতুল ইয়াওমিয়াহ, ৩য় খণ্ড, ৯৭ পৃঃ) মৌঃ আশ্রফ আ’লী থানৰী চাহেবে কানপুৰত থকা কালত কৈছিল - ‘ভাইহত ইয়াত ওৱাহৰী সকল থাকে ফাতিসাহৰ চিন্মী নপথাৰ।’ (আশ্রাফুচ্ছাবান, ১ম খণ্ড, ৪৫০ পৃঃ) থানৰী চাহেবেৰ শিক্ষা কি আছিল সেই সম্পর্কে চাওঁ আহক —

১। এবাৰ কোনো এজন মূৰীদে মৌঃ থানৰী চাহেবলৈ চিঠি লিখিলে যে মই সপোনত দেখিছে ‘লা ইলাহা ইল্লাহৰ পিছত ‘আশ্রফ আ’লী...’ মোৰ মুখৰ পৰা অনায়াসে বাহিৰ হৈছে সাৰ পোৱাৰ পাছত কলিমাৰ ভুলটো মনত পৰে আৰু উঠিবহি যাওঁ, আকো দ্বিতীয় কাতি বাগৰি ভুলটো শুধৰাবৰ কাৰণে বছলুল্লাহ (স্বাঃ)ৰ ওপৰত দৰদ পতোঁ। কিন্তু আকো কৈছে- “আল্লাহন্মা স্বাল্লি আ’লা ছাই যিয়দিনা রা নবী আনা রা মাওলানা আশ্রফ আ’লী... (عَلَى سِيدِنَا وَبَنِيَّهُ وَمَوْلَانَاهُ) ইয়াৰ উত্তৰত মৌঃ থানৰী চাহেবে ক’লে— “এই সপোনত সান্তনা আছে এই কাৰণেই যে মই ছুন্নতৰ অনুসৰণ কৰোঁ। (মৌঃ আশ্রফ আ’লী থানৰীৰ ‘আল ইমদাদ’ চফৰ সংখ্যা ১৩৩৬ হিজ্ৰী, ফেৰুজৰাবী ১৯৫২ চন পৃঃ ৩৫, প্ৰকাশকঃ থান্কাহে ইমদাদীয়াহ থান্ভূন)

দ্বীনী ভাই সকল কওঁক থানৰী চাহেবেৰ উত্তৰ সঠিক হৈছেন? যদি এই ঘটনাটি মিৰ্জা গোলাম আহমদ কাদিয়ানীৰ প্রতি সম্মোধন কৰি কোনো ত্বলীগ জামাতে মানুহক শুনোৱা হয় তেনেহ’লে নিশ্চিন্তে ক’ব- ‘এয়া কুফৰী’। কিন্তু থানৰী চাহেবেৰ নাম ক’লে অনেক ব্যাখ্যা আগবঢ়াব। মই অসমৰ বিভিন্ন প্রান্তত থানৰী চাহেবেৰ নাম প্ৰকাশ নকৰি কেৱল ঘটনাটি কৈ মতামত জানিব বিচৰাত বহু মানুহে কাফিৰ হোৱাৰ ফতৰা প্ৰদান কৰিছে। কিন্তু যেতিয়াই থানৰী চাহেবেৰ নাম প্ৰকাশ কৰি মতামত জানিব বিচাৰো অনেকেই নীৰৱতা অৱলম্বণ কৰে। থানৰী চাহেবে কোৱা উচিত আছিল যে, “শ্বয়তানে তোমাক ধোকা দিছে, সোনকালে তোবাহ কৰা অন্যথাই কাফিৰ হৈ যাবা।” যিহেতু দেওবন্দ মাদ্রাজৰ প্ৰতিষ্ঠাপক কাছিম নানথৰী চাহেবে নবুআতে দ্বাৰ চিব উন্মুক্ত কৰি কৈছে—“হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ পিছত যদি কোনো নবী আহে তেন্তে ‘খাতামানাবীদ্বন’ (Sealed Prophetism)ত কোনো ক্ষতি নহ’ব।” (তাহজিবন নাছ) সেইহেতু বুজা যায় এয়া আছিল থানৰী

চাহেবে নবুআত দাবী কৰাৰ প্ৰথম পদক্ষেপ। থানৰীৰ উত্তৰটি দৈমান আৰু ইচ্ছাম বিবৰ্দ্ধ আছিল। এয়া কেৱল উ’লামা আহলে ছুন্নতৰ কথা নহয়। বৰং মৌঃ আহমদ ছান্দ আকবৰাবাদী দেওবন্দী পৰ্যন্ত স্বীকাৰ কৰিছে। আকবৰাবাদী চাহেবে থানৰীৰ প্ৰতিবাদ কৰি লিখিছে— ‘ইয়াৰ উত্তৰ এয়াই হোৱা উচিত আছিল যে, এয়া কুফৰী বাক্য, শ্বয়তান আৰু নফ্ৰৰ ধোকা। তুমি সোনকালে তোবাহ কৰা।’ কিন্তু থানৰী চাহেবে এই কথা কৈছে— “মোৰ প্ৰতি তোমাৰ অগাধ মুসাক্ষত। এই ঘটনাটি ইয়াৰ ফল।” (বুৰহান-১০৭ পৃঃ, ফেৰুজৰাবী সংখ্যা, ১৯৫২ চন, ত্বলীগী জামাতা’ত, ৫৬ পৃঃ)

২। জনৈক ব্যক্তিয়ে থানৰী চাহেবেক প্ৰশ্ন কৰিছিল—“হজুৰ পাক স্বাল্লাহু আ’লাইহি রা ছাল্লামৰ পৰিত্র জন্মৰ খুছীত দাসী আযাদ কৰাৰ কাৰণে আবু লাহাবৰ নিচিনা এজন বিখ্যাত কাফিৰে পুৰস্কাৰ পৰ্যন্ত পাইছে। তেনেহ’লে মুছলমান সকলে যদি হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ পৰিত্র জন্মৰ খুছী প্ৰকাশ কৰি থাকে, স্বারাব পাবনে?” ইয়াৰ উত্তৰত থানৰী চাহেবে ক’লে— “এই খুছী আমাৰ বাবে জায়েজ হ’লহেঁতেন যদি শ্বৰীঅ’তৰ দলিল বেয়া বস্তুবিলাক নিষেধ নকৰিলেহেঁতেন। প্ৰকাশ থাকে যে জায়েজ আৰু নাজায়েজৰ সমষ্টি নাজায়েজ হৈ থাকে।” (কামালাতে আশ্রাফীয়া, ৪৪৪ পৃঃ) থানৰীএ ক’বলৈ বিচাৰিছে যে হজুৰ পাক স্বাল্লাহু আ’লাইহি রা ছাল্লামৰ জন্ম শ্বৰীফৰ খুছী প্ৰকাশ কৰা জায়েজ নহয় আৰু যি বস্তু জায়েজ নহয় তাৰ বাবে আথিবাতত কোনো স্বারাব নাই। দেওবন্দী জগতৰ হাকীমূল উন্মত থানৰী চাহেবেৰ আৰু এটি ফতৰা চাওঁ আহক। থানৰীৰ জীৱনী প্ৰস্থ ‘আশ্রাফুচ চাৱানিহ’ৰ খণ্ড- ২, পৃঃ ২৮ ত লিখিছে—থানৰীৰ জীৱনীকাৰ আৰু তেওঁৰ প্ৰিয় মুৰীদ খাজা আজীজুল হাচানে নিজৰ সম্পর্কে এইদৰে লিখিছে—এবাৰ মই লজ্জাৰ সৈতে থানৰী চাহেবেক ক’লো— “মোৰ অন্তৰত সকলো সময়তে এই কথা আহে যে যদি মই মহিলা হৈ হজুৰৰ স্ত্ৰী হ’লোহেঁতেন।” এই ভালপোৱাৰ কথা যেতিয়া প্ৰকাশ কৰিলো, তেতিয়া হজুৰ অত্যন্ত খুছী হৈ অস্বাভাৱিক ভাবে ইঁহা আৰম্ভ কৰিলে আৰু এইদৰে কৈ কৈ মছজিদৰ ভিতৰত প্ৰৱেশ কৰিলে লগতে ক’লে—“এয়া তোমাৰ মুসাক্ষত, স্বারাব পাবা, স্বারাব পাবা।” বছলুল্লাহ (স্বাঃ)ৰ পৰিত্র জন্ম শ্বৰীফৰ খুছী প্ৰকাশ কৰা বা মীলাদ শ্বৰীফ কৰা নাজায়েজ। থানৰী চাহেবে ফতৰা (Verdict) প্ৰদান কৰিছে। কিন্তু থানৰীৰ প্ৰতি মুসাক্ষত কৰিলে আৰু তেওঁৰ স্ত্ৰী হোৱাৰ অসভ্য

ত্বরণীগ জামাআ'ত

আকাঞ্চা প্রকাশ করিলে স্বারাব পোরা যায়। পাঠক সকল ইনছাফ কবি কওঁক যদি থানৱী চাহেবে এই শিক্ষা ত্বলীগ জামাআ'ত মাধ্যমত মুচ্ছলমান সকলৰ মাজত ব্যাপক কবি দিয়া হয়, তেনেহ'লে পৰিণাম কি ঘটিব? নামাজী হোৱাৰ পিছতো নাজাতৰ আশা কৰিব পাৰিনে? ইয়াৰ নাম বছুল (স্বাঃ) দুচমনী নহয়নে? মানুহ যদি বেআ'মল হয় তেতিয়াহ'লে সংশোধন কৰা সন্তুষ। কিন্তু প্ৰিয়নবী (স্বাঃ)ৰ প্ৰতি যাৰ ধাৰণা বেয়া হৈছে তেওঁক সংশোধন কৰা সন্তুষ নহয়।

৩। মৌঃ আশ্রফ আ'লী থানৱীয়ে পুৰুষ সকলক উপদেশ দি কৈছে—“আকীকা, খৎনা আৰু বিছ্মিল্লাহখোৱানীৰ মাহফিলত নাযাবা, শ্বে-ই-বৰাত, মহৰমৰ তিথি নকৰিবা, মিছকিনক ভাত খুউৱা, বিয়া-সভাত, জুৰণত নেযাবা এই বিলাক কাম নাজাইজ। কাৰো ঘৰত নাযাবা আৰু নিজৰ ঘৰলৈও কাকো নামাতিবা।” মহিলা সকলক উপদেশ দি থানৱীয়ে কৈছে—“ৱলী সকলৰ নিয়াজ ফাতিসাহ নকৰিবা। ‘বেহেস্তী জেওৰ’ এখন কিতাপ আছে এইখন পঢ়িবা, শুনিবা আৰু ইয়াৰ ওপৰত আ'মল কৰিবা।” (কাচাদুচ চাবীল, পৃঃ ২৫, ২৬)

৪। “হজুৰ পাক স্বাল্লাল্লাহু আ'লাইহি রা ছাল্লামৰ ইল্ম (জ্ঞান)ৰ কি মৰ্যাদা আছে এই ধৰণৰ ইল্ম জায়েদ, উমৰ, বকৰ আনকি সকল'বা, পাগল আৰু পশুৰো আছে।” (‘হিফজুল ঈমান’, পৃঃ ৭) থানৱী চাহেবে ‘হিফজুল ঈমান’ৰ এই উক্তিক কেন্দ্ৰ কৰি ভাৰতৰ মুচ্ছলমান সমাজ দুই মেৰুত অৱস্থান কৰিছে। হজুৰ পাক স্বাল্লাল্লাহু আ'লাইহি রা ছাল্লামৰ পৰিত্ব ইল্ম (জ্ঞান)ক জন্তু ইল্মৰ সৈতে তুলনা কৰি থানৰী চাহে নবুআ'তৰ মহান দৰবাৰত গৱিহণাৰ পাত্ৰ হৈছে। যাৰ বাবে উ'লামাএ কিবাম সকলে এই আপত্তিকৰ তথা জঘন্য উক্তি পৰিবৰ্তনৰ বাবে তেওঁক পৰামৰ্শ দিছিল যদিও থানৱী চাহেবে তালৈ অক্ষেপ নকৰি নিজ মত (Ism)ত অটল হৈ থাকিল। উ'লামাএ ইছলামে অৱশেষত তেওঁক কাফিৰ ঘোষণা কৰে। মক্কা আৰু মদীনা শ্বেৰীফ তথা বিশ্বৰ বিভিন্ন প্রান্তৰ মুফ্তীয়ান কিবাম সকলে তেওঁৰ প্ৰতি যি ফতৰা প্ৰদান কৰিছে সেয়া ‘হুচ্ছামুল হাব্মাইন’ নামেৰে প্ৰকাশিত হৈছে। অনুকূপ অখণ্ড ভাৰতৰ ২৬৮ জন আ'লীমৰ ফতৰা ‘আশ্ব শ্বাবাবিমূল হিন্দীয়া’ নামেৰে প্ৰকাশ হৈছে। মুঠ কথা থানৱী চাহেবে ইছলামী বিশ্বত কলংকিত ব্যক্তি হিচাপে চিহ্নিত হৈ আহিছে। থানৱী চাহেবে এই কলংক মুক্ত কৰিবৰ বাবে আৰু তেওঁৰ শিক্ষা সাধাৰণ মানুহৰ ওচৰত পৌছাৰ বাবে মৌঃ ইলিয়াছে ত্বলীগ

ত্বরণীগ জামাআ'ত

জামাআ'ত প্ৰতিষ্ঠা কৰিছে। তেওঁ কৈছে—“ত্বলীগ জামাআ'তৰ মাধ্যমত থানৱী চাহেবে শিক্ষা প্ৰচাৰ কৰাই মোৰ উদ্দেশ্য।” (মলফুজাতে ইলিয়াছ, পৃঃ ৬৭)

৫। অলপতে (২০১২ চন) মৌঃ আশ্রফ আ'লী থানৱীৰ ‘এ গিফ্ট ফৰ মুচ্ছলিম কাপল’ (মুচ্ছলিম দম্পতীৰ বাবে এক উপহাৰ) নামেৰে গ্ৰহণ এখন ইংৰাজী ভাষাত প্ৰকাশ হোৱাৰ পিছতে ইউৰোপ আৰু আমেৰিকাৰ লগতে সমগ্ৰ বিশ্বৰ মুচ্ছলমানৰ মাজত তিৰি প্ৰতিক্ৰিয়াৰ সৃষ্টি হৈছে। মৌঃ থানৱীৰ ১৬০ পৃঃৰ উক্ত গ্ৰহণ ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰিছে দক্ষিণ আফ্ৰিকাৰ মৌলৰী ইউচুফ কাৰন নামৰ লোক এজনে। উক্ত গ্ৰহণত সংসাৰ মজবুত কৰি ৰখাৰ বাবে নৱবিবাহিত স্বামীক দিয়া কেইটামান উপদেশে ইউৰোপ আৰু আমেৰিকাৰ মুচ্ছলমানক চিন্তিত কৰিছে। গ্ৰহণত স্বামীক হাত বা লাঠীৰে নহ'লে কাণত ধৰি পত্ৰীক মাৰপিট কৰিবলৈ উপদেশ দিয়া হৈছে। পত্ৰীৰ ওপৰত শক্তি প্ৰয়োগ কৰাৰ লগতে ভাবুকিও দিব লাগে যাতে তেওঁ সদায়ে বাধ্য আৰু শিবণত হৈ থাকে।

ইনছাফ কৰি কওঁক। যদি থানৱী চাহেবে এই কুফৰী শিক্ষা ত্বলীগ জামাআ'তৰ মাধ্যমত মুচ্ছলমান সকলৰ মাজত প্ৰচাৰ কৰা হয় তেনেহ'লে ঈমান আৰু ইছলামৰ পৰিণাম কি হ'ব? আশ্চৰ্যৰ বিষয় যে এনে ধৰণৰ প্ৰকাশ্য বাত্তিল আকীদাহৰ পিছতো ত্বলীগ জামাআ'তে জোৰ দি থাকে যে “থানৱী চাহেবে শিক্ষা মুচ্ছলমান সমাজত ব্যাপকভাৱে প্ৰচাৰ কৰিবই লাগিব।” (নাউ'জুবিল্লাহ) ইলিয়াছ চাহেবে প্ৰথম পীৰঃ

মৌঃ ইলিয়াছ সৰ্বপ্ৰথম মৌঃ বচিদ আহমদ গংগুহীৰ ওচৰত বয়াত হৈছিল। ইলিয়াছ চাহেবে তেওঁৰ পীৰ গংগুহী চাহে সম্পর্কে কৈছে—“বচিদ আহমদ সেই যুগৰ মুজাদ্দিদ আৰু কুতুব আছিল। মুজাদ্দিদৰ বাবে জৰুৰী নহয় যে তজ্জিদৰ যাৱতীয় কাম তেওঁৰ হাতেবেই প্ৰকাশ পাৰ লাগে। বৰং তেওঁৰ অনুগামী সকলৰ দ্বাৰা যিমানবোৰ কাম সম্পাদন হ'ব পৰোক্ষভাৱে এয়া সকলো কাম তেওঁবেই।” (মলফুজাতে ইলিয়াছ, পৃঃ ১২৩) উল্লেখিত উদ্বৃত্তিৰ পৰা প্ৰমাণ হয় যে ইলিয়াছ চাহেবে পীৰ গংগুহী মুজাদ্দিদ আছিল। তেওঁৰ তজ্জিদী কামৰ যি অংশ বাকী আছে সেয়া ইলিয়াছ চাহেবে দ্বাৰা পূৰ্ণতা লাভ কৰিব। এক কথাত ইলিয়াছ চাহেবে নিজকে মুজাদ্দিদ হোৱাৰ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিছে। এতিয়া চাওঁ আহক গংগুহী চাহেবে কেনেকুৱা মুজাদ্দিদ আছিল আৰু তেওঁৰ সংস্কাৰমূলক কাম কি আছিল?

ত্বলীগ জামাতে

ইয়াত গংগুহী চাহেব কেইটামান কাম নমুনা হিচাপে উল্লেখ কৰা হৈছে—

১। হজুৰ পাক স্বাল্লাল্লাহু আ'লাইহি রা ছাল্লামৰ পৰা আজি পর্যন্ত সমস্ত উন্মত্ব ধাৰণা যে আল্লাহ তাআ'লাই হজুৰ নবী কৰীম (স্বাঃ)ক 'বাস্মাতাল্লিল আ'লামিন' উপাধি প্ৰদান কৰিছে। সৃষ্টিজগতত বছলুল্লাহ (স্বাঃ) একমাত্ৰ 'বাস্মাতাল্লিল আ'লামিন'। এই সম্পর্কত সমস্ত হকানী উলামাএ কিবাম একমত। গংগুহী চাহেবে কৈছে—'বাস্মাতাল্লিল আ'লামিন হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ কাৰণে খাচ নহয়। বৰং আউলিয়া, আবিয়া আৰু উলামাএ বাবুনীসকলো 'বাস্মাতাল্লিল আ'লামিন' হ'ব পাৰে।' (ফতৰায়ে বচিদীয়া, পৃঃ ৯৬) কোনো বস্তুক সঠিক স্থানত প্ৰয়োগ নকৰাটো অন্যায়। কুৰ্বান মযীদত 'বাস্মাতাল্লিল আ'লামিন' এই বিশেব উপাধিটি হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ কাৰণে নিৰ্দিষ্ট কৰি দিছে। কিন্তু গংগুহী চাহেবে বছলুল্লাহ (স্বাঃ)ৰ নিৰ্দিষ্ট চিফাত বা গুণক বিশ্ববাসীৰ প্ৰতি বন্টন কৰি দিছে আৰু নিজে কৰি দেখুৱাইছে। তেওঁৰ পীৰ হাজী ইমদাদুল্লাহ মুহাজীবে মক্কী ইন্দোকালৰ সময়ত তেওঁক সম্বোধন কৰিছে— 'হায় বাস্মাতাল্লিল আ'লামিন' বুলি। অনুৰূপ থানৱীৰ জীৱনীকাৰে থানৱীক 'বাস্মাতাল্লিল আ'লামিন' বুলি ঘোষণা কৰিছে। (আশ্রাফুচ চাৱানিহ, খণ্ড- ৩, পৃঃ ১৫৩) এয়াই দেওবন্দী ধৰ্ম। নাউজুবিল্লাহ। আনৰ গুণ নিজে লৈ গৌৰৱাদিত হোৱাই এই দলৰ লক্ষণ। (তোৰা-তোৰা)

২। হজুৰ পাক স্বাল্লাল্লাহু আ'লাইহি রা ছাল্লামৰ পৰা আজি পর্যন্ত সমস্ত মুচলমানৰ ধাৰণা যে হজুৰ চৰকাৰে দো আ'লম (স্বাঃ) শেষ পয়গান্বৰ (Prophet)। একমাত্ৰ তেওঁৰ ইন্দোবা কৰিলে মানুহে হিদায়াত আৰু নাজাত প্ৰাপ্ত হ'ব। দুঃখৰ বিষয় গংগুহী চাহেবে দৃঢ়তাৰ সৈতে দাবী কৰিছে যে এই যুগত একমাত্ৰ তেওঁক ইন্দোবা কৰিলে হিদায়াত আৰু নাজাত লাভ কৰিব। তেওঁ কৈছে— “শুনি থওঁক, হক এয়াই যি বচিদ আহমদৰ মুখেৰে বাহিৰ হৈ থাকে আৰু মই কুচম খাই কৈছো, মই আন একো নহয় কিন্তু বৰ্তমান যুগত হিদায়াত আৰু নাজাত মোৰ অনুসৰণ (ইন্দোবা)ৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিছে।” (তাজ্কিৰাতুৰ বচিদ, খণ্ড ২, পৃষ্ঠা ১৭) এই ধৰণৰ দাবী একমাত্ৰ নবীয়েহে কৰিব পাৰে। চিন্তা কৰক যদি ত্বলীগ জামাআ'তৰ মাধ্যমত গংগুহীৰ এই কামে পূৰ্ণতা লাভ কৰে তেনেহ'লে কাদিয়ানী ফিত্নাৰ নিচিনা আৰু এটি নতুন ফিত্না ভাৰতৰ জমিনত আত্মপ্ৰকাশ কৰিব। গংগুহী চাহেবে আৰু কৈছে— ‘কাউৰী খোৱা স্বারাবৰ কাম, অথচ মীলাদ শ্বৰীফ পাঠ কৰা গুণাহৰ

ত্বলীগ জামাতে

কাম”, “মহৰমৰ চিন্নী নাজায়েজ অথচ হিন্দুৰ পুঁজাৰ প্ৰসাদ খোৱা জায়েজ”, “কাফিৰে যদি সূদৰ টকাৰে পানী যোগান ধৰে সেই পানী খোৱা জায়েজ”, “কাফিৰৰ উৎসৱৰোৰ যেনেং ফাকুৱা, দীপাৱলীৰ প্ৰসাদ, পূৰ্বী, কচৌৰী খোৱা জায়েজ”, “আল্লাহ পাকে মিছ কোৱা সন্তুৰ।” (ফতৰায়ে বচিদীয়া) মৌঃ মাহমুদুল হাচান চাহেবে তেওঁৰ পীৰ বচিদ আহমদ গংগুহী চাহেব সম্পর্কে বচিত শোকগাঁথাত লিখিছে— “তোমাৰ মাজাৰক তুৰ পাহাৰৰ সৈতে তুলনা কৰা যায় আৰু মই হ্যৰত মুছা (আঃ)ৰ নিচিনা তোমাৰ সাক্ষাৎ কামনা কৰিছোঁ। চাওঁক ইয়াত মৌঃ বচিদ আহমদ গংগুহীৰ কৰবক তুৰ পাহাৰ বোলা হৈছে আৰু মৌঃ মাহমুদুল হাচান হৈছে হ্যৰত মুছা (আঃ)ৰ অভিনয়কাৰী। তেতিয়াহ'লে নিশ্চয় বচিদ আহমদ গংগুহীক খোদা হিচাপে কলনা কৰা হৈছে। একেই শোকগাঁথাত আৰু কৈছে— ‘যি মুহূৰ্তত প্ৰকৃতি পুঁজাৰীসকলৰ মুখত উলুৰুবল মূৰ্তিৰ শ্ৰোগান, সেই মুহূৰ্তত ইছলামৰ দ্বিতীয় প্ৰতিষ্ঠাতাৰ আৰিভাৰি হ'ল।’ এই পংক্তিত মৌঃ বচিদ আহমদ গংগুহীক ইছলামৰ দ্বিতীয় প্ৰতিষ্ঠাতা হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ নিচিনা আৰু এজন বোলা হৈছে। আৰু কৈছে— “তেওঁ (বচিদ আহমদ গংগুহী)ক স্বিদীকে আকবৰ আৰু ফাৰকে আ'জম (বাঃ) বুলি ক'লেও আশ্চৰ্য হোৱাৰ কোনো কাৰণ নাই।” ইয়াৰ উপৰিও দেওবন্দীসকলে থানৱীৰ নামত কলিমা আৰু দৰ্কদ পঢ়ি আছে “আল্লাহস্মা স্বাল্লি আ'লা ছাইয়িদিনা ওৱা নাবীয়িনা ওৱা মাওলানা আশ্রফ আ'লী...।” (আল ইমদাদ, ৩৫ পৃষ্ঠা) দেওবন্দী উলামাসকলে মৌঃ হছেইন আহমদ মাদানীক খোদা বুলি কৈছে। (শাইখুল ইছলাম নম্বৰ, পৃষ্ঠা ৫৯) এইবাৰ কওঁক, খোদা আৰু নবীৰ আসনত কোনে কাক বহুৱাইছে আৰু মুশ্বৰিক(Polytheist, Dualist)কোনসকল ??

দেওবন্দীসকলৰ ভিতৰচ'ৰাত কি ঘটি থাকে সেই সম্পর্কে দুটা কাহিনী তেওঁলোকৰ কিতাপৰ পৰা হ্বহ উদ্বৃত কৰা হৈছে—

ঘটনা- ১ঃ ‘তাজ্কিৰাতুৰ বচিদ’, দ্বিতীয় খণ্ড, পৃঃ নং ২৮৯ত আছে— এবাৰ মৌঃ বচিদ আহমদ গংগুহীয়ে ক'লে— “মই সপোন দেখিছিলো যে মৌঃ কাছিম নানথৰী চাহেবে যৌৱনৰ অৱস্থাত আছে আৰু তেওঁৰ লগত মোৰ বিয়া হৈছে। যেনে ধৰণে গিৰীয়েকে ঘৈণীয়েকৰ সম্পর্কত তৃপ্তি পায়, ঠিক সেইদৰে তেওঁ মোৰ পৰা আৰু মই তেওঁৰ পৰা তৃপ্তি পাইছিলো।” (নাউজুবিল্লাহ)

ঘটনা-২ঃ ‘হেকায়তে আউলিয়া’ৰ ভিতৰত ‘আব্ৰাহে চালাচ’ কিতাপৰ

৩০৭ পৃঁত হেকায়েত নব্বৰ, ৩০৫তে আছে— এবাব গংগুহী চাহেব খানকাহত এখন সভা আছিল। হযবত গংগুহী আৰু হযবত নানথৰীৰ মুৰীদ, ছাত্ৰ সকলোৱে উপস্থিত আছিল। এই দুই দেওবন্দী মযহবৰ হোতা সেই সভাত উপস্থিত আছিল। হযবত গংগুহীয়ে হযবত নানথৰীক মৰম আৰু অতি চেনেহৰে ক'লৈ— ‘ইয়াত অলপ বাগবি যোৱা’, হযবত নানথৰীয়ে অলপ লজ্জাবোধ (feeling of shame)কৰিলে, কিন্তু গংগুহীয়ে আকো ক'লৈ। তাৰ পাছত বৰ আদবৰ সৈতে নানথৰীয়ে শুই দিলে আৰু হযবত গংগুহীয়ে সেই বিছনাতে শুই দিলে আৰু মৌলানাৰ ফালে বাগব লৈ নিজৰ হাত তেওঁৰ বুকুৰ ওপৰত বাখি দিলে, যেনে কোনো সঁচা প্ৰেমীকে নিজৰ অন্তৰক সাক্ষা দিয়ে। মৌলানাই বাবে বাবে কৈছিল— ‘মি এঁ কি কৰিছে?, এইসকলে কি ক'ব?’ গংগুহীয়ে ক'লৈ— ‘বাইজক ক'বলৈ দে?’ তাজ্জিবাতুৰ ৰচিদ, দ্বিতীয় খণ্ড, পৃঃ ২৪২ত থকা অনুসৰি জামীন আলী জালালাবাদী নামৰ পীৰৰ ছাহজাহানপুৰৰ বেশ্যাক মুৰীদ কৰা কাহিনীও আছে। সেই বেশ্যাই তেওঁৰ মুখত প্ৰেচাৰ কৰিলৈও ঘৃণা কৰিছে। ইয়াব উপৰিও গুৱাহাটীৰ গাড়ীগাঁওৰ জনৈক বুযুর্গে ল'বাৰ লগত অপকৰ্ম কৰাৰ বিষয়ে বাতৰি কাকত সবিস্তাৰে প্ৰকাশ পাইছিল। এই ঘটনাবোৰ অধ্যয়ন কৰিলে পাঠকে বিশ্বাস কৰিবনে? কিন্তু এনেকুৱা ঘটনা তেওঁলোকৰ মাজত চলিয়ে থাকে। এনেধবণৰ বহু বাস্তৱ ঘটনাৰ প্ৰমাণ আমাৰ হাতত মজুত আছে।

সন্মানীয় পাঠক সকল, আপোনালোকে নিশ্চয় গংগুহী চাহেব কৰ্ম সম্পর্কে অৱগত হৈছে। এইবাব কওঁক, যদি ইলিয়াছ চাহেবে ত্বলীগ জামাআতৰ মাধ্যমত গংগুহী চাহেব অসম্পূৰ্ণ কামক সম্পূৰ্ণ কৰে তেনেহ'লৈ ইছলামৰ উন্নতি হ'ব নে অৱনতি হ'ব?

**ইলিয়াছ চাহেব দ্বিতীয় পীৰ :**

মৌঃ ৰচিদ আহমদ গংগুহীৰ মৃত্যুৰ পিছত মৌঃ ইলিয়াছ মৌঃ খলিল আহমদ এস্বুট্যীৰ হাতত বয়াত প্ৰহণ কৰিছিল। খলিল আহমদ দেওবন্দী জগতৰ এজন দেৱতা। তেওঁৰ কাৰ্যকলাপ সম্পর্কে মাত্ৰ এটা উদ্ধৃতি উল্লেখ কৰা হৈছে। তেওঁ হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ ইল্ম (জ্ঞান)তকে শ্বয়তানৰ ইল্ম বেছি বুলি কৈছে। কেৱল সেয়ে নহয় শ্বয়তানতকে হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ ইল্মক বেছি কোৱাক শিৰ্ক ধাৰণা কৰিছে। তেওঁ লিখিছে— ‘শ্বয়তান আৰু মালাকুল মউতৰ এই বিস্তীৰ্ণতা

অকাট্য দলিলৰ দ্বাৰা প্ৰমাণিত। হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ বিস্তীৰ্ণ ইল্মৰ সপক্ষে কোনো অকাট্য দলিল আছে? যাৰ দ্বাৰা সমস্ত অকাট্য দলিল বাহিল কৰিবলৈ এটি শিৰ্ক প্ৰমাণ কৰা হ'ব। শ্বয়তানৰ ইল্ম হজুৰ পাক (স্বাঃ)তকে বেছি।’ (বাবাহীনূল কাতীয়া, পৃঃ ৫১) পৃথিবীৰ প্ৰতিজন মুছলমানে ধাৰণা বাখে যে সকলোতকৈ ডাঙুৰ আলীম বছলে পাক (স্বাঃ)। কিন্তু মৌঃ খলিল আহমদ চাহেব ধাৰণা সম্পূৰ্ণ বিপৰীত। মৌঃ ৰচিদ আহমদ গংগুহী ইয়াত একমত হৈউক্ত ‘বাবাহীনূল কাতীয়া’ৰ সমৰ্থনত উক্ত কিতাপত স্বাক্ষৰ কৰিছে। এই কিতাপতে লিখিছে— “দেওবন্দ মাদ্রাছাৰ পৰা হজুৰ পাক (স্বাঃ) এ উদুৰ শিক্ষা লাভ কৰিছে।” (মৌঃ খলিল আহমদ এস্বুট্যীৰ বাবাহীনূল কাতীয়া, পৃঃ ২৬) আল্লাহৰ বছল (স্বাঃ)ৰ প্ৰতি এনেধবণৰ জঘন্য (un acceptable) উক্তি প্ৰকাশৰ কাৰণে উলামাএ ইছলামে মৌঃ খলিল আহমদ আৰু মৌঃ ৰচিদ আহমদ চাহেবানক শ্ৰবীত্বত বিধান অনুযায়ী কাফিৰ ফতৰা (verdict) প্ৰদান কৰিছে।

**দেওবন্দ মাদ্রাছাৰ প্ৰতিষ্ঠাপক মৌঃ কাছিম নানথৰী :**

ইলিয়াছ চাহেব জন্মৰ কেইবছৰ পূৰ্বে ১২৯৭ হিজৰী, ১৮৭৯ চনত মৌঃ কাছিম নানথৰীৰ মৃত্যু হয়। তেওঁ দেওবন্দ মাদ্রাছা প্ৰতিষ্ঠা কৰে। ইলিয়াছ চাহেবে নানথৰী চাহেব যুগ নাপালেও তেওঁৰ প্ৰতি মৌঃ ইলিয়াছৰ অগাধ ভঙ্গি-শ্রদ্ধা আছিল। তেওঁ মৌঃ ৰচিদ আহমদ গংগুহী আৰু মৌঃ খলিল আহমদ এস্বুট্যীৰ নিচিনা কাছিম নানথৰীকো এজন বুযুৰ্গ বুলি গণ্য কৰিছিল। দেওবন্দী ত্বলীগী সকলে মৌঃ কাছিম নানথৰীক এজন ফবিশ্বতা হিচাপে গণ্য কৰে। মৌঃ বফীউদ্দিন কাছিমীয়ে কৈছে— “মই হযবত নানথৰীৰ লগত পঁচিশ বছৰ আছিলো। কেতিয়াও বিনা অজুৰে যোৱা নাই। মই তেওঁক মানৱৰ উদ্বৃত্ত দেখিছিলো। তেওঁ এজন মানুহৰ কৃপত ফবিশ্বতা আছিল।” (আব্ৰাহে চালাচা, ২৪০ পৃঃ) “তেওঁ (কাছিম নানথৰী) যেন আল্লাহৰ কোলাত বহি আছে।”, “তেওঁ (কাছিম নানথৰী) এজন প্ৰকৃত নবীৰ কৰবত আছে।” (মুবাচ্চাবাতে দাক্কল উলুম দেওবন্দ, পৃঃ ৬৩/৭০)

কাছিম নানথৰী চাহেব এটি ইছলাম বিৰোধী অভিমত প্ৰকাশ কৰাৰ কাৰণে ইছলাম জগতত কলংকিত হৈ আছে। তেওঁ কৈছে— “যদি মানি লোৱা যায়, হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ পাছত কোনো নবী পয়দা হয়, তেনেহ'লৈ হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ ‘শেষ নবী’ তাত কোনো পাৰ্থক্য আহি নপৰে।” (তাহজিকণ নাছ, পৃঃ ২৮)

পবিত্র কুব্যানত হজুর পাক (স্বাঃ)ক ‘খাতামান্নাবীদ্বন’ অর্থাৎ- ‘শেষ নবী’ বুলি নির্দিষ্ট করি দিছে। সেইদেবে হজুর পাক (স্বাঃ)এ নিজেই স্বীকার করিছে যে তেওঁ (স্বাঃ) ‘শেষ নবী’। হজুর পাক (স্বাঃ)ৰ পবিত্র যুগৰ পৰা সমস্ত উন্মতে মুসাম্মদী অর্থাৎ- বিশ্বৰ সমগ্র মুহূলমান ইয়াৰ ওপৰত একমত যে হজুর পাক (স্বাঃ)ৰ পিছত কোনো নবী নাহে, তেওঁ (স্বাঃ) একমাত্ৰ শেষ নবী। এই ক্ষেত্ৰত যদি কোনোৱে নিজকে নবী বুলি দাবী কৰে অথবা হজুর পাক (স্বাঃ)ৰ পিছত নবী আহিব পাৰে বুলি ধাৰণা কৰে, তেনেহ'লে সেইসকল নিশ্চিতভাৱে কাফিৰ (non-muslim)। এয়াই আহলে ছুন্নত রাল জামাআতৰ আকীদাহ। এই ক্ষেত্ৰত উল্লেখনীয় যে মির্জা গোলাম আহমদ কাদিয়ানীয়ে ১৯০১ চনত নিজকে নবী বুলি ঘোষণা কৰে। এইখনিতে মনত ৰখা উচিত যে ইয়াৰ বহু পূৰ্বে ১৮৭২ চনত মৌঃ কাছিম নানথৰীয়ে ‘তাহজিৰণ নাছ’ত লিখিছিল — ‘হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ পিছত কোনো নবী পয়দা হয়, তেনেহ'লে হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ ‘খাতামান্নাবীদ্বন’ (sealed prophetism)ত কোনো পাৰ্থক্য নাহিব।’ (পৃঃ ২৮) ইয়াৰ পৰা বুজা যায় যে ‘তাহজিৰণ নাছ’ কিতাপটি আছিল নানথৰীৰ নবী দাবী কৰাৰ পূৰ্বভাষ অথবা মির্জা গোলাম আহমদ কাদিয়ানীৰ নবী দাবী কৰাৰ প্ৰেৰণা স্বৰূপ। সেয়ে উলামা এ ইছলামে নানথৰীক ক্ষমা কৰা নাই। মৌঃ আশ্রফ আলী থানৰী, মৌঃ বচিদ আহমদ গংগুহী, মৌঃ খলিল আহমদ এন্দুটীৰ নিচিনা মৌঃ কাছিম নানথৰীকো কাফিৰ বুলি ফতৰা প্ৰদান কৰে। চাওঁক ‘ছচ্ছামুল হাব্মান্দিন’, ‘আশুশ্বারাবিমুল হিন্দীয়া’, ‘ছৰানিহে আলা হ্যৰত’, ‘Great Victory Sunnies against Wahhabis’.

যিহেতু মৌঃ আশ্রফ আলী থানৰী, মৌঃ কাছিম নানথৰী, মৌঃ খলিল আহমদ এন্দুটীৰ পৰা মৌঃ বচিদ আহমদ গংগুহী পৰ্যন্ত কোনোৱে কুফৰৰ কলংকৰ পৰা মুক্ত নহয়। এওঁলোক প্ৰত্যেকেই পাক-ভাৰত উপ মহাদেশত কলংকিত ব্যক্তি হিচাপে চিহ্নিত হৈ আহিছে। সেয়ে তেওঁলোকৰ নামানুসাৰে কোনো কাম কৰিলে সকলোৱে প্ৰহণ নকৰিব। সেই বিষয়ে মৌঃ ইলিয়াছে মৰ্মে মৰ্মে উপলক্ষি (realised)কৰিছিল। সেয়ে তেওঁ উপৰোক্ত মুৰৰী সকলৰ নাম উহু বাখি ত্বলীগ জামাআতৰ মাধ্যমত কলিমা আৰু নামাজৰ কথাকৈ নিজৰ বুযুৰ্গ সকলক কলংকমুক্ত কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছিল। এই কাৰণে বে-নামাজী এক শ্ৰেণীৰ মানুহক যদি কোনো প্ৰকাৰে আয়ত্ত অনা যায় তেনেহ'লে তেওঁলোকে কোনোদিনে উপৰোক্ত

মুৰৰীসকল (থানৰী, গংগুহী, নানথৰী, এন্দুটী)ক কাফিৰ বুলিব সাহস নকৰিব। ইলিয়াছ চাহেবে আৰু উপলক্ষি কৰিছিল যে ত্বলীগ জামাআতৰ মাধ্যমতযেনেকৈ গুৰু সকলক কলংকমুক্ত কৰা সম্ভৱ হ'ব ঠিক তেনেকৈ ওৱাহাবী মতবাদ প্ৰচাৰ কৰা সহজ হ'ব। বাস্তৱত সেয়ে হৈছে। ত্বলীগত আকান্দদ সম্পর্কে মুঠেই আলোচনা নহয়। কেৱল আমলৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিয়া হৈ থাকে। কাৰণ আকান্দদ সম্পর্কে আলোচনা কৰিলে সকলো শ্ৰেণীৰ লোক তেওঁলোকৰ লগত যোগ নিদিব। মানুহ তেওঁলোকৰ পৰা দূৰত যাব। কিন্তু আমলৰ কথা ক'লে এই ভয় নাথাকে। শত শত মানুহক দেখা গৈছে তেওঁলোকে ত্বলীগ জামাআতত যোগ দি প্ৰাথমিক অৱস্থাত নিজ মযহৰ অনুযায়ী আমল কৰিছে। কিন্তু যেতিয়া ত্বলীগৰ গভীৰতাত সোমাই গৈছে তেতিয়াই সকলো ত্যাগ কৰি ত্বলীগ জামাআতত তিন তছৰীহক সকলো কিছু মনে কৰি আমল কৰিব আৰম্ভ কৰে। আপুনি বাস্তৱ অভিজ্ঞতাৰ পৰা লক্ষ্য কৰিলে দেখিবলৈ পাৰ যিয়ে ত্বলীগৰ মাধ্যমত প্ৰস্তাৱ, পায়খানা, খোৱা, শোৱা ইত্যাদি সম্পর্কে কিছু দুআ’ শিকিছে তেওঁলোকে ডাঙৰ ডাঙৰ আলীম পৰ্যন্ত সমীহ নকৰে। অথচ এই দুআ’ বিলাক ইছলামৰ মৌলিক বিষয় নহয় যে এইবিলাক শিক্ষা নকৰিলে বা যথা সময়ত পাঠ নকৰিলে দৈমান নষ্ট হ'ব। আকান্দদ বা ইছলামী বিশ্বাস বিলাক ইছলামৰ মৌলিক বিষয়। আকীদাহ সম্বন্ধে আলোচনা কৰিলে দেখা যায় এওঁলোক ইছলামৰ পৰা বাহিৰ হৈ গৈছে। ত্বলীগ জামাআতৰ লোকসকলে আউলিয়া, আবিয়া সকলৰ প্ৰতি যি ভক্তি তাতোকৈ বেছি ভক্তি, শ্ৰদ্ধা মৌঃ ইলিয়াছ চাহেবে আৰু উলামা এ দেওবন্দৰ প্ৰতি কৰে। এওঁলোকৰ সন্মুখত ইলিয়াছ চাহেবে বা দেওবন্দী আলীমৰ বিৰুদ্ধে কোনো মন্তব্য কৰিলে লগে লগে কাজিয়া কৰিবলৈ প্ৰস্তুত হৈ যায়। কিন্তু আউলিয়া কিৰাম (বহঃ), আবিয়া (আঃ) সকলৰ বিৰুদ্ধে কথা ক'লে কোনো ধৰণৰ মন্তব্য নকৰে।

‘ত্বলীগ জামাআত’ৰ মুখ্য উদ্দেশ্য দুটা। প্ৰথম হ'ল উলামা এ দেওবন্দক কুফৰীৰ পৰা কলংক মুক্ত কৰা আৰু দ্বিতীয়টি হ'ল ওৱাহাবী মতবাদ প্ৰচাৰ কৰা। যেনেদেবে উলামা এ দেওবন্দ বদ আকীদাহৰ কাৰণে পাক-ভাৰত উপ মহাদেশত কলংকিত হৈছে ঠিক তেনেকৈ ওৱাহাবী সম্প্ৰদায় বদ আকীদাহৰ বাবে সমগ্ৰ পৃথিৰীতে কলংকিত হৈছে। এই কাৰণে নে উলামা এ দেওবন্দৰ নামেৰে সংগঠন কৰা সম্ভৱ হ'ব। সেয়ে মৌঃ

তব্লীগ জামাআত

ইলিয়াছ চাহেবে নতুন কৌশল অরুণস্বণ কবি তব্লীগ জামাআত'র মাধ্যমত কলিমা নামাজৰ সহায়ত এটি দল (branch, ফেরকা) গঠন কবিলে।

প্রতি বছৰ তব্লীগ জামাআত'র শতাধিক ইজ্জতেমা হৈ থাকে। ইয়াৰ ভিতৰত ভাৰতবৰ্ষৰ বিভিন্ন প্ৰদেশত একাধিক বিশ্ব ইজ্জতেমা, বাকী ঠাইত প্ৰাদেশিক আৰু সমগ্ৰ ভাৰতব্যাপী ইজ্জতেমা অনুষ্ঠিত হৈ থাকে। প্ৰতিটি ইজ্জতেমাত লক্ষাধিক টকা খৰছ হৈ থাকে। অনুকূপ সমগ্ৰ ভাৰত ব্যাপী তব্লীগ জামাআত'ৰ বেতনভুক্ত বহু হাজাৰ মুৰাল্লিগ আছে। যিসকলে নিজকে তব্লীগৰ কামত নিজৰ জীৱন উৎসৱা কৰিছে। তেওঁলোকৰ লগত বছৰি বহু কোটি টকা ব্যয় হৈ থাকে। আপুনি এই কথা ক'ব নোৱাৰিব যে মুৰাল্লিগ সকলে নিজ নিজ খৰচেৰে ভ্ৰমণ কৰি থাকে। কাৰণ এজন মানুহৰ পক্ষে জীৱনত দুই চাৰি মাহ খুব বেছি এক আধা বছৰ নিজৰ পইচাৰে ভ্ৰমণ কৰা সম্ভৱ। কিন্তু সংসাৰ ত্যাগ কৰি গোটেই জীৱন উৎসৱক কৰি দিয়া একেবাৰে অসম্ভৱ। ইয়াৰ উপৰিও তব্লীগ জামাআত'ৰ সকলোতকৈ ডাঙৰ মৰকজ দিল্লীৰ বস্তী নিজামুদ্দীনত প্ৰতিদিনে হাজাৰ হাজাৰ মানুহৰ পানাহাৰৰ সুব্যৱস্থা কৰা আছে আৰু আছে তব্লীগৰ মাদ্রাছা 'কাশিফুল উ'লুম'। উক্ত মাদ্রাছাৰ সমস্ত ছাত্ৰ আৰু শিক্ষক সকলৰ আহাৰৰ ব্যৱস্থা, শিক্ষক সকলৰ বেতন আৰু তব্লীগ জামাআত'ৰ পৰিচালক মণ্ডলীৰ পূৰ্ণ খৰছ আদি। কমপক্ষেও বছৰত কোটি কোটি টকা খৰছ হৈ আছে। লক্ষ্যণীয় যে তব্লীগ জামাআত'ৰ বাবে কাৰো পৰা সাহায্য গ্ৰহণ কৰা নহয়। এনেকি স্বইচ্ছাই কোনোৱে সাহায্য কৰিব বিচাৰিলেও অগ্রহ কৰা হয়। অথচ কোটি কোটি টকা খৰছ হয়। ইয়াৰ কেইটামান জ্বলন্ত দৃষ্টান্ত উল্লেখ কৰা হ'ল—

১। কৰ্ণেল ইকবাল আহমদ চাহেবে বাজস্থানৰ গঙ্গানগৰৰ এটি সম্পত্তি 'দাকুল উ'লুম দেওবন্দ', 'মাজাহিৰ উ'লুম চাহাবাণপুৰ', 'জমিঅ'ত উলামা এ হিন্দ' আৰু দিল্লীৰ বস্তী নিজামুদ্দীনৰ মাদ্রাছা 'কাশিফুল উ'লুম'ৰ বাবে রাকফ কৰিব বিচাৰি মুন্সী বছীৰদিন চাহেবৰ ওচৰত অনুমতি বিচাৰিছিল। এই সময়ত মৌঃ ইউচুফ চাহেবে আহি তেখেত অত্যন্ত অসন্তুষ্ট হ'ল আৰু স্পষ্টভাৱে ক'লে— 'আমাৰ অথবা মাদ্রাছাৰ বাবে কোনো সম্পত্তিৰ প্ৰয়োজন নাই।'

২। মৌঃ ইউচুফ চাহেবেৰ লিখিত 'হায়াতুছচাহাবা' ছপোৱাৰ সময়ত সিদ্ধান্ত হ'ল যে হায়দৰাবাদৰ 'দাইবাতুল মায়াবেফ'ৰ সহায়ত ছপোৱা হ'ব। এই ক্ষেত্ৰত

তব্লীগ জামাআত

প্ৰায় ৮/১০ হাজাৰ টকা সংগ্ৰহ হৈছিল। কিন্তু মৌঃ চাহেবে গম পাই সমস্ত টকা ঘূৰাই দি গোটেই খৰছ নিজেই বহন কৰিলে।

৩। এবাৰ খাদ্য সামগ্ৰী কিনি অনাৰ ফলত ২৫,০০০.০০ (পঁচিশ হাজাৰ) টকা দোকানত বাকী হৈছিল। সেয়ে মৌঃ ইলিয়াছৰ কেইজনমান বন্ধু-বান্ধুৰে এই পাওনা টকা পৰিশোধ কৰি দিয়ে। মৌঃ ইলিয়াছে খৎ কৰি এই টকা ফিৰৎ দিবলৈ নিৰ্দেশ দিয়ে। তেওঁৰ নিৰ্দেশ মতে তেওঁলোকে পৰিশোধ কৰা টকা ঘূৰাই লয়। (চাৰানিহে মৌলানা ইউচুফ, পৃঃ ৬৬০, ৬৬১, ৬৬২, ৬৬৩) তেওঁলোকৰ কিতাপৰ মতে গাইবৰ বস্তু দোকানৰ পৰা কিনি অনা হয় আৰু এইবোৰৰ ক্ৰয় মূল্যও দিব লাগে। আকৌ তেওঁলোকে অন্ধৰ দৰে কয়- 'এইবোৰ খোদাৰ দান। যিপ্ৰকাৰে হওঁক তেওঁ দি থাকে।' হায়! নাহাঁহি থকা মুশ্কিল।

উপৰোক্ত উদ্ধৃতি বিলাকৰ পৰা প্ৰমাণ হয় যে তব্লীগ জামাআত'তে কাৰো পৰা আৰ্থিক সাহায্য গ্ৰহণ নকৰে। এই কথা এই দলৰ প্ৰত্যেক চামচাৰ মুখৰ পৰা শুনা যায়। এইখনিতে মনত ৰখা উচিত যে আল্লাহ পাকে পৃথিবীখনক এনেকুৰাকৈ সৃষ্টি কৰিছে য'ত বিনা রাস্তালাই কোনো কাম নহয়। আল্লাহৰ বছুল (স্বাঃ) এ ইছলামৰ খাতিবত চাহাৰা সকলৰ পৰা সকলো প্ৰকাৰ সাহায্য গ্ৰহণ কৰিছিল। তেওঁ (স্বাঃ)তকৈ আল্লাহৰ পছন্দনীয় আৰু কোন আছে? ইছলামত যাকাত প্ৰথাৰ কাৰণ কি? চিঞ্চা কৰক তব্লীগ জামাআত'ৰ লগত নিশ্চয় ওৱাহাবীৰাজ চৌদীৰ বিয়াল আৰু পাশ্চাত্য (western) দেশৰ ডলাৰ আছে। ইয়াৰ সত্যতা প্ৰমাণৰ বাবে তলৰ উদ্ধৃতি চাওঁক। মৌঃ আশ্রফ আ'লী থান্঱ৰীয়ে কৈছে— "দেশ আমাৰ হাতলৈ আহিলে আমি ইংৰাজ সকলক সুখত বাখিম, কাৰণ তেওঁলোকে আমাক সুখত বাখিছে।" (আলি ইফাদাতুল ইয়াওমিয়াহ, খণ্ড ৪, পৃষ্ঠা ৬৯৭) বৃটিছ চৰকাৰে থান্঱ৰী চাহেবেক মাহে ছশ টকাকৈ দিছিল। (মুকালামাতুচ চাদ্ৰাইন, ৯ পৃষ্ঠা) মৌঃ বচিদি আহমদ গঙ্গুহীয়ে কৈছে— "আমি প্ৰকৃততে বৃটিছ চৰকাৰৰ অনুগত, তেওঁলোক আমাৰ মালিক।" (তাজকিৰাতুৰ বচিদি, খণ্ড ১, পৃষ্ঠা ৮০) মৌঃ হিফজুৰ বহমান চিউহাৰবী নাজিমে জমিএতুল উ'লামা এ হিন্দে কৈছে— "প্ৰথম অৱস্থাত চৰকাৰৰ ফালাৰ পৰা হাজী বচিদি আহমদৰ জৰিয়তে মৌঃ ইলিয়াছৰ তব্লীগ জামাআত'তে কিছু টকা পাইছিল।" (মুকালামাতুচ চাদ্ৰাইন, পৃঃ ৮) উপৰোক্ত আ'লীম সকল নামতহে মুহূলমান আছিল আচলতে তেওঁলোক বৃটিছ চৰকাৰৰ

বেতনভূক্ত (Salaried) দালাল।

‘মৌলানা ইলিয়াছ আউ’র উন্কি দীনী দাত্ত্বাত্ত্ব আছে- “১৪ মার্চ, ১৯৩৮ত ত্বলীগ জামাআত’র মোঃ ইলিয়াছ নিজের এজন সহকারীক লৈ নজ্দের বজার দ্বৰবাবত (Disposal) উপস্থিত হ’ল আৰু তেওঁৰ সন্মুখত ত্বলীগ জামাআত’র উদ্দেশ্য আৰু কাৰ্যসূচী জনালে। যিটোৱ পৰা নজ্দের বজাই নিজেকে আনন্দিত হোৱা প্ৰকাশ কৰিলে। শেষত এই সহকারীক লৈ নজ্দের শ্বাইখুল ইছলামৰ ওচৰলৈ গ’ল আৰু তেওঁৰ সন্মুখত ত্বলীগৰ উদ্দেশ্য লিখিত বৰপত দিলে যাৰ বিষয়ে ছৈয়্যদ আবুল হাচান আ’লী নাদৰীয়ে ‘দীনী দাত্ত্বাত্ত্ব’ৰ পৃঃ ১০৮ত উল্লেখ কৰিছে— “এওঁলোকক ইজ্জত, সম্মান কৰিলে, প্ৰত্যেক কথা হৰতু মানি ল’লৈ আৰু মুখেৰে সহানুভূতি (Sympathy) দিলে, সহায় কৰিবলৈ চুক্তি (agreement)কৰিলে।”

ত্বলীগ জামাআতে লক্ষ লক্ষ বিদেশী ডলাৰ আৰু বিয়াল সাহায্য পাই থাকে। তাৰ প্ৰমাণ- কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ পৰা ১০৬ টা জামাআত’ক নিৰ্দেশ জাৰী কৰা হৈছে যে চৰকাৰৰ বিনা অনুমতিত এওঁলোকে কোনো ধৰণৰ বিদেশী সাহায্য গ্ৰহণ কৰিব নোৱাৰিব। এই ১০৬ টি জামাআত’ৰ ভিতৰত দুটি জামাআত’ৰ নাম বিশেবভাৱে উল্লেখযোগ্য। ১। অল্লাইগুড়ি মজুলিছে মোশাওৰাত আৰু ২। ত্বলীগ জামাআত বঙ্গী নিজামুদ্দীন দিল্লী। (দৈনিক সন্দৰ্ভ পত্ৰিকা, পাটনাৰ পৰা প্ৰকাশিত, ২২ ফেব্ৰুৱাৰী, ১৯৭৭ চন, অভিশপ্ত মযহৰ, পৃঃ ৩১০) গি.টি.আইঃ ‘ভাৰতৰ বিদেশ দপ্তৰৰ মন্ত্ৰী ঘোগেন্দ্ৰ মাকোৱানাই ১৯৭৬ চনৰ বিদেশী অৰ্থসাহায্য সংক্ৰান্ত আইনৰ আওতাত ১৪১ টি সংস্থাৰ নাম জনায়। এতিয়াৰ পৰা এই সংস্থাবিলাকে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ অনুমতি অবিহনে কোনো প্ৰকাৰৰ বিদেশী সাহায্য গ্ৰহণ কৰিব নোৱাৰিব। উল্লেখ্য সংস্থাবিলাক হ’ল ক্ৰমে— ১। জামাআতে ইছলামী, ২। আৰ. এচ. এচ. ৩। ত্বলীগ জামাআত, ৪। চি.পি.এম, ৫। চি.পি.আই ইত্যাদি। (যুগান্বৰ, ২০ ডিচেম্বৰ, ১৯৮০ চন সংগৃহীত, অভিশপ্ত মযহৰ, পৃঃ ৩১১)

ত্বলীগ জামাআত’ৰ অধিকাৎশ মানুহে এই বুলি কৈ থাকে যে ত্বলীগৰ মেহনত (effort) ইউৰোপ, আমেৰিকা তথা পৃথিৱীৰ কোণাই কোণাই পৌছি গৈছে। এই সম্পৰ্কত ইতিমধ্যে আমালৈ ভালেমান ফ’ন আহিছে। অশ্রাব্য গালি গালাজৰ সৈতে এজনে মোক কৈছে- ‘কুৰ্বান চলিব কাহিৰোৰ পৰা আৰু ফতৰা

চলিব দেওবন্দৰ পৰা।’ এয়া গোকাট মিছা কথা। যদি আপুনি ভাৰত আৰু পাকিস্তানৰ ডাঙৰ ডাঙৰ ব্যৱসায়ীৰ ফালে লক্ষ্য কৰিব দেখিব তেওঁলোক ত্বলীগ জামাআত’ৰ ডাঙৰ ডাঙৰ মুবাল্লিগ হৈছে। এওঁলোকৰ উদ্দেশ্য এটি যে দীনৰ নামত ত্বলীগ কৰাৰ মাধ্যমত বিদেশত ব্যৱসায় বাণিজ্যৰ সন্ধান কৰা। যদি এই উদ্দেশ্য নহ’লহেঁতেন তেনেহ’লে কাদিয়ানী সম্প্ৰদায়ৰ সাহায্য কৰাটো উচিত আছিল। কাৰণ ত্বলীগ জামাআত’ যি সমস্ত দেশত যোৱাৰ চেষ্টা কৰিছে কাদিয়ানী সম্প্ৰদায় বহু পূৰ্বেই সেই সমস্ত দেশত গৈ ত্বলীগৰ মৰ্বকজ খুলি কাম কৰিছে। এই সম্পৰ্কত দেওবন্দী মোঃ এজনে এইদৰে অভিমত ব্যক্ত কৰিছে। ‘ছিদ্ৰে জাদীদ’ পত্ৰিকাৰ সম্পাদক মোঃ আবুল মজিদ দৰিয়াবাদীয়ে কাদিয়ানী সম্প্ৰদায়ৰ সমালোচনা কৰি লিখিছে—‘কাদিয়ানী সম্প্ৰদায়ৰ মিছন ইউৰোপ, আমেৰিকা, পশ্চিম আফ্ৰিকা, মৰিচাচ, ইন্দোনেছিয়া, নাইজেৰিয়া, হিন্দুস্থান আৰু পাকিস্তানৰ বিভিন্ন স্থানত আল্লাহৰ পাকে জানে ক’ত কায়িম হৈছে।’ (ছিদ্ৰে জাদীদ, ৭ জুন, ১৯৫৭ চন, ত্বলীগী জামাআত, পৃঃ ১২১) নিশ্চয় আপুনি অস্থীকাৰ কৰিব নোৱাৰিব যে কাদিয়ানী সম্প্ৰদায়ে পৃথিৱীৰ বিভিন্ন দেশত ত্বলীগ কৰি আছে। সেয়া ইতিমধ্যে এজন দেওবন্দীৰ কলমৰ পৰা প্ৰমাণিত হৈছে। এইবাৰ কাদিয়ানীৰ কলমৰ পৰা চাওঁ আহক—“এজন ইংৰাজ লেফ্টেনেন্টে নিজেৰ জীৱন উৎসৱা (dedicated) কৰিছে বৰ্তমান তেওঁ মুবাল্লিগ হৈ ইংলেণ্ডত কাম কৰি আছে। তেওঁ নিয়মিত নামাজ পড়ে। নিজেৰ পৰিশ্ৰমৰ পহিচাৰ দ্বাৰা বিজ্ঞাপন ইত্যাদি প্ৰচাৰ কৰিছে অথবা জলছাহ কৰিছে।” (পায়গামে আসমদীয়াত, পৃঃ ৩০, ত্বলীগী জামাআত, পৃঃ ১২২) বিদেশত মেহনত কৰিবৰ বাবে যদি ত্বলীগ জামাআত’ক সাহায্য কৰিব লাগে তেনেহ’লে আপোনাৰ সাহায্য পোৱাৰ বাবে কাদিয়ানী সকল বেছি হক্কদাৰ। কাৰণ ত্বলীগ জামাআত’ য’ত যোৱাৰ চেষ্টা কৰিছে কাদিয়ানী জামাআতে অনেক পূৰ্বেই তাত ত্বলীগ আৰম্ভ কৰিছে।

‘ত্বলীগ জামাআত’ৰ মুবাল্লিগ বা আমিবসকলে কুৰ্বান পাক- হাদীচ শ্বৰীফ অথবা অন্য কোনো গ্ৰন্থ চৰ্চা (Study) নকৰে। সকলোতে মাথোন জাকাৰিয়া চাহেৰে ‘ত্বলীগী নিছাব’ৰ চৰ্চা। ইয়াৰ কাৰণ এয়ে যে তেওঁলোকে ভাবে কুৰ্বান- হাদীচ আৰু দুনীয়াৰ সমস্ত গ্ৰন্থতকৈ ডাঙৰ আৰু নিৰ্ভুল কিতাপ জাকাৰিয়া চাহেৰে ‘ত্বলীগী নিছাব’। জাকাৰিয়া চাহেৰে এজন ছাত্ৰ (তাবিছ মাহদী)ৰ বক্তৃব্যৰ পৰা

ই প্রমাণিত হয়। তাবিছ মাহ্নী চাহেবে মৌঃ জাকারিয়া আৰু তেওঁৰ ‘ত্বলীগী নিছাব’ সম্পর্কে সমালোচনা কৰি লিখিছে— ‘আপুনি ত্বলীগ জামাআ’তৰ অন্তর্গত দেশৰ যিকোনো মছজিদলৈ যাওঁক। প্রতিটো মছজিদত বাতিপুৱা, সন্ধিয়া মানুহক ‘ত্বলীগী নিছাব’ পাঠ কৰা দেখিব। এনেকি ‘দারুল উলুম, দেওবন্দ’ৰ দৰে বৃহত্তম ইউনিভার্চিটিৰ মছজিদতো সমস্ত নামাজৰ পিছত ‘ত্বলীগী নিছাব’ পাঠ কৰা হৈ থাকে। তাত মূল কুৰ্বান-হাদীচৰ শিক্ষাৰ লেখমাত্ৰও দেখিবলৈ পোৱা নাযায়। যদি কোনো হতভাগাই পোনপটীয়াভাৱে কুৰ্বান-হাদীচৰ শিক্ষাৰ কথা কয় তেনেহ’লে লগে লগে তেওঁক গোমৰাহ (misleared) আৰু নাস্তিক (ethest) বুলি ধাৰণা কৰে। এবাৰ মই মুহূৰ্তৰম শ্বাইখুল হাদীচৰ জীৱনকালত ‘ইজ্তেমা’ নামৰ পত্ৰিকাত ‘ত্বলীগী নিছাব’ সম্পর্কত এটি প্ৰবন্ধ লিখিছিলো। তাত আমি ভীষণ দুখ প্ৰকাশ কৰি ‘ত্বলীগী নিছাব’ৰ কিছু দোষ-ক্রটি দেখুৱাই কৈছিলো যে ত্বলীগ জামাআ’তৰ মানুহে এই কিতাপক বাস্তৱত কুৰ্বান-হাদীচতকৈ অধিক গুৰুত্ব দি থাকে। আমাৰ এই প্ৰবন্ধ পঢ়ি মহাৰাষ্ট্ৰৰ নাস্তিৰ জিলাৰ এজন ত্বলীগী ভায়ে বাগান্বিত হৈ লিখিছে—“মিষ্টাৰ তাবিছ, আল্লাহে আপোনাক হিদায়ত কৰক। ‘ইজ্তেমা’ পত্ৰিকাত আপোনাৰ লেখা পঢ়িছো। আপুনি তাত লিখিছেত্বলীগী জামাআ’তৰ মানুহে ‘ত্বলীগী নিছাব’ক কুৰ্বান-হাদীচতকৈ অধিক গুৰুত্ব দি থাকে। যদি ‘ত্বলীগী নিছাব’ক গুৰুত্ব দি থাকে দোষ ক’ত? কুৰ্বান, কেৱল কুৰ্বান। ইয়াৰ পৰা একপকাৰ কথা জনা যাব। কিন্তু ‘ত্বলীগী নিছাব’ত কুৰ্বানো আছে, হাদীচো আছে আৰু বুযুৰ্গ সকলৰ কথাও আছে। যাৰ পৰা একেলগে তিনি প্ৰকাৰৰ জ্ঞান (Knowledge) পোৱা যায়।” কুৰ্বান বুলি কওঁতেই ইয়াৰ লগে আহে তফছীব, হাদীচ, ফিকাহ ইত্যাদি। কুৰ্বান হৈছে— “The Complete Code of Human Life.”

সন্তুষ্ট ত্বলীগী জামাআ’তৰ মাজত এই ধাৰণা ব্যাপক হৈ গৈছে। যাৰ কাৰণে দেখা গৈছে যে যি স্থানত আৰু যি সমস্ত মছজিদত কুৰ্বানৰ তফছীব আৰু হাদীচ শ্বৰীফৰ চৰ্চা (Study) চলি আছিল কিন্তু এই সকলোৰো মূল অনুষ্ঠান বাহিল কৰি একমাত্ৰ ‘ত্বলীগী নিছাব’ পঢ়া আবণ্ণ হয়। জামাআ’তৰ ভাষাক ইয়াক তা’লীম বোলা হয়। ‘ত্বলীগী নিছাব’ক এনেকুৱা ইজ্জত আৰু সন্মান (with great respect)ৰ সৈতে বখা হয় যেনেধৰণে মুছলমানসকলে আদৰ আৰু সন্মানৰ

সৈতে কুৰ্বান পাকক বাখে। ভাল বেচমৰ জুজুদানত ভৰাই বেহেলৰ ওপৰত বাখি পঢ়াৰ ব্যৱস্থা কৰা, পঢ়াৰ পূৰ্বে আৰু পিছত চুম্বন দি চকুত বুলাই দিয়া আৰু বখাৰ সময়ত সাৱধান হোৱা যাতে ‘ত্বলীগী নিছাব’ৰ ওপৰত কিতাপ বখা নহয় এনেকি কুৰ্বান কৰীম পৰ্যন্ত। (ত্বলীগী নিছাব এক মতা’লা, পৃঃ ১৫, ১৬)

কলিমা আৰু নামাজৰ অন্তৰালত ত্বলীগ জামাআ’ত এটা বিতৰ্কিত দল। এই সম্পর্কত তেওঁলোকৰ আ’লীম সকলৰ অভিমত উল্লেখ কৰা হৈছে। কাৰণ অনেকৰ ধাৰণা হ’ব পাৰে যে লেখক ত্বলীগ জামাআ’তৰ শক্ত। এইখনিতে ত্বলীগ জামাআ’ত আৰু এজন শীৰ্ষস্থানীয় আ’লীমৰ অভিমত হৰহ উদ্বৃত কৰা হৈছে। মৌঃ শাহ আব্দুৰ বহিম চাহেবে মৌঃ ইলিয়াছৰ অত্যন্ত ঘনিষ্ঠ বন্ধু। এখেত ইলিয়াছ চাহেবেৰ সৈতে সমগ্ৰ জীৱন ত্বলীগৰ কাম কৰিছে। ইলিয়াছ চাহেবেৰ মৃত্যুৰ পিছত মৌঃ ইউচুফৰ লগত বহুদিন পৰ্যন্ত ত্বলীগৰ কাম কৰিছে। পিছত তেওঁ ত্বলীগৰ ত্ৰি বিৰোধিতা (oppose) কৰে। এনেকুৱা আৰু অনেক আ’লীম আছে যিসকলে ত্বলীগৰ ত্ৰি বিৰোধিতা কৰিছে। কলেবৰৰ প্ৰতি লক্ষ্য বাখি ইয়াত আটাইবোৰ প্ৰকাশ কৰা সন্তুষ্ট নহয়।

‘তাওৱালী নগৰ’ নামৰ স্থানত ত্বলীগী জামাআ’তৰ ইজ্তেমা হৈছিল। উক্ত ইজ্তেমাত ত্বলীগৰ ডাঙৰ ডাঙৰ আ’লীম আৰু দেওবন্দ মাদ্রাজাব বহু ছাত্ৰ উপস্থিত আছিল। উক্ত ইজ্তেমাত মৌঃ আব্দুৰ বহিম চাহেবে যি বজ্রতা প্ৰদান কৰিছিল তাৰ কিছু অংশ উদ্বৃত কৰা হৈছে। আব্দুৰ বহিম চাহেবে মৌঃ ইউচুফক জামাআ’তৰ ভিতৰৰ বহু বেয়া অৱস্থা সম্পর্কে অৱগত কৰিছিল কিন্তু সেইবিলাক মৌঃ ইউচুফে কৰ্ণপাত কৰা নাছিল। সেয়ে তাওৱালী নগৰৰ ইজ্তেমাত আব্দুৰ বহিম চাহেবে কৈছে— “প্ৰায় পাঁচ ছয় বছৰ ধাৰাবাহিক মৰহম মৌঃ ইউচুফক এই সম্পর্কে অৱগত কৰা হৈছিল। মই এই কথাও কৈছিলো যে যদি আপুনি এই সম্পর্কত সজাগ নহয় তেনেহ’লে উলামাসকল খুব বেছি দিন নীৰৰ হৈনাথাকিব। প্ৰয়োজনবোধে তেওঁলোকে ক’বলৈ বাধ্য হ’ব। শেষত কি হ’ব সেয়া কোৱা মুশ্কিলি।” “পৰিশেষত যেতিয়া মই কোনো ভাল ফলাফল নেদেখিলো, তেতিয়া মই ইস্তেখাবাহ কৰিলো আৰু খুড়ব দুআ’ কৰিলো। আলসামদুলিল্লাহ! যেতিয়া মোৰ অন্তৰ খুলি গ’ল তেতিয়াই মই ত্বলীগ জামাআ’তৰ উপস্থিতিত এওঁলোকৰ সমস্ত দুৰ্বলতা সম্পর্কে সমালোচনা কৰিবলৈ আবণ্ণ কৰিলোঁ। যিবিলাক মুছলমানৰ

ত্বলীগ জামাআ'ত

বাবে অত্যন্ত ক্ষতিব কাবণ।” (উচুলে দাঅ’রাতে ত্বলীগ, পৃঃ ৪৬) প্রিয় পাঠক, চাওঁক মৌঃ আদুৰ বহিম কোনো বেৰেলবী, ছুন্নী (traditionalist) আ’লীম নহয়, বৰং তেওঁ প্ৰথমৰ পৰাই ত্বলীগৰ কাম কৰি আহিছিল।

মৌঃ আদুৰ বহিম চাহেবে আৰু কৈছে—“য’ত ত্বলীগৰ প্ৰভাৱ পৰিষে তাত সোনকালেই ইমাম আৰু উলামাসকলক বিবজ্জে বুলি পৃথক কৰি দিয়া হয় তেওঁ উপযুক্ত হওঁক বা নহওঁক।” (উচুলে দাঅ’রাতে ত্বলীগ, পৃঃ ৪৮) লক্ষ্য কৰক এই জামাআ’তৰ দুৰ্ব্যৱহাৰ। যদি নিজৰ জামাআ’তৰ আ’লীম সকলৰ লগত এনেকুৱা ব্যৱহাৰ কৰা হয় তেনেহ’লে বিৰোধী আ’লীম সকলৰ লগত কি ব্যৱহাৰ কৰা হ’ব? অথচ ইলিয়াছ চাহেবে কৈছে—“যি সমস্ত আ’লীমে ত্বলীগৰ বিৰোধিতা কৰিব তেওঁলোকৰ লগত ভাল ধাৰণা বাখি বৰ্কত হাস্বিলৰ বাবে তেখেতৰ খিদ্মতত উপস্থিত হ’বা।” (মল্ফুজাতে ইলিয়াছ, পৃঃ ৮৮) বৰ্তমান যদি ত্বলীগ জামাআ’তৰ লোকসকলে ইলিয়াছ চাহেবেৰ এই কথাবিলাকৰ ওপৰত আ’মল কৰিলেহেঁতেন...? ত্বলীগ জামাআ’তৰ মানুহৰ উগ্রতা সম্পর্কে আমাৰ এক বাস্তৱ অভিজ্ঞতাৰ কথা ক’ব বিচাৰিছো। যোৱা ৩ জুন, ২০১২ তাৰিখে বৰপেটা জিলাৰ ভাতকুছি গাঁৱত আহলে ছুন্নত বাল জামাআ’ত আৰু দেওবন্দী সকলৰ মাজত এখনি মুনাজাৰা সভা হৈ যায় (উক্ত সভাত এই লেখক স্বয়ং উপস্থিত আছিল)। ইয়াৰ বিষয়বস্তু আছিল ভাতকুছি গাঁৱৰ পীৰ হ্যৰত আদুৰ বহিম চাহেবে ২০১০ চনতে প্ৰতিষ্ঠা কৰা ‘হ্যৰত খাজা মঙ্গনুদিন চিন্তী (বহঃ) দাকল উলুম’ মাদ্রাছাখন সম্পর্কে। উক্ত মাদ্রাছাখনক দেওবন্দীসকলে কাদিয়ানী মাদ্রাছা বুলি আখ্যায়িত কৰাৰ লগতে আদুৰ বহিম চাহেবকো বিভিন্ন অপৰাদ দি আহিছিল। এই বিষয়ে আলোচনা কৰিবলৈ দুয়োটা পক্ষৰ উলামা সকলক আমন্ত্ৰণ জনোৱা হৈছিল যদিও দেওবন্দী ত্বলীগী পশ্চী সকলে নিজৰ জোলোঞ্চাৰ মেৰুৰী ওলোৱাৰ ভয়ত উক্ত সভাখন বন্ধ কৰিবলৈ চেষ্টা চলালে। ফলত সভাখন আৰম্ভ নোহোৱাকৈয়ে সভাপতিজনে উদ্দেশ্য প্ৰণোদিতভাৱে সভা ভঙ্গৰ ঘোষণা কৰে। দেওবন্দী ত্বলীগী সমৰ্থকসকলে আহলে ছুন্নতৰ ওপৰত তিৰ আক্ৰমণ কৰে। ভালেকেইজন ছুন্নী লোক আহত হয়। ইয়াৰ উপবিও ‘নিয়মীয়া বার্তা’, ‘দৈনিক অগ্ৰদৃত’ কাকতত আমি ত্বলীগ জামাআ’ত সম্পর্কত লিখা বাবে আমাক ফ’ন্ত নানান অশ্বীল ভাষাৰে ভাৰুকি প্ৰদান কৰা হৈছে। তাৰ ভিতৰত কেইটামান নং

ত্বলীগ জামাআ’ত

হ’ল-৭৩৯৯২৫৬৭০০, ৮৮১২০১৩৯০৮ ৯৪৩৫৬৮৬৫২০, ৯৮৫৯৫৭৪৬৫৬, ৯৮৫৯৫৬৩০৮৬ — মফিদুল হক, খাৰপেটীয়া (দৰং)।

মৌঃ আদুৰ বহিম চাহেবে আৰু কৈছে—‘মই খোদাৰ কচম খাই কৈছে, ত্বলীগ জামাআ’ত সম্পর্কে যি কিছু কৈছে এয়া অত্যন্ত অনিছাত কোৱা হৈছে। কেৱল ইছলামৰ খাতিবত বাধ্য হৈ কোৱা হৈছে। কাৰণ জাহিল (অজ্ঞ) মুবাল্লিগে যেতিয়া বক্তৃতা দিয়াৰ ইছলামী অধিকাৰ নাই তথাপি বক্তৃতা আৰম্ভ কৰি থাকে।’ (উচুলে দাঅ’রাতে ত্বলীগ, পৃঃ ৫২) ত্বলীগী জামাআ’তৰ এই আচৰণক অনেকেই ভাল পাব পাৰে। কিন্তু হজুৰ পাক (স্বাঃ)এ কিয়ামতৰ নিদেৰ্শনাৱলীৰ ভিতৰত কৈছে—“যেতিয়া ইছলামাৰ কাম অনুপযুক্ত মানুহৰ হাতত অৰ্পণ কৰা হ’ব তেতিয়া তোমালোকে কিয়ামতৰ কাৰণে অপেক্ষা কৰিবা।” (মিশ্বকাত শ্বৰীফ) মৌঃ আদুৰ বহিম চাহেবে আৰু কৈছে—“এই সম্পর্কত মই আৰু ক’ম যে বহু আ’লীমে ত্বলীগৰ ফাজাঁস’ল সম্পর্কে কিতাপ লিখিছে আৰু সেইবিলাক শুনাই থাকে, ইয়াত বৰ ধোকা আছে। সাধাৰণ মানুহে ভাবিষে যে এই ফজীলত বিলাক একমাত্ৰ ত্বলীগৰ বাবে অথচ লেখকৰ পাৰ্থক্য কৰি দিয়াৰ একান্ত প্ৰয়োজন আছিল। যদি এওঁলোকৰ ধাৰণাত ত্বলীগ সকলোতকৈ শ্ৰেষ্ঠ আৰু ছুন্নত হয় তেনেহ’লে কুৰ্�আন আৰু হাদীচৰ দ্বাৰা প্ৰমাণ কৰক। যেতিয়া এয়া ছুন্নত বুলি প্ৰমাণ হ’ব তেতিয়া এয়াও কওঁক যে প্ৰথমৰ পৰা আজি পৰ্যন্ত এই ছুন্নতটি ত্যাগ কৰা হৈছে। তেনেহ’লে সমস্ত আ’লীম, বলী আৰু মুজ্তাহিদ সকল ছুন্নত ত্যাগকাৰী নহ’বনে? আশ্চৰ্যৰ কাৰণ যে কেতিয়াবা ত্বলীগী জামাআ’তক বছুলুম্মাহ (স্বাঃ)ৰ ছুন্নত বোলা হৈছে আকৌ কেতিয়াবা মৌঃ ইলিয়াছ নাওৰাবাল্লাহুক প্ৰতিষ্ঠাতা বোলা হৈছে।” (উচুলে দাঅ’রাতে ত্বলীগ, পৃঃ ৫০) প্ৰিয় পাঠক দেওবন্দী মৌলানা আদুৰ বহিম চাহেবে সুন্দৰ প্ৰশ্ন কৰিষে। যেতিয়ালৈ এই প্ৰশ্নৰ সঠিক উত্তৰ নিদিব তেতিয়া পৰ্যন্ত ত্বলীগ জামাআ’তৰ মানুহক আগবাঢ়িব দিয়া উচিত নহয়। তেওঁলোকে কিয় কৈ থাকে এয়া নবী আৰু চাহাৰা সকলৰ ছুন্নত। আকৌ দাবী কৰে ইয়াৰ প্ৰতিষ্ঠাতা মৌলৰী ইলিয়াছ। যদি প্ৰকৃততে এয়া নবী আৰু চাহাৰা সকলৰ ছুন্নত হয় তেনেহ’লে ইছলামৰ নিৰ্ভৰযোগ্য কিতাপৰ পৰা প্ৰমাণ কৰিব লাগিব যে আশ্বিয়া (আঃ), চাহাৰা কিৰাম (বাঃ) সকলে মুছলমানক কলিমা আৰু নামাজৰ শিক্ষা দিয়াৰ বাবে এনেধৰণৰ জামাআ’ত তৈয়াৰ কৰি ছিলো মাৰি ঘূৰি ফুৰিছিল। যদি

প্রকৃততে এয়া ছুন্মত হয় তেনেহ'লে চাহাবা সকলৰ পবিত্র যুগৰ পৰা আজি পর্যন্ত  
উন্মতৰ সমস্ত ইমাম, ফকীহ, মুহাদ্দিচ, মুফাচ্চিব ছুন্মত ত্যাগকাৰী হিচাপে গণ্য  
হ'ব। প্ৰচলিত ত্বলীগ যদি নবী, চাহাবা সকলৰ ছুন্মত হয় তেনেহ'লে ইলিয়াছ  
চাহেক ইয়াৰ প্ৰতিষ্ঠাতা বোলা ভুল হ'ব আৰু যদি ইলিয়াছ চাহেক প্ৰতিষ্ঠাতা হয়  
তেনেহ'লে নবী আৰু চাহাবাৰ ছুন্মত বুলি দাবী কৰাটো ভুল হ'ব। ত্বলীগী  
জামাআতৰ উচিত যে এই প্ৰাথমিক প্ৰশ্নবিলাকৰ সঠিক উত্তৰ দি সাধাৰণ মানুহৰ  
সন্দেহক দূৰ কৰা। অন্যথায় মিথ্যা দাবীৰ ভিত্তিত সাধাৰণ মুছলমানক ধোকা দিয়াৰ  
পৰা বিবত থাকা। উপৰোক্ত আলোচনাৰ পৰা বুজা গ'ল যে সংস্কাৰবাদী সকলে  
যিবোৰ কথা বা বিষয়ক নাকচ কৰে সেই সম্পর্কে সাধাৰণ ৰাইজৰ বৃহৎ অংশই  
একো নাজানিয়ে তেওঁলোকক অনুসৰণ কৰি আছে। অৱশ্যে ইয়াৰ বাবে  
অনুসৰণকাৰীসকল দায়ী নহয়।

(যোৱা ৩, ১০, ১৭ আৰু ২৪ মে, ২০১৩ তাৰিখৰ 'দৈনিক অগ্ৰদুত'ৰ জীৱন জিজ্ঞাসা  
শিতানতপ্ৰকাশিত)

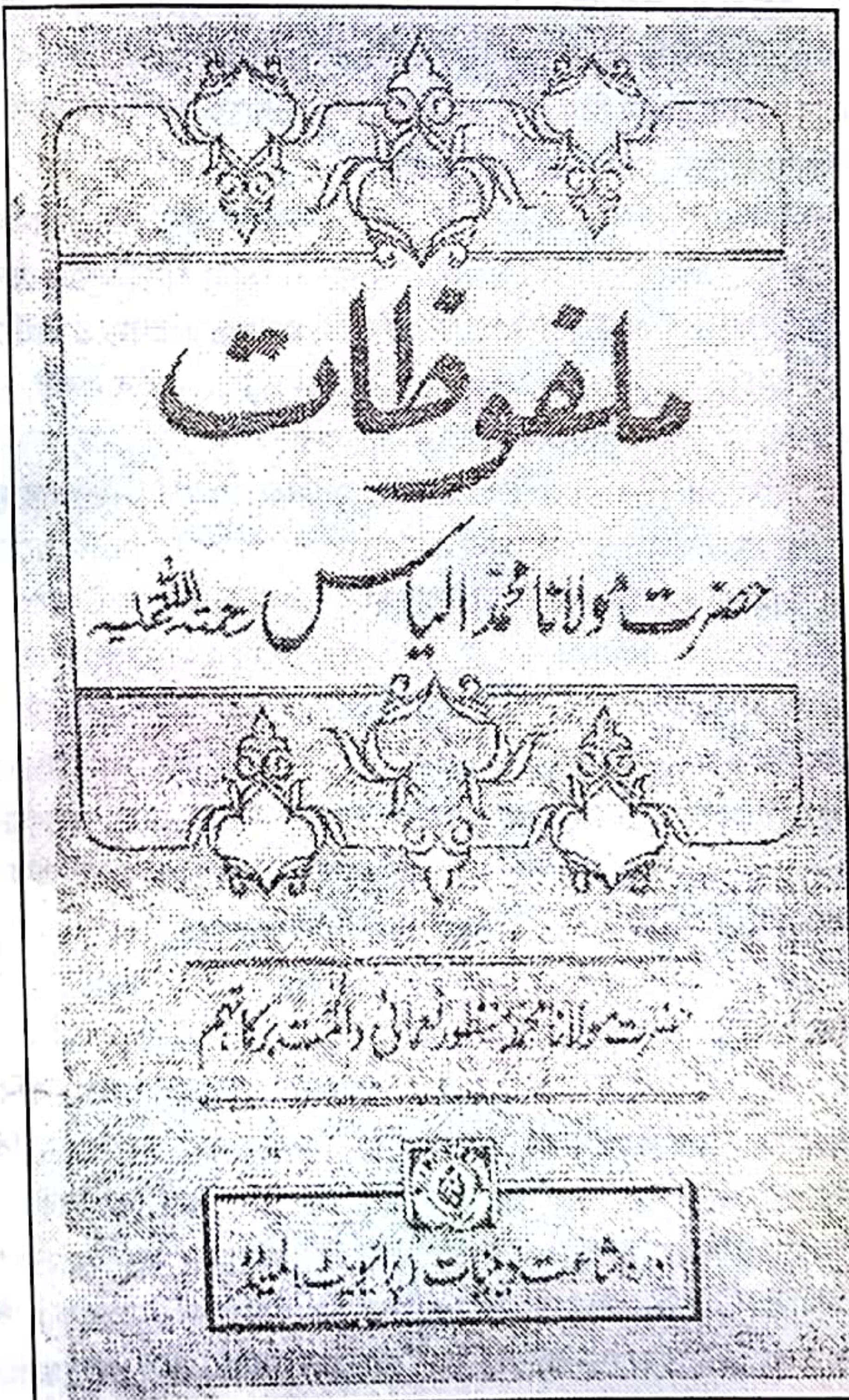
#### সহায়ক গ্রন্থ :

- ১। মৌঃ হৈয়েদ আবুল হাচান আ'লী নাদৰীৰ 'মাকাতীবে ইলিয়াছ', 'মৌঃ ইলিয়াছ  
আউব উনকী দ্বীনী দাও'ৰাত'।
- ২। মৌঃ মুহাম্মদ মঙ্গুৰ নোঅ'মানীৰ 'মন্ফুজাতে মৌঃ ইলিয়াছ'।
- ৩। হ্যবত আ'ল্লামা আশৰ্দুল কাদৰী (বহং) চাহেৰ 'ত্বলীগী জামাআত', 'জালজালা'।
- ৪। হ্যবত আ'ল্লামা মুফতী আলহুজ ঝাহীদ আ'লী নূবী বিজৰী জামালী কাদৰী চাহেৰ  
'ত্বলীগ জামাআত' কা আছলী মক্কুদ ওৱাহাৰী মযহৰ কী ইঘাআত'।
- ৫। 'উচুলে দাও'ৰাতে ত্বলীগ', 'আল ইফাদাতুল ইয়াওমিয়াহ', 'তাজ্জিবাতুব বচিদি',  
'ছৰানিহে কাছিনী', 'আব্রাহে চালাচা', 'আশ্রাফুচ চাৰানিহ'।
- ৬। 'Advice For The Muslim' by- H.H Isik, Isik Kitabevi (Turkey).

বিঃদ্রঃ এই কিতাপখনিত উল্লেখ কৰা 'মুসান্মদ', 'ফবিশ্বতা', 'কুব্তান', 'দুআ',  
'হ্যবত' আদি শব্দবোৰ প্ৰকৃত আৰবী উচ্চাৰণ ভঙ্গীত লিখিবলৈ প্ৰয়াস কৰা হৈছে।  
(স্বাঃ)ৰ ঠাইত স্বাল্লাল্লাহু আ'লাইহি রা ছাল্লাম, (বাঃ)ৰ ঠাইত বাদ্দিয়াল্লাহু তাআ'লা  
আ'নহ, (বহং)ৰ ঠাইত বাস্মাতুল্লাহি আ'লাইহ পঢ়িবৰ বাবে অনুবোধ থাকিল।

— লেখক।

মৌঃ মঙ্গুৰ নোঅ'মানীৰ 'মন্ফুজাত মৌলানা ইলিয়াছ'  
কিতাপৰ বেটুপাতৰ নকল



## ইছলাম ধর্মত ত্বলীগ আৰু কিছু অনুভৱ

প্ৰথমতে ‘ত্বলীগ জামাআ’ত’ৰ সংজ্ঞা সম্পর্কে জানো আহক। আজিকালি চহৰ আৰু গাঁৱৰ প্ৰায় কিছু মছজিদত নামাজৰ অস্তত ইমামৰ ছালাম ফিৰোৱাৰ পিছতে এজনে থিয় হৈকয়—‘আপোনালোকে নামাজৰ পিছত অলপ বহিব, আমি আল্লাহ আৰু বছুল স্বাল্লাল্লাহু আলাইহি রা ছালামৰ কথা ক'ম।’ নামাজৰ পিছত তেওঁলোকৰ ভিতৰবে এজনে ‘ত্বলীগী নিছাব’ নামৰ কিতাপ এখন পাঠ কৰে আৰু তাৰ পাছত কেইজনমান লগলাগি গাঁৱে-ভূঁধেও ত্বলীগ কৰি ঘূৰি ফুৰে। এই দলটিৰেই নাম ‘ত্বলীগ জামাআ’ত’। প্ৰথমতে এওঁলোকে দাঙি ধৰা কাৰ্যসূচী এনেধৰণৰ- মুছলমানক কলিমা পঢ়ায়, জিক্ৰ কৰায়, নামাজ পঢ়িবলৈ কয় আৰু ত্বলীগ কৰিবৰ বাবে বাধ্য কৰায়।

যিকোনো দলৰ উদ্দেশ্য আৰু লক্ষ্য জানিবলৈ হ'লৈ সেই দলৰ মূৰৰুী তথা হোতা সকলৰ মূল আদৰ্শ আৰু কাৰ্যপদ্ধাৰ বিষয়ে জনাৰ একান্ত প্ৰয়োজন। ত্বলীগ জামাআ’ত’ৰ জন্মদাতা মৌঃ ইলিয়াছ দেহলৰী। তেওঁৰ উপৰিও মৌঃ ইউচুফ, মৌঃ জাকাবিয়া কান্দলৰী, মৌঃ মণ্ডুৰ নোঅ'মানী আদি ত্বলীগ জামাআ’ত’ৰ শীৰ্ষস্থানীয় গুৰু। মুখিৱালৰ ভিতৰত মৌঃ ইছমাদল দেহলৰী, মৌঃ আশ্রফ আলী থানৰী, মৌঃ বচদি আহমদ গংগুহী, মৌঃ কাছিম নানথৰী (দেওবন্দ মাদ্রাজৰ প্ৰতিষ্ঠাপক), মৌঃ খলিল আহমদ এস্বুটৱী। উল্লেখ্য যে এই আলীম সকলৰ পৰা নতুন নতুন আকান্দদ (মূলগত বিশ্বাস) বাহিৰ হোৱাৰ পিছত দেশ বিদেশৰ পৰা তেওঁলোকৰ ওপৰত কুফৰী ফতোৱা (verdict) আহে।

দেশ বিদেশৰ পৰা ফতোৱা অহাৰ ফলত তেওঁলোকৰ অস্তিত্ব লোপ পাৰলৈ বৰে। সেই সময়ত মৌঃ ইলিয়াছে অন্য পথা অৱলম্বণ কৰে। তেওঁ চিন্তা কৰিলে যে তেওঁলোকৰ গুৰু সকলক বচাবলৈ আৰু ওৱাহৰী মতবাদ প্ৰচাৰ কৰিবলৈ হ'লৈ কলিমা নামাজৰ নাম লৈ মুছলমান সকলক দলবদ্ধ কৰাব বাহিৰে অন্য বিকল্প নাই। সেয়ে তেওঁ কলিমা আৰু নামাজৰ নামত দল গঠন কৰাত লাগিল।

মৌঃ ইলিয়াছ চাহেবৰ উদ্দেশ্য সঁচাকৈয়ে ইছলামৰ ত্বলীগ কৰাটো আছিল নেকি? এই সম্পর্কে তেখেতৰ উদ্বৃত্তিৰ পৰাই চাঁও আহক। ‘দ্বীনী দাঅ’বাত’ৰ পৃঃ ২৩৪ত আছে— মৌঃ ইলিয়াছ চাহেবে তেওঁৰ আন্তৰিক বন্ধু জহিৰল

হাছনক ক'লে—“মানুহে ভাবে ত্বলীগ নামাজৰ কাৰণে কিন্তু মই কছম কাৰী কওঁ যে এই ত্বলীগ নামাজৰ কাৰণে নহয়, বৰং ইয়াৰ দ্বাৰা এটি দল গঠন কৰাহে মূল উদ্দেশ্য।” (কছফুচ ছুভ্রাত আৰু মিজাইলে ইত্তিখাৰ দ্রঃ) ইয়াৰ পৰা বুজা গ'ল যে ত্বলীগৰ উদ্দেশ্য নামাজৰ অভিযান নহয় বৰং এটা নতুন দল সৃষ্টি কৰাহে। যিটো ইছলামৰ পৰিপন্থী।

মৌঃ ইলিয়াছে ‘মল্ফুজাতে ইলিয়াছ’ প্ৰস্তুত পৃঃ ৫৭ত লিখিছে— “হ্যবত মৌঃ থানৰীএ বহুত ডাঙুৰ কাম কৰিছে, এই কাৰণে মোৰ হেঁপাহ, শিক্ষা তেওঁৰ হওঁক আৰু ত্বলীগ কৰা নিয়ম মোৰ হওঁক। এই ধৰণে তেওঁৰ শিক্ষা প্ৰচাৰ হৈ যাব।” ইয়াত তেওঁ আল্লাহ আৰু বছুল (স্বাঃ)ৰ শিক্ষা বুলি নকৈ থানৰী চাহেবৰ শিক্ষাৰ কথা কৈছে। যিটো সম্পূৰ্ণ ইছলামবিৰোধী। ‘মল্ফুজাতে মাওলানা ইলিয়াছ’ৰ পৃঃ- ৫১ত মৌঃ ইলিয়াছ চাহেবে কৈছে— “এই ত্বলীগৰ নিয়ম মই সপোনত পালোঁ।” ইয়াৰ পৰা বুজা গ'ল যে প্ৰচলিত ত্বলীগৰ নিয়ম কুৰ্বান হাদীচৰ নহয়, সপোনবহে। ‘নূৰুল আন্বৰাব’ত আছে— ‘সপোনৰ কথা দলিল নহয়।’

‘মাকাতীবে ইলিয়াছ’ৰ পৃঃ ১০৭ত লিখিছে— “আল্লাহ তাআলাই যদি কাৰোবাৰ পৰা কোনো কাম ল'ব নিবিচাৰে তেনেহ'লৈ সেই কামটো নৰীসকলে যিমান চেষ্টা কৰিলেও অলপো লবাৰ নোৱাৰে আৰু যদি আল্লাহে কৰাব বিচাৰে তেনেহ'লৈ তোমাৰ নিচিনা বৃদ্ধৰ পৰা সেই কামটো কৰাই, যি কাম নৰী (আঃ) সকলে কৰিব পৰা নাই।” (নাউজুবিল্লাহ)

পৰিত্ৰ কুৰ্বানত স্পষ্টভাৱে ঘোষণা কৰা হৈছে— “নিশ্চয় আল্লাহৰ বছুল (স্বাঃ)তোমালোকৰ কাৰণে শ্ৰেষ্ঠ আদৰ্শ।” (ছুৰা আহ্যাৰ, ৰঃ ৩, পাঃ- ২১) ইছলামৰ সকলো নীতি-নিয়ম সম্পূৰ্ণ ৰূপে প্ৰচাৰ হৈছে এতিয়া মাত্ৰ আঁমলৰহে (কাৰ্যত পৰিণত কৰা) প্ৰয়োজন। ইয়াত নতুন সংযোজন কৰা মানে নতুন ধৰ্মৰ সৃষ্টি কৰা। ত্বলীগৰ মাধ্যমত মছজিদৰ ভিতৰত শোৱা, খোৱা, কাপোৰ মেলি দিয়া, দুনীয়াৰ ভাল বেয়া কথা পতা আদি নতুন সংযোজন কৰি নতুন ধৰ্ম সৃষ্টি কৰা নহ'লনে? কাৰণ মছজিদটো হৈছে সমগ্ৰ মুছলমানৰ কাৰণে ইবাদত গৃহ। যিটো ঘৰৰ তুলনা আল্লাহ পাকৰ লগত আছে। আল্লাহৰ পৰিত্ৰ ঘৰক দুনীয়াৰ ঘৰৰ দৰে র্যাবহাব কৰাটো উচিত হ'ব নে?

আমাৰ এই অঞ্চলৰ কেইজনমান ল'বা ত্বলীগত গৈছিল দুদিনমান নামাজ পঢ়িলে, দীঘল কুৰতাৰ পিন্ধিলে। কিন্তু এতিয়া দেখা গৈছে যে তেওঁলোকে নামাজ নপঢ়ে। তেওঁলোকক সুধিলে কয় আমি দেশ চাৰলৈহে গৈছিলো। ত্বলীগ জামাআ'তে সাধাৰণ শ্ৰেণীৰ বিঙ্গারালা, ঠেলারালা তথা অশিক্ষিত ব্যক্তিক বুজাই বুজাই জামাআ'তত নি আছে। যাৰ ফলত তেওঁলোকৰ ঘৰৰ পৰিয়াল লঘোণ পৰে আৰু গোহালিব গৰু পৰ্যন্ত বিক্ৰী হয়। তেওঁলোকে ক'ত পাইছে ত্বলীগত ঘোৱাৰ কাৰণে পৰিয়ালক লঘোণ দিয়া, গোহালিব গৰু বিক্ৰী কৰা, মা-ভনী, জীয়বী আদিক অকলশৰীয়া কৰি ত্বলীগ কৰা ছুন্মত বুলি? অলপতে (২০১২ চন) পাথবিঘাট (দৰং)ৰ মেতানাপাৰা গাঁৱত অনুষ্ঠিত হোৱা 'ছীফাতুন্মবী (স্বাঃ) জলছাহ মুবাৰক'ত নগাওঁৰ পৰা অহা ত্বলীগ জামাআ'তৰ শীৰ্ষস্থানীয় আলীম মৌঁ হবিবুৰ বহমান বুলবুলিয়ে তেখেতৰ ভাষণত হজুৰ পাক(স্বাঃ) সম্পর্কত অশোভনীয় মন্তব্য কৰাত উপস্থিত জনসাধাৰণে তীব্ৰ ক্ষেত্ৰ প্ৰকাশ কৰে আৰু শেষত তেওঁ নিজৰ ভুল স্বীকাৰ কৰি তোবাহ খাই তাৰ পৰা পলায়ন কৰে।

ত্বলীগ জামাআ'তৰ দ্বাৰা কলিমা, নামাজৰ কথাকৈ হাজাৰ হাজাৰ চুন্নী  
মুছলমানৰ দৈমান আকীদাহ নষ্ট কৰা হৈছে। বহু ডাষ্টৰ, মাষ্টৰ, স্কুল কলেজৰ ছাত্ৰ,  
সৰ্বসাধৰণ যি সকলৰ দীন সম্পর্কে প্ৰাথমিক (primary) জ্ঞান নাই তেওঁলোক  
এই জামাআ'তৰ চক্ৰান্তত পৰি গোমৰাহী (পথভৃষ্ট)ৰ গভীৰতাত সোমাই গৈছে।  
এওঁলোকৰ ধাৰণা এনেকুৱা হৈছে যে- ইছলাম মানে কেৱল নামাজ পঢ়া (অৱশ্যে  
আমি নামাজক অস্থীকাৰ কৰা নাই)। তেওঁলোকে জনা উচিত কুৰ্বান পাকত  
অকল নামাজ, ৰোজা, হজু, যাকাত আদিৰে কথা নাই, ইয়াত দুনীয়া তথা  
আধিবাতৰ সমগ্ৰ বিষয় তন্ম তন্ম কৈ আলোচনা কৰা হৈছে আৰু বিশ্ব জগতৰ  
সমগ্ৰ বিষয়ৰ ওপৰত গৱেষণা কৰিবলৈ প্ৰেৰণা দিয়া হৈছে।

গভীরভাবে চিন্তা করি চাওঁক তবলীগ জামাআ'তৰ মাধ্যমত ইছলামৰ  
কোনো উপকাৰ আমি লক্ষ্য কৰা নাই। তেওঁলোকে আমাক এনেকুৱা এখন গাঁও  
দেখুৱাৰ নোৱাৰিব যে সেই গাঁৱৰ সমস্ত মানুহ তবলীগৰ মাধ্যমত নামাজী হৈ  
গৈছে, সূদখোৰ, ঘোচখোৰ, মদখোৰ, চুগলীখোৰ, জেনাখোৰ নাই। গাঁৱত গান-  
বাজানা হোৱা নাই। মহিলাসকল পৰ্দতি থাকে। এক কথাত ইছলামবিবোধী কোনো  
কৰ্ম হোৱা নাই। বৰং তবলীগ অহাৰ পিছত বাপেক- পুতেক, ভায়েক-ককায়েকৰ

মাজত কাজিয়া। সমাজত নানা বিশৃঙ্খল হোৱা সঘনে পৰিলক্ষিত হৈছে। যিবিলাক  
কৰ্ম জনসাধাৰণে স্বারাব (পূণ্য)ৰ কাম বুলি কৰিছিল সেইবোৰ ক্ৰমাংশ বন্ধ হ'লৈ  
ধৰে। যেনেং মীলাদুন্নবী (স্বাঃ), দুআ'-দৰ্কাদ, কবৰ জিয়াৰত, ফাতিসাহ আদি নেক  
কৰ্ম সমূহক বিদ্বাত তথা ইচ্ছামবিবোধী বুলি মানুহক কৰিব নালাগে বুলি বুজায়।  
এয়া সমগ্ৰ ইচ্ছাম সমাজৰ বাবে এক বিস্তৰ ক্ষতিকাৰক আৰু দুভাগ্যজনক (Un-  
fortunate)। এইটোৱেই হ'লৈ লাহে লাহে ইচ্ছামৰ মূল ভেঁটিয়েই থৰক বৰক  
হোৱাৰ সম্ভাৱনা অধিক।

যোৱা ৩০ মার্চ, ৬ আৰু ২০ এপ্ৰিল, ২০১২-ৰ 'নিয়মীয়া বার্তা' কাকতৰ  
‘সমষ্টি’ শিতানত প্ৰকাশিত।

মৌঃ হৈয়েদ আবুল হাছান আলী নাদৰীৰ ‘মাকাতী বে মোলানা ইলিয়াছ’  
কিতাপৰ বেটুপাতৰ নকল



মোঃ হৈয়াদ আবুল হাছান আ'লী নাদৰীর 'মৌলানা ইলিয়াছ আউব উন্কী  
দ্বীনী দাঅ'বাত' কিতাপৰ বেটুপাতৰ নকল



## 'আ'লা (علاء) হ্যবত' (বহং)ৰ অপপ্রচাৰ সন্দৰ্ভত...

আহলে চুন্ত ওবাল জামাআ'তৰ অনুগামী সন্মানিত বাইজ, আপোনালোকে নিশ্চয় জানে যে আজি ১০০ বছৰ ধৰি দেওবন্দী উ'লামাসকলে তেওঁলোকৰ বদ আকীদাহৰ বাবে কুফ্বীৰ দৰে চৰম ফতোৱাৰ দ্বাৰা কলংকিত হৈ আহিছে। বৰ্তমানলৈ দুঃী অনুগামী মুছলমানসকলে তেওঁলোকল পিছত নামাজ পঢ়াৰ পৰা বিবত আছে। সিঁহতে নিজৰ কুফ্বী কলংক ঢাকিবলৈ যেতিয়াই কোনো ঘড়্যন্ত বচনা কৰিছে তেতিয়াই আহলে চুন্ত বাল জামাআ'তৰ সচেতন উ'লামাসকলে এই ঘড়্যন্ত ব্যৰ্থ কৰি আহিছে।

যোৱা ডিচেম্বৰ, ২০১২ তাৰিখত এ, নাদৰীৰ দ্বাৰা লিখিত এখন কিতাপ পালোঁ। কিতাপখনৰ নাম হ'ল—জীৱনজ্যোতি-১৬ নং 'বেদাতৰ ব্যাধি সংহতিৰ সমাধি'। কিতাপখনৰ বজ্রব্যৰ্ত কোনো সাৰ কথা নাই। পঞ্চাশ বছৰ পুৰণি দলিলবিহীন কথাৰ পুনৰাবৃত্তি মাথোন। পিছে ই যে আমাৰ দুঃী ভাইসকলৰ অনুবত আঘাত হানিছে ইয়াত সন্দেহ নাই। প্রতিদিনে আমালৈ ফোন আহিছে যে আমি এই অপপ্রচাৰৰ উন্দৰ দিব লাগে। সেয়েহে শত কৰ্ম পিছ কৰি কলম ধৰিবলৈ বাধ্য হৈছো যদিও আমি এই ক্ষুদ্ৰ নিবন্ধত ইয়াৰ উন্দৰ দিয়া সন্তুষ্ট নহয়। এই সম্পর্কত অচিবেই প্ৰকাশ পাৰ আমাৰ প্ৰথ ইমাম আহমদ বেজা বেবেলৰী (বহং) আৰু মোঃ আশ্রফ আ'লী থানৰী'।

'জীৱনজ্যোতি'ত আ'লা হ্যবত (বহং) সম্পর্কত এ, নাদৰীয়ে কৈছে—

১। 'ইমাম আহমদ বেজাৰ্খা (বহং) বৃচ্ছি সামাজিক্যবাদৰ দালাল। কাৰণ তেওঁ ভাৰতবৰ্ধক দাকল ইছলাম বুলি কয়...।'

২। 'আহমদ বেজাৰ্খা (বহং) চাহেবে কয়— আমাৰ মৃত্যুৰ পিছত উল্লেখিত খোৱা বস্ত্ৰোৰ দিবা...।' (জীৱনজ্যোতি-১৬, পৃঃ ১২)

৩। 'বেজৰী সকলে ইমাম আহমদ বেজাৰ্খা (বহং)ক 'আ'লা হ্যবত' কয় অৰ্থাৎ হজুৰ পাক (স্বাঃ)ত কৈও ওপৰত।' (জীৱনজ্যোতি-১৬, পৃঃ ১২)

৪। 'আহমদ বেজাৰ্খাৰ দৃষ্টিত সকলো মুছলমান কাফিৰ...।'

৫। 'বেবেলীয়ান সকল মুশ্বিৰি...।'

৬। 'আ'লা হ্যবতৰ জীৱন জুবি বছুল (স্বাঃ)ৰ দৰ্শনৰ সৌভাগ্য নহ'ল...।'

আপুনি এইবাৰ ওপৰৰ অভিযোগ সমূহৰ উন্দৰসমূহ ধাৰাবাহিকভাৱে চাওক —

তর্লীগ জামাজাত

১। উত্তব : এয়া অপবাদ মাত্র। আজি পর্যন্ত কোনো দুচমনব কলমেও প্রমাণ কবিব পৰা নাই। ‘দাকল হবত’ বা কাফিৰৰ দেশত মুছলমান সকল থকা হাবাম। ইমাম আহমদ বেজা (বহঃ) ই ভাবতবৰ্ষক দাকল ইছলাম হোৱাৰ পক্ষে যুক্তি দশাহি প্রমাণ কৰিছে আৰু মুছলমান সকলক ভাৰতত থাকিবলৈ অধিকাৰ প্ৰদান কৰিছে। মৌঃ আশ্রফ আলী থানৰীয়ে কৈছে—“দেশ আমাৰ হাতলৈ আহিলে আমি ইংৰাজ সকলক সুখত বাখিম। কাৰণ তেওঁলোকে আমাক সুখত বাখিছে।” (আল ইফাদাতুল ইয়াওমিয়াহু, খণ্ড- ৪ পৃষ্ঠা, ৬৯৭) বৃটিছ চৰকাৰে থানৰী চাহেক মাহে ছশ টকাকৈ দিছিল। (মুকালামাতুচ চাদৰাইন, ৯ পৃষ্ঠা) মৌঃ বচিদ আহমদ গঙ্গুহীয়ে কৈছে, “আমি প্ৰকৃততে বৃটিছ চৰকাৰৰ অনুগত, তেওঁলোক আমাৰ মালিক।” (তাজ্কিবাতুৰ বচিদ, খণ্ড- ১, পৃষ্ঠা- ৮০) এতিয়া কওঁক, বৃটিছ চৰকাৰৰ দালাল কোন আৰু কোনসকল লোক? এইখনিতে দীনদৰদী বাইজৰ জ্ঞাতাৰ্থে জনাব বিচাবিছে আলা হযবত শ্বাহ আহমদ বেজাখাঁ কাদৰী (বহঃ) এজন কঠোৰ বৃটিছ বিৰোধী ব্যক্তি আছিল যি তেওঁৰ কলমৰ পৰা স্পষ্টভাৱে প্রমাণিত হৈছে। ইয়াৰ কেইটামান উদাহৰণ হ'ল — (ক) ইমাম আহমদ বেজা বেৰেলৰী (বহঃ) এ ‘তাদৰীবে ফালাহ ব নাজাত ব ইছ্লাহ’ নামৰ গ্ৰহত ইংৰাজসকলৰ আদালতত নাযাবৰ বাবে মুছলমান সকলক পৰামৰ্শ দি কৈছে — “সমস্ত বিষয় আপোচত মীমাংসা কৰি লোৱা উচিত। আদালতত উপস্থিত হ'লে অকাৰণে হাজাৰ হাজাৰ টকা খবছ হৈ আৰ্থিক দিশ দুৰ্বল হৈ পৰিব।” তেওঁ আৰু কৈছে—“যি সম্প্ৰদায়ৰ ওচৰত বিচাৰৰ বাবে কুব্তান-হাদীচ আছে সেই সম্প্ৰদায় কোনো দিন আলাহ আৰু বছুল (স্বাঃ)ৰ দুচমনব দৰবাৰত উপস্থিত হোৱা উচিত নহয়।” আলা হযবত (বহঃ) কেনেধৰণৰ বৃটিছ বিৰোধী আছিল সেই সম্পর্কে তেওঁৰ জীৱনীকাৰে ‘হায়াতে আলা হযবত’ গ্ৰহত লিখিছে যে তেওঁ (আলা হযবত) খামৰ ওপৰত টিকট উল্টা কৰি লগাইছিল। তেওঁৰ উদ্দেশ্য আছিল বাণী ভিস্টোবিয়া, সপ্তম এড় ওৱাৰ্ড আৰু পঞ্চম জৰ্জৰ মূৰ নত কৰি দিয়া। কেৱল এয়াই নহয় বৰং পত্ৰ লিখিবৰ সময়ত পোষ্টকাৰ্ডত ওলোটাকৈ ঠিকনা লিখিছিল ইয়াৰ উদ্দেশ্য হ'ল বাণী আৰু বজাৰ মূৰ নত কৰি দিয়া। ইমাম আহমদ বেজা (বহঃ) এ খামৰ ওপৰত অযথা বেছি টিকট লগাব নিয়ে কৰিছে। ইয়াৰ উদ্দেশ্য আছিল ইংৰাজ চৰকাৰক আৰ্থিকভাৱে সহায় নকৰা। (খ) ইমাম আহমদ বেজা বেৰেলৰী (বহঃ) এ ইংৰাজ সকলৰ পোছাকক সম্পূৰ্ণ ঘণা কৰিছিল। তেওঁ কৈছে — ‘ইংৰাজ সকলৰ পোছাক পৰিধান কৰা

তৰ্লীগ জামাজাত

হাবাম, কঠিন হাবাম, এই পোছাক পৰিধান কৰি নামাজ পঢ়া মককহ তাহবীমি পুনৰাই নামাজ পঢ়া ওৱাজিব।” (ফতৰা বিজৰীয়া, খণ্ড- ৩, পৃঃ ৪৪২) উপৰোক্ত তথ্যৰ পৰা প্ৰমাণিত হয় যে আলা হযবত (বহঃ) দেওবন্দীসকলে কোৱাৰ দৰে বৃটিছ সাভাজ্যবাদৰ দালাল নাছিল। দেওবন্দী হোতাসকলহে ইংৰাজৰ নিমকখোৰ দালাল আছিল। এই সম্পৰ্কত আৰু দলিল আছে।

২। উত্তব : মিছা কথা কোৱাই দেওবন্দীসকলৰ চৰিত্ৰ। ইমাম আহমদ বেজাখাঁ কাদৰী (বহঃ) ই কয় — “এই বস্ত্ৰবিলাক ফাতিহা কৰি গবীৰ মিছকিনক ভগাই দিব।” কিন্তু থানৰী চাহেবে মৃত্যুৰ সময়ত বাস্তিয়ত কৰিছিল— “মোৰ মৰণৰ পিছত যদি আমাৰ মুৰীদসকলে এক টকাকৈ দিয়ে, তেতিয়া হ'লে আশা কৰিব পাৰি মোৰ স্ত্ৰীৰ কষ্ট নহয়।” (তাবিহাতে বাস্তিয়ত, ২০ পৃষ্ঠা)

৩। উত্তব : পিছে দেওবন্দীসকলে থানৰীৰ নামত কলিমা আৰু দক্ষদ পঢ়ি আছে ‘আল্লাহম্মা স্বাল্লি আলা ছাইয়িদিনা ওৱা নাবীয়িনা ওৱা মাওলানা আশ্রফ আলী...’ (আল ইমদাদ, ৩৫ পৃষ্ঠা) দেওবন্দী উলামাসকলে মৌঃ হছেইন আহমদ মাদানীক খোদা বুলি কৈছে। (শাইখুল ইছলাম নন্দব, পৃঃ ৫৯) কাছিম নানথৰী এজন ফৰিশ্বতা আছিল। (আব্ৰাহে চালাচা, পৃঃ ১৮৩) তেওঁ যেন আলাহৰ কোলাত বহি আছে। তেওঁ এজন প্ৰকৃত নবীৰ কৰিবত আছে। (মুবাচ্চাৰাতে দাকল উলুম, পৃষ্ঠা ৬৩/৭০) ‘বাস্মাতাল্লিল আলামিন হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ কাৰণে খাচ নহয়। বৰং আউলিয়া, আম্বিয়া আৰু উলামাএ বাকৰানীসকলো ‘বাস্মাতাল্লিল আলামিন’ হ'ব পাৰে।’ (ফতৰায়ে বচিদীয়া, পৃঃ ৯৬) থানৰীৰ জীৱনীকাৰে থানৰীক ‘বাস্মাতাল্লিল আলামিন’ বুলি ঘোষণা কৰিছে। (আশ্রাফুচ চাৰানিহ, খণ্ড- ৩, পৃঃ ১৫৩) তাজ্কিবাতুৰ বচিদ, ২য় খণ্ডৰ চাৰি ঠাইত হাজী ইমদাদুল্লাহ চাহেক ১১ বাৰ ‘আলা হযবত’ সম্বোধন কৰিছে। ২৩৭ পৃঃত চাৰি বাৰ, ২৩৮ পৃঃত চাৰি বাৰ, ২৩৯ পৃঃত এবাৰ আৰু ২৪১ পৃঃত দুবাৰ। গংগুহী চাহেবে ‘তাজ্কিবাতুৰ বচিদ’ৰ ১ম খণ্ড, পৃঃ ১২৮ত পীৰ মুশ্বিদ হাজী ইমদাদুল্লাহক দুঠাইত ‘আলা হযবত’ লিখিছে। সেই কিতাপৰে ১৩০, ১৩২, ১৩৬ত আশ্রফ আলী থানৰীয়ে হাজী ইমদাদুল্লাহক তিনি ঠাইত ‘আলা হযবত’ সম্বোধন কৰিছে। ‘তুহফাতুল কাদিয়ান’ৰ ৯ পৃঃত কাৰী তৈয়াৰক ‘আলা হযবত’ বুলি কৈছে। ‘তাজ্কিবাতুৰ বচিদ’ৰ ১ম ভাগ, পৃঃ ২৮ত বচিদ আহমদ আৰু কাছিম নানথৰীৰ নামত বাদিয়াল্লাহ আনহ লিখিছে। এইবাৰ কওঁক, খোদা আৰু নবীৰ আসনত

বাজা ফাউণ্ডেশ্বন

ত্বরণীগ জমাতে

কোনে কাক বল্হাইছে। বিদ্যা'টী আৰু মুশ্বিক কোনসকল ??

৪। উত্তবঃ এয়া এক শ্বয়তানী কথা। ইমাম আহমদ বেজাখি' (বহঃ) এ মুচ্ছলমান সকলক কাফিৰ বুলিব কিয় ? দেওবন্দীসকলৰ অৱস্থা চাওঁক মৌঁ হছেইন আহমদ মাদানীয়ে কয়—“আমি আন্তৰিকতাৰে সৈতে কওঁ জামাআ'তে ইছলামীসকল জাহানামী দল।” (শ্বাইযুল ইছলাম নহৰ, পৃঃ ১৫৯) মাদানী চাহেবে কায়েদে আ'জম মুহাম্মদ আ'লী জিন্নাক কাফিৰে আ'জম বুলি কৈছে। (খুত্বাতে চাদাৰাত, পৃঃ ৪৮) থান্রী চাহেবে ছব হৈয়দ আহমদ খানক নাস্তিক বুলি কৈছে। (আল ইফাদাতুল ইয়া ওমিয়াহ, ৬ খণ্ড, পৃষ্ঠা ৯৮) মৌঁ আনোৱাৰ শ্বাহ কাশীৰীয়ে ছব হৈয়দ আহমদ, শ্বিলী নোঅ'মানিক কাফিৰ আৰু মৌঁ আবুল কালাম আজাদক গোমৰাহ বুলি কৈছে। (আল বাযান মুকাদ্দামায় মুশ্বিলাতুল কুব্রান, পৃষ্ঠা ৩২/৩৪) উ'লামাএ দেওবন্দে কাদিয়ানী সম্প্রদায়ক কাফিৰ বুলি কৈছে। (আশ্বাদুল আযাব, পৃষ্ঠা ১৩) এইবাৰ কওঁক। দেওবন্দী উ'লামাসকলে যি বিলাক কাৰণত কাফিৰ বুলি কৈছে সেই একেই কাৰণতে দেওবন্দীসকলক কাফিৰ বুলিলে গোটেই দুনীয়াকে বোলা হয় নেকি ?

৫। উত্তবঃ মুশ্বিক সকলৰ পিছত কি নামাজ পঢ়া জায়েজ ? থান্রী চাহেবেক প্ৰশ্ন কৰা হৈছিল—“বেৰেলৰী সকলৰ পিছত নামাজ পঢ়া জায়েজ হ'ব ?” তেখেতে ক'লৈ—“হয়, আমি তেওঁলোকক কাফিৰ বুলি নকওঁ যদিও তেওঁলোকে আমাক কাফিৰ বোলে।” (মাজালিযুল হিক্মত, পৃষ্ঠা-২১৫) এতিয়া কওঁক যি সকলে বেৰেলৰী জামাআ'তক মুশ্বিক বুলি প্ৰচাৰ কৰে তেওঁলোক মুচ্ছলমান নে কাফিৰ ? যদিও থান্রী চাহেবে কয়—“মই ফিৰআউন আৰু হামানতকৈয়ো নিকৃষ্ট।” (আল খীস আশ্রাফুচ চাৱানিহ, পৃষ্ঠা ৪৩) কিন্তু দেওবন্দীসকলে তেখেত (থান্রী চাহেবে) সম্পর্কে কয়, “আল্লাহৰ কচম, থান্রী চাহেবেৰ ভবি ধূই সেই পানী পান কৰিলে আখিবাতৰ নাজাতৰ কাৰণ হ'ব।” (তাজ্কিবাতুৰ বচিদ, খণ্ড-১, পৃষ্ঠা- ১১৩) এতিয়া কওঁক, থান্রী চাহেবেৰ কথা মানিব নে, দেওবন্দী চাপৰাচী সকলৰ কথা মানিব ? সকলোতকৈ বেছিদুঃখৰ বিষয় এই যে ইমাম আহমদ বেজা বেৰেলৰী বহ্মাতুল্লাহি আ'লাহিৰ নামত শ্বয়তানৰ শিয় সকলে যিবোৰ অপবাদ প্ৰচাৰ কৰিছে সেয়া সম্পূৰ্ণ মিছ। ইমাম আহমদ বেজা তেওঁলোকৰ থান্রী, গদুহী, আৰু নানথৰীৰ দৰে ‘নোংৰা’ মানুহ নাছিল। মৌঁ আবুল কালাম আজাদে এই শ্বয়তানী কথা শুনি লগে লগে কৈছিল—“এয়া অসভৱ, মৌলানা আহমদ বেজাখি' (বহঃ) এজন আশ্বিকে বছুল আছিল। তেখেতৰ সম্পর্কে আমি কল্পনাও কৰিব নোৱাৰো যে তেখেতৰ দ্বাৰা নবুঅ'তৰ অসম্মান হ'ব।” এই বিষয়ে আমাৰ ‘ইমাম আহমদ বেজা

ত্বরণীগ জমাতে

বেৰেলৰী (বহঃ) আৰু মৌঁ আশ্রফ আ'লী থান্রী' গ্ৰহত বিস্তাৰিত বিৱৰণ পাব। এতিয়া চাওঁক মৌঁ বচিদ আহমদ গংগুহীয়ে কি কয়, “শুনি থওঁক, হক এয়াই যি বচিদ আহমদৰ মুখেৰে বাহিৰ হৈ থাকে আৰু মই কচম খাই কৈছে, মই আন একো নহয় কিন্তু বৰ্তমান যুগত হেদায়াত আৰু নাজাত মোৰ অনুসৰণ (ইত্তেবা)ৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিছে।” (তাজ্কিবাতুৰ বচিদ, খণ্ড- ২, পৃঃ ১৭) চাওঁক, কুব্রান আৰু হাদীচ পৰিয়ে ব'ল, গংগুহী চাহেবক ইত্তেবা নকৰিলে হেদায়াত আৰু নাজাত পোৱা নাযাব, ইয়াৰ নামে ‘দেওবন্দী ধৰ্ম’। (তোবা-তোবা)

৬। উত্তবঃ আমি নাদৰী তথা সমূহ দেওবন্দীপঞ্চীক অৱগত কৰিব বিচাৰিষ্যে—ডঃ মচউদ আহমদ (M.A. P.H.D) ফটেহপুৰীৰ গ্ৰহ ‘ফাজীলে বেৰেলৰী’ত আছে—হ্যবত ইমাম আহমদ বেজাখি' (বহঃ) পোনপথমবাৰৰ বাবে ইং ১৮৭৮ চনত তেওঁৰ পিতৃ মৌলানা নকি আ'লী খাঁ চাহেবেৰ সৈতে হজু কৰে আকো ইং ১৯০৫ চনত দ্বিতীয়বাৰ হজু সম্পন্ন কৰে। ইয়াৰ উপৰিও ‘চাৱানিহে আ'লা হ্যবত’, ‘তাজান্নিয়তে ইমাম আহমদ বেজাখি' গ্ৰহতো আ'লা হ্যবত (বহঃ)ৰ হজু সম্পন্ন কৰাৰ স্পষ্ট তথ্য আছে। নাদৰীয়ে জনা উচিত ইমাম আহমদ বেজাখি' (বহঃ) এজন খোদা প্ৰদত্ত প্ৰতিভা সম্পন্ন ব্যক্তি আছিল। কেৱল হিন্দুস্থান, পাকিস্তানৰে নহয় বৰং মঙ্গা, মদীনা শ্বৰীফৰ পৰা আৰম্ভ কৰি বোম, শ্বাম, মিচৰ, ইয়ামেন তথা সমস্ত ইছলামী বিশ্বত তেখেতক প্ৰাণ খুলি প্ৰশংসা কৰিছে। এয়াই নহয় দুচমনৰ পৰাও তেওঁৰ প্ৰশংসা হৈছে। মঙ্গা আৰু মদীনা শ্বৰীফৰ মুফতীসকলে তেখেতক ভালেকেইটা উপাধি প্ৰদান কৰিছে—(ক) খাতিমাতুল মুহাফিকীন (মুহাফিক উ'লামা কিৰামৰ সমাপ্ত ঘোষণাকাৰী), (খ) হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ মুঅ'জিজা, (গ) ইমামুল আইম্মাহ (ইমাম সকলৰ ইমাম), (ঘ) বৰ্তমান যুগৰ মুজাদ্দিদ, (ঙ) শ্বামচুল মাআ'বিফ (মা'বিফাতৰ সূৰ্য), (চ) কাঞ্জদ দাক্কায়িক (সূক্ষ্মতত্ত্বৰ ভাণ্ডাৰ), (ছ) ফৰীদ দাহাৰ (যুগৰ অধিতীয়), (জ) আল্লাহ পাকৰ এটি অন্যতম নিঅ'মত, (ঝ) উস্তাজুল উ'লামা, (ঝঝ) বাৰ্কতুল আনাম (সমস্ত জগতৰ বাবে বৰকত)। মৌঁ আশ্রফ আ'লী থান্রীয়ে কৈছে—“যদি মই আহমদ বেজাখি' (বহঃ)ৰ পিছত নামাজ পঢ়িব সুযোগ পালোহেঁতেন, তেওঁেনিশ্চয় পঢ়িলোহেঁতেন।” (উচ্চয়ায় আকাৰিব দেওবন্দৰ পৰা প্ৰকাশিত, পৃঃ ১৮, সংগৃহীত ‘মাহেনূৰ’ মাহেকীয়া পত্ৰিকা, দিল্লীৰ পৰা প্ৰকাশিত, এপ্ৰিল সংখ্যা, ২০০৭, পৃঃ ৩৮) থান্রীয়ে আৰু কৈছে—“আমাৰ অন্তৰত ইমাম আহমদ বেজাখি' (বহঃ)ৰ প্ৰতি বিশেষ সন্মান আছে। তেওঁ আমাক কাফিৰ বুলি কৈছে কিন্তু ইশ্বকে বছুল (স্বাঃ)ৰ ভিত্তিত কৈছে।” (আ'লা

তব্লীগ জামাআত

হযবত কা ফিক্হী মাকাম, লেখক- মৌঃ আখতাব শাজাহানপুরী লাহোবৰ পৰা প্ৰকাশিত, ১৯৭১ চন) তব্লীগ জামাআতৰ প্ৰতিষ্ঠাপক মৌঃ ইলিয়াছ দেহলৱীয়ে কৈছে — “যদি কোনোবাই হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ প্ৰতি মুসাৰত শিকিব বিচাৰে তেতিয়াহলে হযবত মাওলানা বেবেলৱী (বহঃ)ৰ পৰা শিকিব লাগিব।” (ফাজীলে বেবেলৱী আউৰ তাৰকে মাওৱালাত, সংগৃহীত ‘মাহে নূব’ মাহেকীয়া পত্ৰিকা, এপ্ৰিল সংখ্যা, পৃঃ ৩৮, ২০০৭ চন) আ'লামা আব্দুল হামিদ (Vice Chancellor of Al-Jamia Al Nizamia, Hyderabad) এআ'লা হযবত সম্পর্কত মন্তব্য কৈছে এইদৰে— “Moulana Ahmed Raza (Alahir Rahma) Khan was a sword of Islam and great commander for the cause of Islam.” আৰবৰ বিখ্যাত ইচ্লামী গৱেষক, পণ্ডিত ইব্ৰাহীম খলিল আৰু শাহীখ মুছা আ'লী শামীৰ মন্তব্য— “A'ala Hazrat (Alahir Rahma) as the Revivalist of the 14th century A.H, if he called Revivalist of this century. It will be right and true.” প্ৰফেচাৰ ডঃ মুহাম্মদ হাচান (শাইখুল আদাৰ, ইচ্লামীয়া ইউনিভাৰচিটি) এ মন্তব্য কৈছে— “Moulana was prolific writer. He wrote a large number of treaties. It is due to the fact that his head and heart had surging waves of knowledge which were hard to restrain.” অৰ্থাৎ- মাওলানা আহমদ বেজাৰ্খাঁ (বহঃ) আছিল এজন সফল লেখক। তেওঁ যথেষ্ট সংখ্যক নিবন্ধ বচনা কৈছিল। ইয়াৰ একমাত্ৰ কাৰণ তেওঁৰ মগজু আৰু হৃদয় উভয়েই প্ৰচণ্ড জ্ঞানপীপাসু আছিল, যি সংযম কৰা আছিল দুঃসাধ্য।

এতিয়া সমূহ দেওবন্দীলৈ আমাৰ কেইটামান প্ৰশ্ন— (১) ইমাম আহমদ বেজা বেবেলৱী (বহঃ) এ বৃচ্ছি চৰকাৰৰ কোনো উচ্চ পদস্থ কৰ্মচাৰীৰ আমন্ত্ৰণ গ্ৰহণ কৈছিল নে ?, (২) তেওঁ বৃচ্ছি চৰকাৰৰ কোনো উচ্চ পদস্থ অফিচাৰক তেওঁৰ ঘৰত আমন্ত্ৰণ কৈছিল নে ?, (৩) ইংৰাজ চৰকাৰে তেওঁক কোনো ধৰণৰ আৰ্থিক সাহায্য প্ৰদান কৈছিল নে ?, (৪) ইংৰাজৰ কোনো অফিচাৰ তেওঁৰ সৈতে গোপনে সাক্ষাৎ কৈছিল নে ?, (৫) তেওঁ কোন দিনা কোন অফিচাৰৰ ঘৰত যাতায়ত কৈছিল ?, (৬) তেওঁ কোনো লেখনীৰ মাধ্যমত ইংৰাজ চৰকাৰৰ প্ৰশংসা কৈছিল নেকি ? (৭) আ'লা হযবতে হজুৰ কৰা নাছিল নেকি ?

উপৰোক্ষিত প্ৰশ্নবিলাকৰ উদ্দৰ দিবলৈ আমি দেওবন্দী-ওৱাহৰী পঞ্চী সকলোকে ইয়াৰ জৰিয়তে মুকলি আহুন জনালোঁ। অন্যথা যদি এনে অপপ্ৰচাৰ কৰি থাকে তেনেহলে তেওঁলোক নিশ্চয় মিথ্যাবাদী আৰু আল্লাহৰ অভিসম্পাতৰ উপযুক্ত।

(মুহাম্মদ ফাৰজুক আ'লামাহ নূবীৰ যোৱা ১৮জুলাইৰ মুক্তকৃষ্ট প্ৰকাশিত)

তব্লীগ জামাআত

## দেওবন্দী সকলৰ স'তে আমাৰ মত বিৰোধৰ কাৰণঃ

দেওবন্দী তব্লীগী জামাআতৰ স'তে আহলে ছুন্নত রাল জামাআতৰ মতবিৰোধ কৰিয় ? সাধাৰণ মানুহে ভাবে মীলাদ, ক্ৰিয়াম, ফাতিসাহ আদিয়ে দেওবন্দ আৰু আহলে ছুন্নত রাল জামাআতৰ মতভেদৰ কাৰণ, আচলতে এইটো ভুল ধাৰণা। এয়া কোনো ব্যক্তিগত অবিয়া-অবি নহয়, এই মতভেদ একমাত্ৰ আকীদাহ (মূলগত বিশ্বাস) আৰু বুনিয়াদৰ ওপৰত প্ৰতিষ্ঠিত। আপুনি নিশ্চয় জানিবলৈ ইচ্ছা কৰিব, কি কি আকীদাহৰ ওপৰত দেওবন্দী সকল আৰু আহলে ছুন্নত রাল জামাআতৰ মতভেদ। তলত দেওবন্দ মাদ্রাজাৰ প্ৰধান মুৰৰক্সকলৰ লিখিত কিতাপ সমূহৰ পৰা তেওঁলোকে আল্লাহ যাল্লা যালালাহ আৰু আল্লাহৰ বছুল স্বালাল্লাহ আ'লাইহি রা ছাল্লাম সম্পর্কে কৰা মন্তব্য সমূহ হৰহ উদ্বৃত কৰা হৈছে। আপুনি আল্লাহ পাক আৰু বছুল পাক (স্বাঃ)ক সাক্ষী কৰি ইন্চাফৰ সৈতে কওঁক এই আকীদাহত বিশ্বাসী লোক মুছলমান হ'ব পাৰিবনে ?

দেওবন্দী উ'লামা সকলে আল্লাহ আৰু বছুল স্বালাল্লাহ আ'লাইহি রা ছাল্লাম সম্পর্কে কৰা মন্তব্য সমূহ ক্ৰমে —

১। “আল্লাহ পাকে মিছা কোৱা সম্ভৱ।” (কিতাপ ‘ফাতারায়ে বচিদীয়া’ প্ৰথম খণ্ড, পৃঃ ১৯, লিখক- মৌঃ বচদি আহমদ গংগাহী)

২। “হজুৰ পাক স্বালাল্লাহ আ'লাইহি রা ছাল্লাম শেষ নবী নহয়, তেখেত (স্বাঃ)ৰ পাছত আৰু অন্য নবী আহিব পাৰে।” (কিতাপ ‘তাহজিৰণ নাছ’ পৃঃ ৪, লিখক- মৌঃ কাছিম নানথৰী দেওবন্দ মাদ্রাজাৰ প্ৰতিষ্ঠাপক)

৩। “শ্বয়তান আৰু আজ্জান্দুল (আঃ) ব ইলম (জ্ঞান) হজুৰ পাক স্বালাল্লাহ আ'লাইহি রা ছাল্লামতকৈ বেছি।” (কিতাপ- ‘বাৰাহীনুল কাহীয়া’ (মুক্তাফতুল্লাহ) পৃঃ ৫১, লিখক- মৌঃ খলিল আহমদ এম্বুটয়ী)

৪। “হজুৰ পাক স্বালাল্লাহ আ'লাইহি রা ছাল্লামৰ ইলম (জ্ঞান)ৰ কি মৰ্যাদা আছে এই ধৰণৰ ইলম জায়েদ, উমৰ, বকৰ আনকি সকলৰা, পাগল আৰু পশুৰো আছে।” (কিতাপ- ‘হিফজুল ঈমান’, পৃঃ ৭, লিখক- মৌঃ আশৰফ আ'লী থানৰী)

৫। “নামাজত হজুৰ পাক স্বালাল্লাহ আ'লাইহি রা ছাল্লামৰ খেয়াল অহাতকৈ গাধ আৰু বলধৰ খেয়াল অহাই ভাল।” (কিতাপ- ‘ছীৰাত-ই- মুচ্তাকিম’

ত্বলীগ জামাতে

পৃঃ ৮৬, লিখক- মৌঃ ইহমাদিল দেহলৱী)

৬। মৌঃ আশ্রফ আ'লী থানৱীৰ প্ৰিয় খলিফা মৌঃ আব্দুল মজিদ দবিয়াবাদীয়ে থানৱী চাহেক সুধিলে, নামাজত যেতিয়ালৈকে আপোনাৰ ধ্যান কৰো তেতিয়ালৈকে নামাজত মোৰ মন বহে, এই কামটো ভাল নে বেয়া, যদি বেয়া তেনেহ'লে মই নকৰোঁ? থানৱী চাহেবে ইয়াৰ উত্তৰ দিলে— “ভাল হয় যেতিয়ালৈকে আনে গম নাপায়।” (হাকিমূল উম্মত)

৭। “হজুৰ পাক স্বাল্লাহু আ'লাইহি রা ছালামে দেওবন্দ মাদ্রাজাৰ পৰা উর্দু শিক্ষা লাভ কৰিছে।” (কিতাপ- ‘বাবাহীনুল কাহীয়া’, (بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ) পৃঃ ২৬, লিখক- মৌঃ খলিল আহমদ এস্টুয়ারী)

৮। “হজুৰ পাক স্বাল্লাহু আ'লাইহি রা ছালামক ডাঙৰ ভাইৰ দৰে সন্মান কৰিব লাগে কাৰণ তেখেতো এজন মানুহ।” (কিতাপ- ‘তাক্ৰিয়াতুল ঈমান’, (تَكْرِيْيَةً) পৃঃ ৫০, লিখক- মৌঃ ইহমাদিল দেহলৱী)

৯। হজুৰ পাক স্বাল্লাহু আ'লাইহি রা ছালামে কৈছে—

“ময়ো মৰি মাটিৰ লগত মিহলি হৈ যাম।”  
(কিতাপ ‘তাক্ৰিয়াতুল ঈমান’ تَكْرِيْيَةً পৃঃ ৫৯ লিখক মৌঃ ইহমাদিল দেহলৱী)

১০। মৌঃ আশ্রফ আ'লী থানৱী চাহেবে কানপুৰত থকা কালত কৈছিল “ভাইহ্ত ইয়াত ওৱাহাবী সকল থাকে ফাতিসাহৰ চিন্মী নপথাৰ।” (কিতাপ আশ্রাফুচ্ছারান, ১ম খণ্ড, ৪৫০ পৃঃ)

১১। ‘ত্বলীগী নিছাব’ৰ লিখক মৌঃ জাকাবিয়া কান্দলৱী চাহেবে স্বীকাৰ কৰিছে যে ওৱাহাবীসকলৰ ভিতৰত তেওঁ এজন ডাঙৰ ওৱাহাবী। (কিতাপ- চাওৰানীহে মাওলানা ইউচুফ, ১৯২ পৃঃ)

১২। মৌঃ আশ্রফ আ'লী থানৱী চাহেবে কয়- “যদি মোৰ হাতত ১০,০০০ (দহ হজাৰ) টকা থাকিলহেঁতেন তেন্তে উপটোকন দি মানুহক ওৱাহাবী বনালোহেঁতেন।” (কিতাপ ‘আল ইফাদাতুল ইয়াওমিয়াহ’, ৩ য় খণ্ড, ৯৭ পৃঃ)

১৩। এবাৰ কোনো এজন মুৰীদে মৌঃ থানৱী চাহেবলৈ চিঠি লিখিলে যে “মই সপোনত দেখিছো ‘লা ইলাহা ইল্লাহু’ৰ পিছত ‘আশ্রফ আ'লী....’ মোৰ মুখৰ পৰা অনায়াসে বাহিৰ হৈছে সাৰ পোৱাৰ পাছত কলিমাৰ ভুলটো মনত পৰে আৰু উঠি বহি যাওঁ, আকৌ দ্বিতীয় কাতি বাগবি ভুলটো শুধৰাৰ কাৰণে

ত্বলীগ জামাতে

বছুলুল্লাহ (স্বাঃ)ৰ উপৰত দৰাদ পঠোঁ। কিন্তু আকৌ কৈছো আল্লাহম্বা স্বাল্লি আ'লা ছাই যিয়দিনা রা নবী আনা রা মাওলানা আশ্রফ আ'লী...” (اللّٰهُ صَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَسَلَّمَ) ইয়াৰ উত্তৰত মৌঃ থানৱীয়ে ক'লে- “এই সপোনত সান্তনা আছে এই কাৰণেই যে মই ছুনতৰ অনুসৰণ কৰোঁ (মৌঃ আশ্রফ আ'লী থানৱীৰ ‘আল ইমদাদ’ (আল ইমদাদ) চফৰ সংখ্যা ১৩৩৬ হিজ্ৰী, ফেব্ৰুৱাৰী ১৯৫২ চন, পৃঃ ৩৫, প্ৰকাশকঃ খান্কাহে ইমদাদীয়াহ থানভূন ঢুক্কুরাতুর্সুলাম মসজিদে থাণু আৰু তাৰিখ মুলে থাণু আৰু তাৰিখ মুলে)

১৪। “হজুৰ পাক স্বাল্লাহু আ'লাইহি রা ছালামক ইয়া বছুলুল্লাহ কোৰা শিৰ্ক”, “নবী পাক(স্বাঃ)ৰ দৰে মানুহ হোৱা সন্তুষ্ট”, “হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ বৌজা মুবাৰক জিয়াৰত কৰাৰ বাবে চফৰ কৰা আৰু বৌজাৰ সন্মুখত তা'জীমৰ বাবে থিয় দিয়া শিৰ্ক”, “নবীসকলৰ প্ৰশংসা মানুহৰ নিচিনা কৰা লাগিলে তাতকৈও কমাই কৰা”, “যাৰ নাম মুসাম্মদ (স্বাঃ) আৰু আ'লী (বাঃ) তেওঁ একো বন্দৰ অধিকাৰী নহয়” (মৌঃ ইহমাদিল দেহলৱীৰ ‘তাক্ৰিয়াতুল ঈমান’(تَكْرِيْيَةً) ১২ পৃঃ, ৩৯ পৃঃ, ৩২ পৃঃ, ৩৪ পৃঃ, ৫০ পৃঃ)

১৫। “কাউৰী খোৱা স্বারাবৰ কাম অথচ মীলাদ শ্বৰীফ পাঠ কৰা শুনাহৰ কাম”, “মহৰমৰ চিন্মী নাজারেজ অথচ হিন্দুৰ পুঁজাৰ প্ৰসাদ খোৱা জায়েজ”, “কাফিৰে যদি সুদৰ টকাৰে পানী যোগান ধৰে সেই পানী খোৱা জায়েজ” আৰু লিখিছে ‘কাফিৰৰ উৎসৱৰোৰ যেনেং ফাকুৰা, দীপাবলীৰ প্ৰসাদ, পুৰী, কচোৰী খোৱা জায়েজ।’ ( মৌঃ বচিদ আহমদ গংগুহীৰ ‘ফাতারায়ে বচিদীয়া’)

১৬। “সমস্ত ত্বলীগী লোক নবীসকলৰ দৰে”, মৌঃ ইলিয়াছে কৈছে যে “এই ত্বলীগৰ নিয়ম মই সপোনত পালোঁ।” আৰু কৈছে তেওঁক নবীসকলৰ দৰে পঠোৱা হৈছে।” (বঙালী মল্ফুজাত, ৫০, ৫১ পৃঃ আৰু উর্দু মল্ফুজাত, ৫১ পৃঃ)

১৭। “আ'মল সমূহৰ ক্ষেত্ৰত বাহ্যিকভাৱে উম্মত নবীৰ সমান হৈ যায় আনকি বহু সময়ত অতিক্ৰমো কৰে।” (মৌঃ কাছিম নানথৰীৰ ‘তাহজিৰণ নাচ’ পৃঃ ৮, প্ৰকাশকঃ মক্তবা থানৱী দেওবন্দ)

দীনদাৰ ভাইসকল অলপ চিন্তা কৰক, দেওবন্দী ত্বলীগীসকলৰ এনে মাবাত্তুক আকীদাহৰোৰ মানি চলিলে ঈমান থাকিবনে? তেওঁলোকৰ এনে মতবাদ সম্বন্ধে বৰ্ণনা কৰিলে এক বৃহৎ গ্ৰন্থ হৈ পৰিব। এই সম্বন্ধে বিস্তাৰিত ভাবে জানিব  
বাজা ফাউণ্ডেশন

## ত্বলীগ জামাআত

বিচারিলে আমাৰ প্ৰকাশিত ‘ত্বলীগ জামাতৰ দাপোণ’, ‘দৈমানৰ জ্যোতি’ বিশিষ্ট প্ৰবন্ধকাৰ, লেখক মুহাম্মদ ফারুক আন্দুল্লাহ নূরী চাহেবে—‘ত্বলীগ জামাআত’, ‘ইছলামত সংস্কাৰবাদ’ পঢ়ি চালেও সহজয় দীনদাৰ ভাইসকলে প্ৰকৃত সত্যৰ সন্ধান উলিয়াৰ পাৰিব।

প্ৰিয়নবী হজুৰ বস্মতে আ’লম স্বাল্লাহু আ’লাইহি রা ছাল্লামৰ লগত বেআদবী কৰা ব্যক্তি সম্পর্কে ফিকাহৰ বিখ্যাত প্ৰহৃষ্টৰোল মুখতাৰ’ৰ ‘মুৰতাদিন’ অধ্যায়ত আছে—“যি ব্যক্তি নবুআত’ৰ মহান দৰবাৰৰ লগত বেআদবী কৰিছে, সি কাফিৰ হ’ব আৰু তওৰাৰ দ্বাৰা তেওঁ কৱল হোৱাৰ পৰা পৰিত্রাণ নেপায়।” (শানে হৰিবুৰ বহমান, পৃঃ- ১১৬) পৰিত্ৰ কুৰ্বানত আছে—“কিন্তু সন্মানটো আল্লাহ আৰু তেওঁৰ বচ্ছূল আৰু মু’মিন সকলৰ বাবে। কিন্তু মুনাফিক সকলে সেইটো নবুজে।” (ছুৰা- মুনাফিকুন, কুৰু- ১, আয়াত- ৪)

এই জঘন্য আকীদাহৰ কাৰণে (১) মৌঃ কাছিম নানথৰী (২) মৌঃ আশ্রফ আলী থানৰী (৩) মৌঃ বচিদ আহমদ গংগুহী (৪) মৌঃ খলিল আহমদ এন্ডুটুয়ী। এই চাবিজন উলামাক ভাৰতৰ সমস্ত ছুঁয়ী উলামায়ে কৰাম, মক্কা আৰু মদীনা শ্বেতৰ মুক্তীয়ানে কৰাম সকলে কুফ্বী ফতৰা দিছে আৰু পৰামৰ্শ দিছে যে ‘এই মতবাদ আৰু জামাআত মুছলমান সকলৰ বাবে ক্ষতিকাৰক। এই জামাআতৰ পৰা বাচি থকা সমস্ত মুছলমানৰ কৰ্তব্য। মক্কা, মদীনা শ্বেতৰ মুক্তী সকলৰ ফতৰা ‘হচ্ছামুল হাবমাদ্দুন’ আৰু ভাৰতৰ ২৬৮ জন আ’লীমৰ ফতৰা ‘আশ্র চাওৱাৰীমে হিন্দীয়া’ নামেৰে প্ৰকাশ হৈছে। ইয়াত মুক্তীয়ান কৰাম সকলৰ দস্তখত (স্বাক্ষৰ) আছে। ওৱাহবী-দেওবন্দী- ত্বলিগীসকলৰ নতুন মতবাদৰ পৰা বক্কা পাৰলৈ হ’লৈ একমাত্ৰ জামাআত হৈছে ‘আহলে ছুঁয়ত বাল জামাআত’ যিটো জামাআত হৈছে হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ জামাআত, চাহাৰা (বাঃ), তাৰেইনৰ জামাআত। ইয়াৰ ছায়াত আহিলে দৈমান বক্কা কৰা সম্ভৱ।

ইতিমধ্যে আমি বহুকেইখন বাহাস (সভা)ত দেওবন্দী সকলক আমন্ত্ৰণ কৰিছিলো কিন্তু তেওঁলোক কোনো এখনতো উপস্থিত নাথাকিল। এইখনিতে উল্লেখ্য যে যোৱা ১১ আগষ্ট, ২০১০ তাৰিখে ওদালগুৰি জিলাৰ বকুলতলা গাঁৱৰ বাহাসত দেওবন্দী পহুঁচি এজনো আ’লীম উপস্থিত নাথাকিল। ই কি সূচায় বাইজে বিচাৰ কৰক? নিবণচুৰা, পাথবিঘাট (দৰং)ৰ এ, নাদৰী চাহেক তেওঁ কোৱা মতে মঙ্গলদৈ আৰু তেওঁৰ ঘৰৰ ওচৰত বৰকুমাৰপাবা গাঁৱৰ ‘পাথবিঘাট

## ত্বলীগ জামাআত

আধিক্যলিক মীলাদ-ই মাহফিলত যোৱা ২৬ মাৰ্চ, ২০১১ তাৰিখ শনিবাৰে আমন্ত্ৰণ কৰিছিলো যদিও নিজৰ সান্দহ খোৱা বালি তল যোৱাৰ ভয়ত উপস্থিত নহ'ল। নাদৰী চাহেক তেওঁৰ ইচ্ছামতে য'ত আমাক আহান কৰে উক্ত কিতাপ সমূহ দেখুৱাবলৈ সম্পূৰ্ণ প্ৰস্তুত। যোৱা ৭ ফেব্ৰুৱাৰী, ২০১১ তাৰিখে নগৰবাহীৰ উ'বছ মুৰাবক, ২৬ মাৰ্চ, ২০১১ তাৰিখ শনিবাৰে বৰকুমাৰপাবা গাঁৱত, ১৯ নৱেম্বৰ, ২০১১ তাৰিখ শনিবাৰে মাবৰে ‘হায়াতুন নবী জলছাহ মুৰাবক’ আৰু ২৭ নৱেম্বৰ ২০১১ তাৰিখ বিবিবাৰে ভেকৰা গাঁৱত উক্ত কুফ্বী আকীদাহৰ কিতাপ সমূহ উপস্থিত বাইজক পাঠ কৰি শুনোৱা হয়। যোৱা ২৩ নৱেম্বৰ, ২০১২ তাৰিখে ‘নিয়মীয়া বার্তা’ কাকতৰ ‘সমষ্য’ শিতানত আমাৰ এই লেখনী প্ৰকাশ হোৱাৰ পিছৰ পৰা অসমৰ বিভিন্ন ঠাইৰ পৰা বহুতো দেওবন্দীয়ে আমালৈ ফেন যোগে বিভিন্ন ধৰণৰ অশ্লীল গালি গালাজৰ সৈতে ভাৰুকি দি আছে। যদি সৎ সাহস আছে আমাক আহান কৰি আমাৰ লগত সোঁ-শব্দীৰে আলোচনা কৰক। যদি আমাৰ লেখনীৰোৰৰ সত্যতা প্ৰমাণ কৰিব নোৱাৰো মই বাই’দা কৰিছো তেওঁলোকক একলাখ টকা পুৰুষক দিম আৰু লগে লগেই আমাৰ দ্বীকাহ ত্যাগ কৰিম। ইনধা-আল্লাহ। আমাক গালি দিয়ক কিন্তু আল্লাহ আৰু বচ্ছূল (স্বাঃ)ৰ শ্বানত কোনো এনেধৰণৰ আকীদাহ নাৰাখিব।

আমাৰ হাতত উল্লেখিত উপৰোক্ত দেওবন্দী মুৰৰীসকলৰ কিতাপসমূহ সংৰক্ষিত আছে। অধিক জানিব বিচারিলে তলৰ ঠিকনাত যোগাযোগ কৰক। প্ৰৱেজন বোধে আমি যিকোনো ঠাইত বাহাস (মোনাজাৰা)ত বহিবলৈ সাজু আছে। আল্লাহ পাকে আমাক সকলোকে শুন্দ পথত থকাৰ তোক্ষিক দান কৰক। আ-মীন বি জাহে ছায়িদিল মুৰছালিন দ্বাল্লাল্লাহ আ’লাইহি রা ছাল্লাম।

(মৌলানা মুহাম্মদ ছৰফবাজ আ’লী কাদৰীৰ যোৱা ২৩ নৱেম্বৰ, ২০১২  
তাৰিখে ‘নিয়মীয়া বার্তা’ কাকতৰ ‘সমষ্য’ শিতানত প্ৰকাশিত)

**যোগাযোগৰ ঠিকনাঃ**

ইদাবা-ই-শ্বেতৰ পাঠ

দেবেৰাপাৰ চাবিআলি

ডাক - নকছৰী, যোৰহাট (অসম)

আম্যভাষঃ ৯৯৫৪৪৭৫৬১৫

৯৯৫৪৩০৯১০১

## আ'লা (علیا) হ্যবত ইমাম আহমদ বেজাখি কাদৰী(বহং) ব কেইটামান গুকৃত্পূর্ণ নিষ্ঠিত—

ছুনীয়াত প্রচার-প্রসার বাবে আ'লা হ্যবত (বহং) এ কেইটামান জৰুৰী কৰ্মসূচীৰ কথা কৈছে। আল্লাহৰ রাস্তে আপুনি সামৰ্থন্যায়ী কমপক্ষে এটি কৰ্ম বাস্তৱায়িত কৰাৰ চেষ্টা কৰক।

- ১। ডাঙৰ ডাঙৰ মাদ্রাছা প্রতিষ্ঠা কৰিব লাগিব আৰু সেই সমূহত যথাযথ নিয়মে পঢ়াশুনা চলাই বাখিব লাগিব।
- ২। ছাত্র সকলক আৰ্থিক সাহায্য দিব লাগিব যাতে তেওঁলোকৰ মাজত প্ৰেৰণা আছে।
- ৩। মুদাৰ্বিচ সকলক খিদ্মতৰ গুণাগুণ অনুসৰি উপযুক্ত বেতন দিব লাগিব।
- ৪। ছাত্রসকলক মানসিকতাৰ পৰীক্ষা কৰিব লাগিব আৰু যিজন যেনেকুৱা কামৰ কাৰণে উপযুক্ত তাক সেই কামত লগাই দিব লাগিব।
- ৫। ছাত্র সকলৰ মাজত যিসকল প্ৰস্তুত থাকে বিভিন্ন দেশলৈ সিহঁতক প্ৰেৰণ কৰিব লাগিব যাতে তেওঁলোকে তাত গৈ লেখনী, বজ্ঞতা, ওৱাজ নচিহ্নত মাধ্যমত আৰু মুনাজাবাহ কৰি দীন আৰু মযহবৰ কাম কৰিব পাৰে।
- ৬। ভাল ভাল লেখক সকলক আৰ্থিক সাহায্য দি মযহবৰ সমৰ্থনত বদ মযহবৰ বিবোদ্বে উত্তম কৃপত কিতাপ পত্ৰ লেখাৰ লাগিব।
- ৭। পুৰণা আৰু নতুনকৈ লেখা কিতাপসমূহ সুন্দৰ আৰু মনোৰম কৃপত ছপাই বিনা মূল্যে বিতৰণ কৰিব লাগিব।
- ৮। আপোনালোকৰ পত্ৰ-পত্ৰিকা প্ৰকাশ হৈ থাকিব লাগিব ঠিক সময়ত মযহবী লেখাসমূহ দেশৰ চাৰিওফালে মূল্য নোলোৱাকৈ প্রত্যেক দিন অথবা প্রত্যেক সপ্তাহত পঠাই থাকিব লাগিব। হাদীচ পাকত আছে— “শেষ যুগত দিবহাম আৰু দিনাৰৰ দ্বাৰা দীন চলি থাকিব” যিহেতু সত্যবাদী নবী (স্বাঃ)ৰ সত্যবাদী কথা সেয়ে এই কথা বাস্তৱ হ'বই। (ফতৰা বিজৰীয়া শ্বৰীফ, খণ্ড- ১২, পৃঃ ১৩৩)

## ছুনীয়াত প্রতিষ্ঠাৰ বাবে কেইটামান তৰতীৰ

পৃথিৰীত যিমান মছজিদ আছে তাৰে প্ৰায় সকলোৰেই আহলে ছুনীত ওৱাল জামাআতৰ ফালৰ পৰা প্রতিষ্ঠা কৰা হয়। কিন্তু মাজভাগত পাৰত গজা, পথভৰ্ট, বিদ্ভা'তী ফিবকাহ কিছুমানে কিছু মছজিদ নিজৰ অধীনলৈ নি এই মছজিদ সমূহত সিহঁতৰ নতুন মতবাদ প্রচারৰ কেন্দ্ৰ (centre)কৰি গঢ়ি তোলে। ফলত ইছলায়ী সমাজত এক বিশৃঙ্খল পৰিবেশৰ সৃষ্টি হয়। যিহেতু ছুনীসকলৰ বাজধানী মছজিদ গতিকে এই বাজধানী (মছজিদ)ক বাহিল দলৰ সকলো প্ৰকাৰৰ চক্ৰান্তৰ পৰা বচাই বাখিবলৈ তলৰ আশ্মল কেইটা কৰোঁ আহক।

১। যিহেতু বৰ্তমান প্রত্যেক মছজিদতেই মাইক্ৰ ব্যৱস্থা আছে গতিকে মগ্নীৰৰ নামাজৰ বাহিবে প্রত্যেক নামাজৰ আজানৰ পিছত ইকামতৰ পূৰ্বে ছালাত-ছালাম পাঠ কৰক। যেনে- আস্বালাতু ওৱাচ্ছালামু আ'লাইকা ইয়া বাচ্ছুলাল্লাহ, আস্বালাতু ওৱাচ্ছালামু আ'লাইকা ইয়া হাবীবাল্লাহ, আস্বালাতু ওৱাচ্ছালামু আ'লাইকা ইয়া নাবীয়াল্লাহ, আস্বালাতু ওৱাচ্ছালামু আ'লাইকা ইয়া নূবাম মিন নূবিল্লাহ। বালাগাল উ'লা বিকামালিহী, কাশাফাদুজা বিজামালিহী, হাচানাত জামীউ' সিস্বালিহী স্বাল্লু আ'লাইহি বা আলিহি। ফিকাহৰ কিতাপত এই ছালাতক তাছ্বীৰ বোলা হয়। (দুব্বে মুখ্তাব, পৃঃ ৩৯০)

২। তকবীৰৰ সময়ত মুকাবিবে যেতিয়ালৈকে ‘সাইয়া আ'লাচ স্বালাহ’ নকয় তেতিয়ালৈকে মোক্তাদীসকল বহি থাকিব আৰু যেতিয়া ‘সাইয়া আ'লাচ স্বালাহ’ ক'ব তেতিয়া উঠিব। তকবীৰ থিয় হৈ শুনা মকৰহ। আনকি তকবীৰৰ সময়ত কোনো আহিলে বহিব। এয়া হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ ছুনীত।

৩। পাঁচ ওৱাক্ত নামাজৰ ছালাম ফিৰোৱাৰ পিছত ইমামসকলে সৌঁ-দিশে অথবা বাঁও দিশে ঘূৰি বহিব। সৌঁফালে ঘূৰি বহাটো উত্তম। ওৱাহাবী-দেওবন্দী সকলে কেৱল ফজৰ আৰু আচৰৰ সময়ত ঘূৰি বহে। হ্যবত ছামৰাহ ইবনে জুনুব(বাঃ)ই কৈছে— “হজুৰ পাক (স্বাঃ)এ যেতিয়া নামাজ শেষ কৰিছিল তেতিয়া তেওঁ (স্বাঃ) আমাৰ ফালে ঘূৰি বহিছিল।” (বুখাৰী শ্বৰীফ)

৪। পাঁচ ওৱাক্ত নামাজত আজান মুখেৰে হওঁক বা মাইকেৰেই হওঁক মছজিদৰ বাহিবত দিব আনকি যুমুআ'হৰ দিনা খোত্বাৰ আজানো মছজিদৰ বাহিব (দৰ্জাৰ সন্মুখৰ)ৰ পৰা দিব ই ছুনীত। ফুৰাহায়ে কিবামে মছজিদৰ ভিতৰত আজান দিয়া

## তুণ্ণী জামাজাত

মানা করিছে। ফতৰা কাজী খান, প্রথম খণ্ড, পৃষ্ঠা- ৭৮; ফতৰা আলমগীরী (মিচৰী) ১ম খণ্ড, পৃষ্ঠা-৫৫; বাহারুর বাইক, প্রথম খণ্ড, পৃষ্ঠা -২৬৮ ত আছে  
অর্থাৎ— “মছজিদৰ ভিতৰত আজান দিব নালাগে।”  
মছজিদৰ ভিতৰত আজান দিয়া মকৰহ।

৫। আজানত হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ নাম শুনি দুই বৃন্দ আঙুলি চুম্বন কৰি চকুত  
বুলাই দিব। মাত্ৰ যুমুআহৰ খোত্বাৰ আজানৰ সময়ত এইটো নকৰিব। ওৱাজ-  
নষ্ঠিত, মীলাদ মাহফিল সকলোতে হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ নাম শুনিলে ওপৰত  
উল্লেখ কৰা ধৰণে কৰিব। বদুল মুহূৰ্তাৰ, প্রথম খণ্ড, পৃষ্ঠা ২৬৭ত আছে— “যেতিয়া  
(আজানত) প্রথমবাৰ ‘আশ্বহাদু আন্না মুসাম্মাদাৰ বাছুল্লাহ’ (স্বাঃ) কয় তেতিয়া  
‘স্বাল্লাহাহ আলাইকা ইয়া বাছুল্লাহ’ পঢ়িব লাগে। ২য় বাৰ কওঁতে বুঢ়া আঙুলিৰ  
নখ (চূমা খাই তাক) চকুৰ ওপৰত বাখি “কুৰ্বাতু আইনী বিকা মুসাম্মাদ ইয়া  
বছুল্লাহাহ (স্বাঃ)” পঢ়ি পিছত “আল্লাহম্বা মাতিউনী বিচ-চাম্দে বাল বাস্বাৰ”  
কৰ লাগে। দেই ব্যক্তিক বছুল পাক স্বাল্লাহাহ আলাইহি ওৱা ছালামে যান্নাতৰ  
ফালে বাস্তা দেখুৱাব।

৬। প্রতিটো মছজিদতেই মীলাদ-কিয়ামৰ ব্যাপকভাৱে আয়োজন কৰক।  
বিশেষকৈ ফজৰ আৰু যুমুআহ নামাজৰ পাছত মুখেৰে অথবা মাইক থাকিলে  
মাইকেৰে ছালাম পাঠ কৰক। ওৱাহাবীৰ বিপক্ষেই এটা মাৰণাস্ত। মছজিদৰ ভিতৰত  
দুনীয়াদাৰী কথা নাপাতিব।

৭। প্রতিটো মছজিদত ‘ফাইজানে ছুন্নত’ বখাৰ ব্যৱস্থা কৰক। সপ্তাহত অন্ততঃ  
দুইবা এদিন কুৰ্বান পাকৰ তর্জমা-তফ্ছীৰ বাবে ‘কান্জুল ঈমান ফী খাজাইনুল  
ইব্রাহিম’ পঢ়াৰ ব্যৱস্থা কৰক আৰু মাছাইলৰ বাবে ‘বাহাৰে শ্বৰীঅত’, ‘কানুনে  
শ্বৰীঅত’ পঢ়াৰ ব্যৱস্থা কৰক। ( উল্লেখিত কিতাপকেইখন বৰ্তমান বঙালী ভাষাত  
উপলব্ধ। যোগাযোগ কৰিব পাৰে হৰ্দা কেপ এণ্ড বুক ষ্টুৰ, মঙ্গলদৈ-  
১৮৫৪২৫৭৯৪৯, ১৬১৩৮২২৬৯২)

**সাম্প্রতিক সময়ত যিকোনো ধৰণৰ ছুন্নী কানুনৰ বাবে যোগাযোগ কৰিব পাৰে—**

১। হ্যৰত আল্লামা মুফ্তী গোলাম ছামদানী বিজৰী চাহেব, বিশিষ্ট ইছলামী  
চিন্তাবিদ, লেখক, ইছলামপুৰ (পশ্চিমবঙ্গ) ম'বাইল নং- ০৯৭৩২৭০৪৩০৮

২। হ্যৰত আল্লামা মুফ্তী বফিকুল ইছলাম চিন্তী চাহেব, মুনাজিৰে আহলে

## তুণ্ণী জামাজাত

ছুন্নত, পশ্চিমবঙ্গ ম'বাইল নং- ০৯৯৩৩৭২৮৫২১

৩। হ্যৰত আল্লামা চামচুল আলম নম্বৰবন্দী চাহেব, বিশিষ্ট ইছলামী বক্তা,  
উত্তৰ লখিমপুৰ, ম'বাইল নং- ৯৮৫৪৬৩৭০৬৬

৪। হ্যৰত মাওলানা মুহাম্মদ নবীউল হক বিজৰী চাহেব, বিশিষ্ট ইছলামী  
চিন্তাবিদ, লেখক, হাতীগাঁও (গুৱাহাটী) ম'বাইল নং- ৯৯৫৭৩৩৭৩৮৮

৫। হ্যৰত মাওলানা মুফ্তী মুহাম্মদ বালিউদ্দিন আহমেদ বিজৰী মিশ্বাহী  
চাহেব, বিশিষ্ট ইছলামী বক্তা, লেখক, বুঢ়িগাঁও, দলগাঁও, দৰং ম'বাইল নং-  
৯৮৫৯১৬১২৭২

৬। হ্যৰত মাওলানা কাৰী মুহাম্মদ আব্দুল হক বিজৰী চাহেব, আলা হ্যৰত  
একাডেমি, মঙ্গলদৈ, দৰং ম'বাইল নং- ৯৫৭৭০১৭৩৯৮

## ছুন্নী লাইব্ৰেৰী প্ৰতিষ্ঠা কৰো আহক

সাম্প্রতিক সময়ত বাহিল ফিৰকাহ সমূহে সমাজত প্ৰভূত পৰিমাণে  
বিস্তাৰ লাভ কৰিছে। সেয়ে বৰ্তমান সময়ত নিজৰ ঈমান আৰু আকীদাহ শুন্দ  
পথত বচাই ৰাখিবৰ কাৰণে আমি প্ৰত্যেকেই ঘৰতেই হওঁক বা মছজিদতেই  
হওঁক নিম্নলিখিত গ্ৰন্থ সমূহৰ এটি লাইব্ৰেৰী প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ অতি প্ৰয়োজন হৈ  
পৰিছে। গ্ৰন্থ সমূহৰ এখন তালিকা দিয়া হ'ল— ১। 'তাৰ্লিগী জামায়াতেৰ  
গুপ্ত বহস্য', ২। 'ফায়জানে ছুন্নত', ৩। 'তফছীৰে কান্জুল ঈমান', ৪। 'বাহাৰে  
শ্বৰীঅত', ৫। 'কানুনে শ্বৰীঅত', ৬। 'জা-আল হাক', ৭। 'শ্বানে হবিবুৰ  
বহমান', ৮। 'আনোৱাৰে শ্বৰীঅত', ৯। 'ছুন্নী বেহেস্তী জেওৰ'

ওপৰোক্ত গ্ৰন্থসমূহৰ বৰ্তমান বঙালী ভাষাত উপলব্ধ। যোগাযোগ কৰিব  
পাৰে হৰ্দা কেপ এণ্ড বুক ষ্টুৰ, মঙ্গলদৈ- ১৮৫৪২৫৭৯৪৯, ১৬১৩৮২২৬৯২  
খাকপেটীয়া বুক হাউচ, খাকপেটীয়া- ৮৮৭৬০১০৯৫৪, খিজুবাৰী (হাতীগাঁও)  
মাৰাৰৰ সন্মুখৰ আটাইকেইখন দোকানত।

ঘৰী Internet সেৱা- Internetত ল'গ অন কৰক Madina 24.com  
আৰু ইয়াৰ জৰিয়তে আপুনি লাভ কৰিব ছুন্নী মছলা-মাছাইল বঙালী ভাষাত।

নাতে বছুল (স্বাঃ)ঃ নবী প্রশ্নস্তি

### ছালামে বাজা



মুস্তাফা জানে বস্মত পে লাখোঁ ছালাম।  
শ্বমএ'বয়মে হিদায়াত পে লাখোঁ ছালাম।।  
মেহবে চোবথে নবুওরত পে বৌশন দৰদ।  
গোলে বাগে বিছলত পে লাখোঁ ছালাম।।  
শ্বেহবে যাবে ইবম তাজুদাবে হাবম।  
নৌবাহাবে শ্বাফাআ'ত পে লাখোঁ ছালাম।  
শ্বমে আশ্ববা কে দুলহা পে দাঙ্গিমে দৰদ।।  
নৌশাহেবায়মে যান্নাত পে লাখোঁ ছালাম।  
আবশ্বতা ফবশ্ব হে জিছকে যেবে নাগী।  
উচ্ছকি কাহিব বিয়াছত পে লাখোঁ ছালাম।।  
ফৎহেবাবে নবুওরত পে বেহদ দৰদ  
খত্মে দৌবে বিছলত পে লাখোঁ ছালাম  
লাইলাতুল কাদ্বি মে মাত্লাইল ফজ্বে হক।  
মাংগ কি ইস্তিকামত পে লাখোঁ ছালাম।।  
দূৰ ও নযদীক কে চুন্নেৱালে র'কাণ।  
কাণে লালে কাবামত পে লাখোঁ ছালাম।।  
জিছকে মাথে শ্বাফাআ'ত কা চেহ্বা বাহা।  
উচ্চ জাবীনে ছাতাদত পে লাখোঁ ছালাম।।  
জিছকে ছাজ্জদেকো মেহবাবে কা'বা ঝুকি।  
উন্ভাওঁকী লাটাফৎ পে লাখোঁ ছালাম।।  
জিছ তৰফ উঠ গেয়ী দম্ মে দম্ আগেয়া।  
উচ্চ নিগাহে ইনায়ত পে লাখোঁ ছালাম।।  
জিছেতাৰীক দিল জগ্ মগানে লাগে।  
উচ্চ চমক্ বালী বংগত পে লাখোঁ ছালাম।।  
পাত্লি পাত্লি গুলে কুদ্ধিকি পাতিয়া।

(উৎসঃ ইমামে আহলে ছুন্নত আহমদ বাজাখা' (বহঃ) ব 'হাদায়িকে বখ্সিচ')

pdf By Syed Mostafa Sakib

PDF By Syed Mostafa Sakib

লেখকৰ অন্যান্য প্রস্তুতি :

- ১। আল যামিনা তুল ইছলামীয়াহ নূরীয়াহ মাদ্রাজা, খাকপেটিয়া, দৰঙের অনুষ্ঠান  
বিবরণী পুস্তিকা সম্পাদনা (২০১০ খ্রীঃ)
- ২। কুরআন হাদীচৰ আলোকত ইলমে গায়বৰ আকীদাহ (ডিচেম্বৰ, ২০১২ খ্রীঃ)
- ৩। ইছলামত সংক্ষাৰবাদ (ফেব্ৰুৱাৰী, ২০১৩ খ্রীঃ)
- ৪। ঈদে মীলাদুমৰী (স্বাঃ) তর্জমা (অক্টোবৰ ২০১৩ খ্রীঃ)
- ৫। তব্লীগ জামাআত (ফেব্ৰুৱাৰী, ২০১৪ খ্রীঃ)
- ৬। পত্ৰিকা সমূহ — (i) ‘হাদীচ আৰু ফুকাহা কিৰামৰ আলোকত বেনামাজীৰ শাস্তি’,  
(ii) ‘পবিত্ৰ দৰদ শ্ৰীফৰ আইল’, (iii) ‘হজুৰ পাক (স্বাঃ)ৰ মুঅজিজা মুবারক’,  
(iv) ‘জা-আল হাক’, (v) ‘জছনে ঈদে মীলাদুমৰী (স্বাঃ)’, (vi) ‘দেওবন্দৰ পৰা  
বেৰেলীলৈ মতবিৰোধ কিয় ?’, (vii) ‘আলা হ্যৰত (বহঃ)ৰ অপপ্রচাৰৰ স্পষ্টীকৰণ’,  
(viii) ‘দেওবন্দী সকলৰ অপপ্রচাৰত বিভাস্ত নহ’ব’, (ix) ‘হজুৰ পাক স্বাল্লাহু  
আ’লাইহি বা ছালামৰ অমিয় বাণী’, (x) ‘ডাঃ জাকিৰ নায়ক কিয় কাফিৰ নহ’ব ?’
- ৭। সদ্য প্ৰকাশিতব্য প্ৰস্তুতি : \* উত্তৰ জীৱন জ্যোতি, \* ইমাম আহমদ বেজা  
বেৰেলী (বহঃ) আৰু আশ্রফ আলী থানৰী, \* ফাজাইলে দৰদ শ্ৰীফ, \* বালিবাৰ  
গাঁৰৰ ঐতিহাসিক বাহাস, \* পথজ্ঞ ডাঃ জাকিৰ নায়ক

প্ৰকাশক

বাজা ফাউণ্ডেশন (গবেষণা আৰু প্ৰকাশন কেন্দ্ৰ)

মুছলিমযোগা, ছিপাকাৰ, দৰং (অসম)

পিন - ৭৮৪১৪৫

ভাগ্যভাব - ৯৮৫৯৩৯৩৬৩৮, ৯৮৬৪৮০৮৬৭৭

ছপা — পাৰামাউণ্ট অক্টেট, বনদৌলগুৰি, ৯৮৫৪০৪৬৩৮৩

Price - 40.00

# মুহাম্মদ ফারহক আবুলাহ নূরী



তব্লীগ জামাআত